

OBRES
COMPLETES

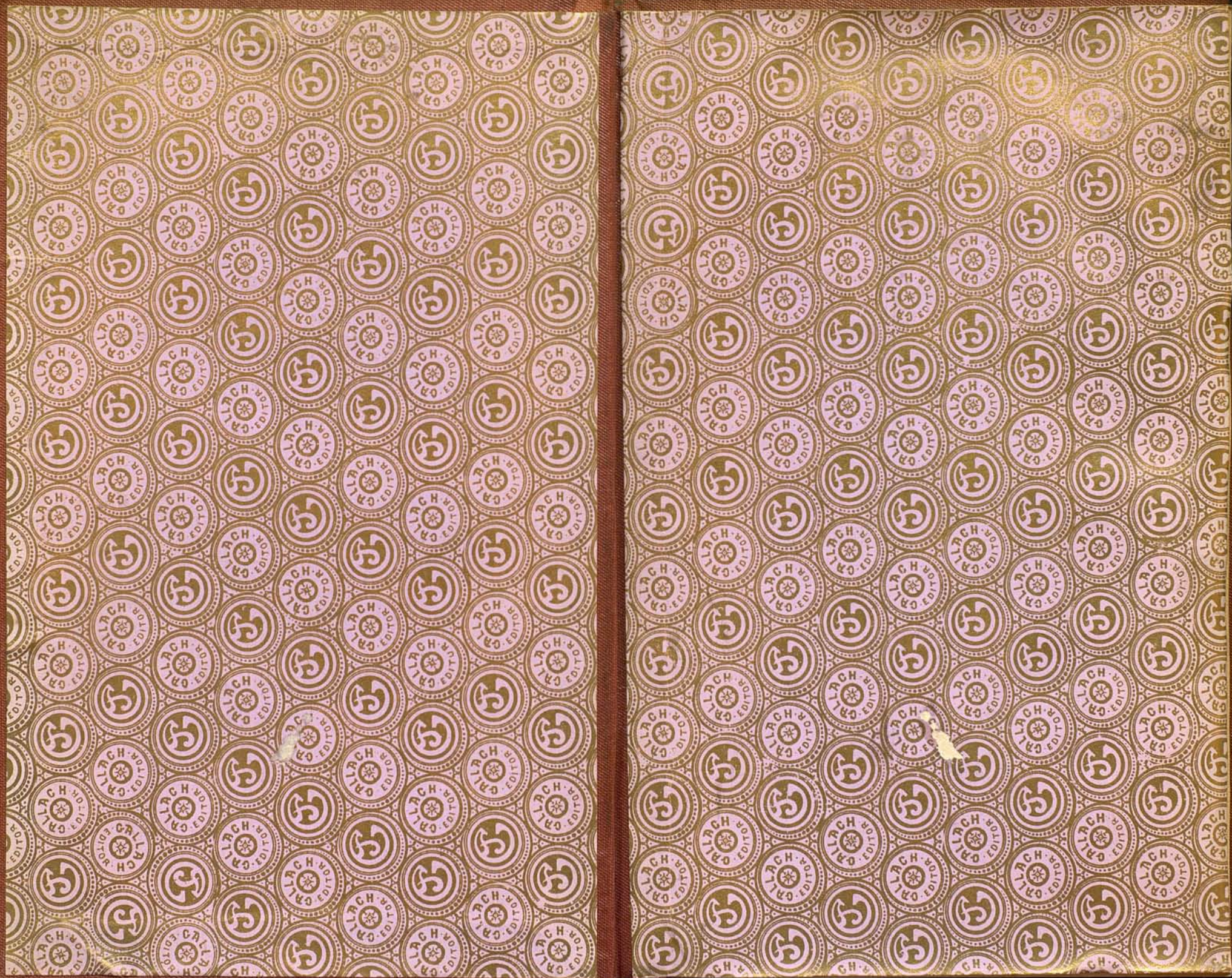
UNIVERSITAT DE LLEIDA
Biblioteca

1600077515

VOLUM II

I-2

OBRES COMPLERTES

DE

MOSSEN JACINTO VERDAGUER

VOLÚM SEGÓN

FONS S. GILI I

HOMENAJE

AL

GRAN

POETA

CATALÁ

MOSEN

JACINTO

AVIS

PER RAHÓ d' especial conveni, la casa editora

SUCESORES DE M. SOLER

s' ha fet carrech de la venda de les OBRES COMPLETES

DE MOSEN JACINTO VERDAGUER

LES OBRES COMPLETES DEL EMINENT POETA CATALÁ, aplegadas en una edició uniforme y ab gran cura ordenades, venen á esser un merescut tribut á la mes gran figura literaria del nostre renaixement y es ademés una tasca profitosa sa publicació, puig resulta del tot convenienta pera 'ls amants de la nostra hermosa llenga trovar reunit el valios bagatge literari que ha fet la fama europea de que disfruta el nom den

VERDAGUER

Concessionaris pera la venda **SUCESORES DE M. SOLER** BARCELONA - Concell de Cent, 416
BUENOS - AIRES - Salta, 470

849.9 VER

1600077515

MOSEN JACINTO VERDAGUER

OBRES COMPLERTES

AB GRAN CURA ORDENADES Y ANOTADES

VOLÚM SEGON

Lo somní de Sant Joan.—Santa Eularia.
Roser de tot l'any.—Sant Francesch.
Romanceret de Santa Clara.

ANY

1905

BARCELONA
LLIBRERÍA CIENTÍFICH-LITERARIA
Toledano, López y C.^a
ELISABETS, 4

0075-16466

OBRES COMPLETES

VOLUM 2000

Imprempta de la Vda. de Joseph Cunill.—Universitat, 7. Barcelona.

LO SOMNI DE SANT JOAN

A SA SANTEDAT

LO PAPA LLEÓ XIII

DEDICATORIA

NOU Apòstol del amor
que a l'Esglesia Déu envia,
Vicari del Salvador,
que heus en son meteix Cor
la caritat que's perdia;

Poeta y sabi, ¿d'hont traus
los cants y la sabiesa?
¿D'hont tes lleys y dolces paus
que com cadenes suaus
l'humanitat tenen presa?

¿D'hont traus la força, Lleó,
qual rugit lo món desperta?

*oh cor de la Relligió,
¿qui t'ha dada l'atracció
que'ls pobles guía y concerta?*

*Te la dona'l Cor sagrat,
com Tu coronat d'espines,
hont d'amor diví inflammat,
com lo Dexeble estimat
ton front de néu hi reclinas.*

PRELUDI

In nidulo meo moriar.
JOB, XXIX, 18

Jo sé una capelleta entre les branques,
fugint dels raigs del sol,
que ombreja un roseret de roses blanques
hont niua'l rossinyol.

Lo rossinyol refila entre les roses,
refila día y nit;
¡té, pobre aucell, que dirli tantes coses
al roseret florit!

Davant la capelleta hi ha l'imatge
de vostre Cor sagrat,
Jesús, roser florit en quin brancatge
mon cor també ha niuat.

Jo al aucell dich, quan sento ses complantes:
 —Mon nú val més que'l téu;
 joh rossinyol, rossinyolet que cantas,
 si jo tingués ta vèul

Si jo tingués ta vèu, com cantaria,
 volant per l'infinit:
 Que'n sou de bò, Déu méu, sol del méu día,
 y estrella de ma nit:

Per niuar, a la tórtora oliveres
 florides li donàu,
 al colomí un relleix en les cingleres,
 a l'àliga'l cel blau;

Als Serafins donàu per nú l'empiri
 tot plè de vostre amor,
 y al home ingrát, com a l'abella un lliri,
 li dau lo vostre Cor!

LO SOMNI

Recubuit in Coena super pectus ejus.
 JOAN. XXI, 20

QUAN vegé lo bon Jesús
 tots sos dexebles a taula
 units a sa dolça vèu
 per fer la derrera Pasqua,
 haventlos sempre estimat,
 fins a la ff'ls estimava.
 Ab tovallola cenyit
 se'ls agenolla a les plantes:
 d'un a un los renta'ls peus,
 barrejant sos plors ab l'ayga.
 Al havèrlosels rentat
 los d'ú aquestes paraules:
 —Sopà ab vosaltres avuy
 ab gran desitg desitjava,

del méu amor infinit
 per darvos la lley sagrada:
 com jo a tots vos he estimat,
 estimàuvos uns als altres.—
 Los dona son Còs per pà,
 per ví sa Sanch adorada;
 de la sanch del bon Jesús
 sant Joan se n'embriaga.
 Se reclina al sagrat Cor,
 com trobador sobre l'harpa,
 y amorosos batements
 ressonan dins la seva ànima.
 Ab música tan suàu
 sant Joan s'endormiscava,
 los somnis que ha somniat
 eran més dolços encara.
 Lo primer somni que té,
 que li naxen ales d'àliga.
 Desde'l pit del bon Jesús
 vola al sí del etern Pare:
 fixa'ls ulls en aqueix Sol,
 un torrent de Llum ne raja,
 y d'eix Sol y d'exa Llum
 com un diluvi de Flama.
 Del fons de l'eternitat
 a la terra'l vol abaxa.
 Lo rfu de Llum es lo Verb
 y'l Verb prengué carn humana,
 y en crèu lo mira clavat
 dalt al cim d'una montanya,
 lligant la terra y lo Cel
 ab sa amorosa abraçada.

LO COR OBERT

Unus militum lancea
 latus ejus aperuit.
 JOAN. XIX, 34.

SOMNIA veure a Adàm, no'l de la terra,
 sinó l'Adàm misteriós del Cel
 fer la sòn del amor dalt d'una serra,
 mes ¡ay! en braços de la mort cruel.

Les flors del paradís sols ses espines
 dexàrenli punyentes per coxí;
 es una crèu lo llit hont lo reclinas,
 ingrata humanitat, míral aquí.

Los braços axamplant vol abraçarte,
 la testa abaxa per donarte un bés,
 empenyora la vida per comprarte,
 dona la sanch, ¿què pot donarte més?

Es un lliri marcit sa groga cara,
mes ab sos llavis sechs apar que'ns díu:
Dormo, mes vetlla lo méu Cor encara,
mon Còs es mort, mes mon amor es víu.

¡Tot està consumat! la terra dura
es batejada ab sanch del Criador,
que de ses mans y peus hi raja pura,
sens apagar la set de son amor.

¡Tot Ell n'està brollant; cada ferida
es un canal d'aqueix tresor diví,
y ¿hont es la deù d'aqueix ríus de vida?
¿d'hont tan preuada púrpura sortí?

Los claus y espines la vessaren tota,
lo rahím sacrosant es expremut;
sobre'l Calvari la derrera gota
del ví que engendra vèrgens ha caygut.

Sayons cruels, minayres d'exa mina,
¿què hi fèu a fora? escorcollàu a dins:
obriu lo Cor d'hont vé exa sanch divina,
estoig d'evori hont guarda sos rubins.

¡Oh segellada font, tràulos a fora,
que'l món té set de l'ayga de tes llums:
jardí tancat, desclòute; a qui t'anyora
dèxali omplir lo cor de tos perfums!

Dona Longinus la cruel llançada
y la mística pedra obre son flanch,
com al colp de Moysès, dant en rosada
sa derrera ayga y sa derrera sanch.

L'amor, l'amor que sa parpella ha closa
ha desclòs lo sagrari de son pit,
d'hont naix l'Esglesia, sa immortal esposa,
Eva divina del diví adormit.

¡Que hermosa naix! sembla una flor que brota
a la soca del arbre de la creù.
Ell de sa gloria y sos dolors la dota
y posa en ses entranyes lo Cor séu.

Quan del somni's desvetlla, a sa divina
coloma díu, per darli un bés de amor:
«Carn de ma carn, òs de mos ossos, vina,
no tindrem més que una ànima y un Cor.»

Naix d'aquell bés angèlica niuada,
voladuria de vèrgens y de sants,
que es en lo breç del sagrat Cor breçada
la familia gentil dels cristians.

Els de son pit, d'hont fou clau d'or la llança
posant lo llavi en l'abundosa Font,
beuen la fè, l'amor y l'esperança
que tornaràn la joventut al món.

L'herma Tebayda que ab sos dolls s'abeura
veu ses arenes convertirse en hort,
que a l'Assia va axamplantse, com un eura
que vesteix ab sa vida un arbre mort.

Les soletats florexen com un lliri,
l'aspra terra congría Serafins,
y'l firmament s'inclina per sentirhi
de l'aurora novella'ls cants divins.

Fugen totes les ombres al abisme,
s'alegra l'univers, ahir tant trist,
que es de llum y de vida'l Cristianisme
un riu vessat del Cor de Jesucrist.

Oh crepúscol diví del regne hont s'ama,
oh mar d'amor, anega les nacions,
oh Sol del paradís, vessa ta flama,
illumina, feconda, encén los mons.

Cor Jesu charitatis vic-
timam, venite adoremus.

COM gegant per empendre la carrera
del séu amor, se lleva eix Sol naxent;
va a assoleyar l'humanitat sencera,
fent del ocàs del Gòlgota orient.

Irradiant son carro de victoria
d'un infinit se llença a altre infinit;
lo día al día fa saber sa gloria,
la nit serena a la vinenta nit.

Lo sol abans d'extendre per la terra
sa rossa cabellera de claror,
ne corona lo front d'alguna serra
d'hont raja destrenada en rinxos d'or.

Axí abans d'axamplar ses flamejantes
ales, lo Cor deífich, ab sa llum,
encén algunes ànimes gegantes,
que en la nit són del día clar vesllúm.

Joan, en processó misteriosa
los hèroes del amor veu arribar,
anelles d'or de la cadena hermosa
que vé'ls cors y la terra a encadenar.

Regina d'eix esplet d'ànimes belles
María reflecteix la llum del Sol,
com la lluna entremitg de les estrelles
aconhortant la creació en son dol.

CELISTIA

Nox illuminatio mea in
deliciis meis.

PSALM. CXXXVIII, 1. 1.

I

MARÍA

Sub umbra illius, quem
desideraveram, sedi: et
fructus ejus dulcis gutturi
meo.

CANT. II, 3.

MAGNIFICA al Senyor, ànima mfa;
Déu es amor y amarnos mes volfa;
un Cor jo li doní,
y'ns ama ab aqueix Cor, desde aquell día,
ab un amor sens mida y sense fi.

La creació es un arbre floridíssim
que del Cel y la terra al bés dolcíssim
ha produhit eix Fruyt:

jo só la flor hont lo formà l'Altíssim,
són mos braços la branca que l'ha duyt.

Prenèu eix dó del arbre de la vida,
só l'Eva celestial que us ne convida;
qui'n pren no morirà:
matà'ls hòmens la fruyta prohibida,
una altra Fruyta aquí'ls ressucità.

De les obres de Déu es la més bella;
fent girar Cel y terra al voltant d'ella,
ne féu centre del món.
Lo sol meteix d'eix Sol es una estrella
lo firmament es l'arch d'aquexa Font

Que baxa a l'home l'ayga de l'altura.
Volent deificar la criatura
son Cor li dona Déu;
poncella nada en mi, de ma sanch pura,
que pujà a obrirse en l'arbre de la creù.

¡Axís Déu ama'l món! a promulgarhi
la dolça caritat pujà al Calvari,
Moisès d'est Sinai,
desde'l Cel a la terra per posarhi
de la lley de la gracia'l pont diví.

Humanitat, ab Cristo ressucita;
Ell derogant la lley israelita
t'ha dat la lley d'amor,
¡Míralal no en taules de pedra escrita,
sinó, ab sanch meva, de ton Déu al Cor.

II

SANT PAU

Cor Pauli Cor Christi.

Lo llop ja es un anyell: anant a pendre
 los cristians, per Cristo se veu prè,
 lo foch del Cel en que s'ha vist encendre
 dexarà'l món abans de gayre encès.

—A escapçar la ferotge idolatria
 nostre Senyor m'envia;
 perçò'm dona son glavi fulgurant,
 que es pèl vici y l'error una corbella,
 mes per la fè una rella
 que anirà, arrèu, la terra capgirant.

Del Evangeli com llevar divina
 jo sembro la doctrina,
 la sembro als quatre vents per terra y mar:
 los llamps de ma paraula y de ma ploma
 van de Damasch a Roma,
 fent los hòmens y'ls déus agenollar.

So'l mínim dels apòstols: visch de penes,
 he arrossegat cadenes,
 naufrech, batut, apedregat m'he vist,
 he dormit entre'ls morts del cementiri;
 m'espera altre martiri;
 mes ¿qui m'arrencarà de Jesucrist?

¿Qui me'n arrencarà? abans de mos braços
 y cor ne faré llaços
 per lligar tots los hòmens a sa crèu.
 De mort està l'humanitat ferida;
 tan sols pot darli vida
 encarnantse en son pit lo Cor d'un Déu.

In die illa erit Fons pa-
tens domui David.
ZACH. XIII, 1.

COM cèrvola ferida que sedeja
vé a exa deü evangèlica Agustí:
la lira que punteja
es un Cor flamejant d'amor diví.

III

SANT AGUSTÍ

QUI tinga set que vinga ací y que bega,
que bega en exa Font del Salvador;
l'amor es qui la engega,
veníuhi a beure, assedegats d'amor.

Cors de ferre, veníu a amorosirvos,
les aygues d'aqueix Cor fan estimar;
cors buyts, veníu a omplirvos;
cors morts, veníu ací a ressucitar.

Als qui heu tastat de l'heretgía impura,
escèptichs, maniqueus, pelagians,
la bestial pastura
que als fills de Cristo donan los pagans.

Als qui en la copa del plaher terrosa,
com jo, us omplireu d'amargor y fel,
en esta Copa us posa
un rajolí de ses dolçors lo Cel.

Hi begué la gentil Samaritana
vora'l pou asseguda de Jacob.
Qui d'exa ayga demana
ja té com ella'l bon Jesús aprop.

Jesús, amor que l'ànima me roba,
¡que tart de vostres aygues jo he begut!
bellesa antiga y nova,
¡que a deshora ¡ay de mil us he conegut!

«Hòmens, veniu, lo Cor de Crist vos crida,
entre en mon Cel qui vulla ser felíç;
ma dolça Crèu es l'arbre de la vida,
ma dolça Font la font del paradís.»

IV

SANT AMBRÓS

Aperiet Dominus thesau-
rum suum optimum.

DEUT. XXVIII, 12.

UN arbre hi ha al Cayre
que perfuma l'ayre
de mística olor,
a qui l'agullona
son bàlsam li dona
dels bàlsams la flor.
¿De més goridor
quin arbre'n tindria,
Jesús, mon amor?
Longino ho sabria,
que un raig ne rebia
ferint vostre Cor.

V

SANT ANTIOCHUS

Hæc Porta Domini, justî
intrabunt in eam.
PSALM. CXVII, 20.

La porta del paradís
per un glavi fou tancada;
mes Déu volgué que la obrís
altre glavi que, felç,
en son Cor nos dona entrada.

VI

SANT BENET

Quæsit Dominus sibi
virum juxta Cor suum.
I REG. XIII, 14.

D'EXÈRCITS de cordícols patriarca,
Benet puja al Cassino a edificar,
per lo diluvi de son temps, una arca,
hont se pogués l'humanitat salvar.

Va a predicar la pau a gent de guerra,
a un segle d'odi va a parlar d'amor,
les eynes dú per treballar la terra,
fè y caritat per treballar lo cor.

Veu del Cassino en la carena amiga
 a una gran roca un penitent fermat;
 la cadena de ferre li deslliga,
 y díuli axís, donantli llibertat:

—Puix aquest món per l'home es un desterro,
 sirvent de Déu, no'l faças tu més trist;
 aspra cadena no li cal de ferro
 a qui dú la d'amor de Jesucrist.

JOAN encara somnia;
 somnia que un sant ha vist,
 sa llet li dona Maria,
 sa estimació Jesucrist.

VII

SANT BERNAT

Intuere et respice rosam
passionis quomodo rubet.
LIB. DE PAS. CAP. 41.

DEL Calvari en lo verger
troba l'Amor de sa vida,
Jesús li sembla un roser,
un roser en sa florida.

Enfilat a l'aspra crèu,
en cada mà té una rosa,
una rosa en cada pèu,
al cos tat la més hermosa.

En la rosa del costat
s'hi posa mística abella;
es l'abella sant Bernat;
¡qui pogués posarshi ab ella!

Allí cullía la mel,
que en ses obres ha dexada,
entrant y sortint del Cel
per exa porta daurada.

VIII

SANT FRANCESCH

Amor mi mise in fuoco.

VEU passar la figura macilenta
de sant Francesch, lo serafi encarnat,
de Jesucrist aparició viventa
ab claus del séu amor crucificat.

D'amor ploran sos ulls, d'amor encesa
sa cara està, flameja lo séu pit:
dú als peus y mans y cor la llaga impresa,
carta en que Déu posà lo sobrescrit.

Donchs ¿quí li ha feta exa ferida hermosa?
¿Li obriria la llança o bé l'amor?
¿Quin raig de sol esbadellà exa rosa?
¿Quina hermosura esbadellà aqueix cor?

Lo Cor de Jesucrist: sols d'Ell ha apresat
l'angèlica follia de la crèu,
que en cors de carn la caritat ha encesa,
y fà girar los ulls del home a Déu.

AQUEIX querubí terrestre
 Bonaventura segueix:
 l'amor que fería al mestre,
 com es fletxador tan destre,
 també al dexeble fereix.

IX

SANT BONAVENTURA

Et egredietur virga de
 radice Jesse, et Flos de
 radice ejus ascendet. Et
 requiescet super eum
 spiritus Domini.

Is. xi, 1 y 2.

ARBRE de la vida,
 bella es ta florida,
 divina es la Flor
 que vermella y blanca
 corona ta branca
 com un astre d'or.

Ses fulles són flama
d'amor ab que'ns ama;
l'amor es sa mel;
al sol sa corola
robà l'aureola,
nou iris del Cel.

Covant exa Rosa
somnia y reposa
lo Sant Esperit,
abella que breça
lo doll que se'n vessa
de goig infinit.

Oh tu, que destinas,
per tu les espines
per mi la dolçor;
de rubins y perles,
oh Flor que t'esberles,
enjoya'l méu cor.

De les valls, oh Lliri,
l'amor del emperi
que es ton papelló,
d'un bés t'ha desclosa,
Flor maravellosa
de la creació.

X

RAMON LLULL

Factus est in corde meo
quasi ignis exaestuans.
JEREM. XX, 9.

AB vestidures blanques y vermelles
mostràs l'Amat al séu amich del Cor,
l'acompanya a un jardí plè de roselles,
hont: Cullnos, diuen elles,
aquest verger es lo verger d'amor.

Lo regan quatre rius de verda riba,
de clares aygues, de suàu remor;
entre ells oneja de verdor cativa
la mar que l'ayga viva
reb de la Font sagrada del amor.

L'amich s'enfonza en la maror sens mida,
mes tan meteix de naufragar té pôr:
«No es com les altres mars, l'Amat li crida;
lo dolç port de la vida
es al bell fons del pèlach del amor.»

XI

SANT DOMINGO

Et legem tuam in medio
cordis mei.

PSALM. XXXIX, 5.

SANT Domingo de Guzman
desfila ab sa hermosa plèyada,
duhent un lliri en sos dits
y sobre'l front una estrella.

Ja abans de donarlo a llum
en somni sa mare'l veyà,
en figura de cadell
corrent ab una atxa encesa.

D'aqueix cadell als lladruchs
l'humanitat se desvetlla,
d'exa antorxa la claror
es llum del Cel per la terra.

XII

LO DOCTOR ANGELICH

Vita cordis amor.
DE DILEC. DEI, XIX.

L o foch es fet per cremar,
lo cor es fet per amar:
Jesús, l'amor sense mida
de vostre Cor es la vida.

XIII

SANT VICENS FERRER

Timete Dominum, et date illi honorem, quia venit hora judicii ejus.

APOC. XIV, 7.

YVEU un àngel que vola
pèl mitg del firmament del Cristianisme,
com altre sol d'exanthe per estela
un raig de sa aureola
que cabuça'ls mals àngels al abisme.
Pren un turó per trona;
un plà per temple, 'l Cel per tornavèu,
y d'aqueix altre Sinaí ahont trona
fà llampegar sa vèu,
sa vèu que, oh Catalunya, es ta vèu noble,
y a tota gent y tribu y llenga y poble
cria ab gran crit:—Mortals, exíu del vici,
que jo só la trompeta del Judici;
temèu y honràu a Déu.

XIV

DANT

In forma dunque di candida rosa...

PARADIS, CANT XXXI.

EN forma, donchs, de pura y blanca rosa
se desclogué a mos ulls la gloria santa
de puresa y d'amor tota flayrosa.

Té mil fulles concèntriques, y canta
sobre quiscuna una ànima amorosa,
d'exa cítara d'or corda vibranta.

Viuen de néctar del amor dolcíssim,
dels camps del Cel y de la terra abelles
que en exa bresca examenà l'Altíssim.

S'hi anegan en dolçors y maravelles;
que'l paradís sou vos, Cor floridíssim,
armonía y amor de totes elles.

Stellæ vocatæ sunt, et
dixerunt: Adsumus.

BARUCH, III, 35.

JA la nit es menos bruna,
tres estrelles d'una a una
dexan veures somrihent;
llur celistia es missatgera
de la llum que'l món espera;
ja la flor l'alba pressent.

XV

SANTA GERTRUDIS

Exsurge, gloria mea,
exsurge, psalterium et
cythara.

PSALM. LVI, 9.

TRANSFORMAT en harpa dolça
Gertrudis mira aquell Cor;
l'Esperit Sant que la polsa
l'omplí de càntichs d'amor;
s'inclinan les gerarquies
al sentir ses melodíes,
com lliris y setelles
al raig de l'ayga sonor.

Y s'adolla la riuada,
 com en dies de desgel,
 en meliflua cascada
 desde un cel al altre cel.
 Cada cel sa estrofa envía
 a exa immensa poesia,
 una nota a exa armonía,
 una gota a eix riu de mel.

Al jardí d'hont són poncelles,
 aturan, per escoltar,
 llurs sardanes les estrelles,
 los satèlits llur dançar.
 Si algún ressò li n'arriba
 a sa trista y fosca riba,
 la terra, d'amor cativa,
 també para'l rodolar.

Encenser de dolça flayre,
 balancéjat suaument,
 oh terra, en ton vol per l'ayre,
 que en ton pit lo dus batent
 aqueix Cor, harpa sagrada
 que ab sa música acordada
 mou d'ànimes l'estrellada,
 de l'Esglesia'l firmament.

XVI

SANTA MATILDE

Trahe me: post te curre-
 mus in odorem unguento-
 rum tuorum.

CANT. 1, 3.

QUAN SON vas d'alabastre Magdalena
 vessà als peus del Senyor,
 la casa de Bethania quedà plena
 de celestial olor.

Imatge era aquell vas, Jesús dolcíssim,
 de vostre Cor immens,
 encenser ab que l'Angel dú al Altíssim
 de tota flor l'encens.

En lo Calvari quan l'amor l'obría,
 l'amor que ¡ay! lo consúm,
 com una esglesia l'univers s'omplía
 de vostre dolç perfúm.

XVII

SANTA LLUTGARDA

Factum est cor meum tam-
quam cera liquescens.

PSALM. XXI, 15.

SOBRE'l pit del bon Jesús
sant Joan somnia encara.
En lo ducat de Brabant
somnia veure a Llutgarda,
tornant als cegos la llum,
tornant als muts la paraula,
y als cossos donant salut
ab medecines de l'ànima.
Lo dó de curar malalts

sovint del temple l'arranca,
ja se'n queixa al bon Jesús
y un dó millor li demana.
—¿Què vols de Mi? li respòn,
¿Què vols, coloma estimada?
—Jo voldria vostre Cor.
—Aquí'l tens fet una flama.—
Y ab lo Cor de Jesucrist
se fón lo cor de la Santa,
com la cera dintre'l foch,
com la néu dintre de l'ayga.
¿Que daría ella a Jesús
si amor ab amor se paga?
Per donarli no té rès;
mes a Ell li sobra encara,
com sobran gotes al mar,
com sobran perles a l'alba.
De la crèu hont es clavat
amorós un braç desclava,
a son pit deficiós
per extrènyer sa estimada.
Com un càlzer de clavell
li acosta al llavi la Llaga,
la Llaga del séu costat,
per hont lo Cel se vessava,
canal que al desterro trist
dú'l riu millor de la Patria.
La beguda que allí bèu
del celler diví li raja;
té l'ardor del ví novell,
té la sabor de la manna,
té la dolçor del amor
que als Serafins embriaga.

Ego dormio, et cor meum
vigilat.

CANT. v, 2.

AMORÓS es lo coxi:
a aquell Cor que tant l'estima
barreja sos batements
lo cor del Evangelista.
Es una harpa terrenal
al Sistre cèlich unísona
que una armonía n'aprèn,
joh, quina dolça armonía!
l'armonía del amor
que'ls cors y'ls astres cativa.
Junyeix la terra ab lo Cel,
y Déu ab los hòmens lliga.
Y vola que volaràs
a la llum de la celistia,
capdella lo somni d'or
ab capdell de pedrería.
Vora exa constelació
que'l cel del nort illumina
ne veu una altra florir
en lo blau Cel de mitg-día.

XVIII

SANTA CATARINA DE SENA

Vulnerasti Cor meum,
soror mea sponsa, vulne-
rasti Cor meum.

CANT. IV, 9.

Jesús per esposa vol
l'angèlica Catarina:
¿quines joyes li darà
sinó les que més estima?
En cada mà y cada pèu
li posa una pedra fina,
lo carboncle de sos claus,
lo rubí de ses ferides.

D'exes roses del amor
 ella'n veu sols les espines:
 quan ne té en sos peus y mans,
 una corona'n voldria.
 La corona que n'obté
 la posa en son front de nina;
 a mitg entrar en son front
 de sanch estava florida.
 Per tals penyores d'amor
 ¿què li darà Catarina?
 Son cor que dintre del séu
 com tortoreta se cria,
 d'aqueix Astre girasol,
 d'aqueix Camp daurada espiga.
 Jesucrist li trau del pit
 com perla d'una petxina,
 donantli lo Cor d'un Déu
 en cambi del séu d'argila.

XIX

SANTA MAGDALENA DE PAZZIS

Pati, non mori.

OH dolcíssima follia
 la follia del amor!
 la que ha presa a Magdalena,
 ¡qui la sentís en son cor!
 Patir sens morir voldria,
 morint sempre de dolor.
 Quan veu l'altar solitari
 esclatan sos ulls en plor;
 se'n va a tocar les campanes:
 —¡Veníu a veure l'Amor,
 l'Amor de mes amoretes,
 que d'anyorança ¡ay! se mor!—
 Quan veu que'ls hòmens no hi venen
 se'n queixa als aucells y flors:
 --Digàume, aucells y floretes,
 ¿per què no s'ayma al Amor?

ALBADA

Quasi aurora consurgens.
CANT. VI, 9.

SENT a Espanya un càntich dolç
que'ls Serafins enamora;
dèu ser exida l'aurora,
puix cantan los rossinyols.

XX

SANT JOAN DE LA CREU

Pone me ut signaculum super cor tuum... quia fortis est ut mors dilectio.

CANT. VIII, 6.

N'hi ha un Pastoret—a dalt de la serra
que plora d'amor—de dia y de nit;
l'amor l'ha baxat—del Cel a la terra,
mes ¡ay! ha son pit—cruelment ferit.

Qui l'ha enamorat—es una pastora
que abeura son Cor—de pena y d'oblit;
sos passos seguint—Ell plora que plora,
mes ¡ay! ab son pit—cruelment ferit.

Y dñu lo Pastor:—¡Ay trist de qui'm dexe,
puix dexe pèl fanch—lo goig infinit!
Veyentla allunyar—lo Cor se m'esquexa,
mes ¡ay! es mon pit—cruelment ferit.

A un arbre ha pujat—per si l'ovirava,
los braços ha obert—cridentla aflagit;
allí de dolor—sa vida s'acaba,
mes ¡ay! té son pit—cruelment ferit!

XXI

SANTA TERESA

Muero porque no muero.

Veu passar santa Teresa
extasiada en eix Cor,
breviari ahont ha apresat
la ciencia del amor.

En lletres de sanch y flama
allí aprèn la caritat,
allí veu quant Déu nos ama,
¡ay! essent tan oblidat.

En ses pàgines llegia
que l'estimar es patir,
y, fullejantlo, 's moria
de no poderse morir.

Penetra allí nous misteris,
mars de llum cèlica hi veu,
Colóm de nous hemisferis
del món del amor de Déu.

Lo llibre diví estudiá,
quan baxant un Seraff
també'l del séu cor obría
ab una fletxa d'or fi.

La fletxa n'isqué vermella
com lo ferre del fornal,
fibló de mística abella
que'n tragué mel celestial.

Oh seràfica sageta,
li ets ben dolça y ben cruel,
de la llaga que li has feta
no'n gorirá sinó al Cel.

Del amor d'ençà que es presa
en la terra hi està trist;
no sembla'l cor de Teresa
sinó'l Cor de Jesucrist.

XXII

SANTA ROSA DE LIMA

ALBADA

Cum me laudent as-
tra matutina.

JOB, xxxviii, 7.

QUAN lo sol surt a la serra,
la poncella del jardí
sembla un ullet de la terra
que somrú a qui la obri.

Del Nou Món jo só la Rosa,
que Vos heu desclosa,
Sol del méu amor,
dihentme: «Sías ma esposa,
Rosa meva del méu Cor.»

Los aucells de la boscuria
fan sentir al jorn naxent
sa dolcíssima canturia,
que ressona al firmament.

Jo cantant com una alosa
m'enlayro amorosa
vers l'Astre d'amor,
que: «Vina, 'm dñu, dolça esposa,
Rosa meva del méu Cor.»

XXIII

SANT IGNACI

Ad majorem Dei glo-
riam.

VEU la hidra del infern
alçarse contra l'Etern;
lo pou del abisme's bada,
donant sortida a Luter,
aqueix altre Llucifer
que un terç dels àngels arrastra.

¿Hont es l'arcàngel Miquel?
¿No vé a llençar-lo del Cel?
Déu posa'ls ulls en Espanya;

contra la boyra del pol
en esta terra del sol
bé exirà una clariana.

¿Hont es l'arcàngel Miquel?
com Elías del Carmel,
de Montserrat ja devalla;
hi dexà'l glavi d'acer,
y per batre a Llucifer
ne branda un altre de flama.

Ab lo crit de: ¿Quí com Déu?
alça'l penó de la creu,
general de nova armada:
sota l'ala d'eix penó
arma y cova un legió,
com sos aligons una àliga.

L'un a l'India d'Orient,
l'altre a l'India d'Occident,
dos o tres n'envia a l'Àfrica;
com roch per Davit tirat,
altre al front de Goliat,
del Goliat de Germania.

XXIV

SANT FRANCISCO XAVIER

Nec est qui se abscon-
dat a calore ejus.

PSALM. XVIII, 7.

PER un regne que Luter
robà a Cristò, Xavier
ne guanya deù en les Indies,
los hòmens a milions,
a centenes les nacions,
a enfilrades les illes.

No les enfila ab fil d'or,
sinó ab cadena d'amor,
de fibres d'un Cor texida,

del Cor del Crucificat,
que ab sa sanch los ha comprat,
y ab ses ales los abriga.

D'amor de Cristò ferit,
tot ayrejant lo séu pit
en que lo foch sobreixia,
Alexandre de la fè,
la mort lo séu vol deté
quan mitja Assia ha conquerida.

Lo Cor diví li donà
les ales ab que volà
desde Navarra a la Xina
y desde la Xina al Cel:
lo Cor del Déu d'Israel
val més que'l carro d'Elías.

XXV

LO BEAT PERE CANISSI

Accedet homo ad Cor
altum.

PSALM. LXIII, 7.

EN lo fons de mon no-rès
un día ma ànima geya;
com mort en la caxa estès,
jo meteix per mi era un pès;
¡tan miserable me veyal

Com cayent abisme endins
m'enfonzava, m'enfonzava.
Me veu desde sos jardins
lo Senyor dels Serafins,
y'l més hermós m'enviava.

No capint jo ses lliçons
lo missatger diví plora,
dihentvos, oh Rey dels mons,
«Lo vaxell ¡ay! que va a fons
fà de mal treure a la voral»

Llavors del blau mirador
baxàu al avench que'm draga,
fentme beure en vostre Cor
lo ví del celler d'amor
que'ls Apòstols embriaga.

Y apòstol jo m'axequí.
No's torna alzina una canya;
mes com sageta d'or fi
jo en mans del Arquer diví
volo al cor de l'Alemanya.

XXVI

SANT LLUIS

Perambulabam in innocentia cordis.

PSALM. C, 2.

CASTÍSSIM Lluís
flor del Paradís.

—¿A quin lliri heu presa
la vostra blancor,
Angel de puresa,
Serafí d'amor?

—No l'he presa a un lliri,
que l'he presa a un Cor,
regat pèl martyri,
desclòs per l'amor.

Castíssim Lluís,
flor del paradís.

Cor meum ibi cunctis
diebus.

III REG. IX. 3.

SOBRE'l pit del Salvador,
Benjamí del séu amor,
sant Joan somnia encara;
aquell Cor bat dolçament,
y a cada séu batement
lo somni dona un colp d'ala.

D'una d'exes pulsacions,
al crear Déu les nacions,
naxia l'ardenta Espanya,
hont per regnar aqueix Cor,
ara extén com mar d'amor
inefable marejada.

XXVII

BERNAT HOYOS

Cor Jesu, cythara bene
sonans, in quo sibi com-
placet Beatissima Trini-
tas, divino amore quo ar-
des, inflama me.

ORACIÓ DEL P. HOYOS.

VEUHI un novici fervent,
que'l Pà dels Angels rebent,
animós exclama:
—Obríuvos, dolcíssim Cor,
obríuvos, cel del amor,
y donàume entrada.
Dilatate, aperire,
tamquam rosa fragrans mire.

Al baxar del llavi al pit
son Hoste, d'amor ferit,
li prèn la paraula,
y:—Obre, respòn al cor séu,
obre la porta a ton Déu,
e hi pendrà posada.
Dilatate, aperire,
tamquam rosa fragrans mire.—

Y Hoyos veu son propi cor
com una rosa d'olor
que'l bon Jesús esbadella,
dexant en ella ab son dit
son melòdich nom escrit,
en cada fulla una lletra.

Quan la flor sa Perla té,
ab ses fulles se clogué
com ab sa porta una tenda,
y la rosa d'aquell cor
més que una rosa d'olor,
torna a ser una poncella.

XXVIII

SANT FELIP

Dilatasti cor meum.
PSALM. CXVIII.

ADINTRE les Catacumbes,
a orar se'n baxa Felip,
entre les ombres sagrades
dels Màrtirs de Jesucrist.
De genolls sobre llurs cendres,
del amor cerca'l calú.
Vigilia de Pentecostes
demana al Sant Esperit
li n'envie una guspira,
mes que sia per morir.

Li'n demana una guspira,
li n'envia tot un riu;
d'aquell riu jayl les onades
no les pot pas obehir:
com un mort cau llarch en terra
y en gran deliqui esllanguit.
Son cor bat a martellades,
y, auzell que l'amor ferí,
no podent les ales moure
cerca axamples a son pit.

XXIX

SANT MIQUEL DELS SANTS

Praebe, fili mi, cor tuum.
PROV. XIII, 25.

EN son èxtasis un dia,
—Jo us amo, deya al Senyor;
però més vos amaria,
la vida mia,
si'm donasseu vostre Cor.—

Jesús lo Cor se llevava
y a Miquel lo regalava,
cambiantlo ab lo cor séu;
y a Déu Miquel estimava
ab lo Cor del meteix Déu.

Desde llavors no vivia;
vivía en ell son Amat,
y exclamava nit y día:
—*La vida mia,*
ja en la terra'l Cel m'heu dat.—

Tan gentil flor vigatana
ha trobada una germana
de Sevilla en lo jardí;
que es un àngel la verge Ana,
si es Miquel un serafi.

Com a ell de nit y día
la visita'l Salvador:
—¿Què vols de Mi, li diria,
la vida mia?
—Jo voldria vostre Cor.—

—Per amarvos sens mesura,
afegeix la Verge pura,
lo méu cor es molt petit.
¡Oh! sols cab vostra hermosura
dins vostre Cor infinit.

—Aqueix Cor que'l téu voldria,
diu Jesús d'amor encès,
de bon grat te'l donaria,
—*la vida mia;*
però Miquel me l'ha près.

XXX

MARIANGELA ASTORCH

Deus cordis mei.
PSALM. LXXII, 26.

D'AMOR en la dolça Taula
veu un día a sant Joan,
de Crist al pit reposant,
que li déu esta paraula:

—Robadora del Cor méu,
tu ets encara més ditxosa;
Joan en mon pit reposa,
mes Jo reposo en lo téu.—

Y al Déu que acaba de rebre,
veu com infant adormit,
dins la cova de son pit
com en un altre pessebre.

XXXI

SANT VICENS DE PAUL

Venite ad me omnes qui
laboratis et onerati estis, et
ego reficiam vos.

MATH. XI, 28.

DE caritat jo tinch l'ànima encesa,
pobres del món, jo us porto dins mon cor:
venú a mi, m'atràu vostra pobresa
com al avar sedent lo drinch del or.

Fills del vici, venú: nins sense mare,
rosegalls del plaher, cors en perill,
venú; als òrfens jo faré de pare,
al pare abandonat faré de fill.

Só indigne de servirvos, que en vosaltres
 adoro a Aquell que en un estable es nat,
 a Aquell que'ns dñu: «Amàuvos uns als altres,
 com Jo fins a la mort vos he estimat.»

Dexeble séu, vinch a trencar cadenes:
 dels qui en lo món fan nosa só l'amich:
 los que patíu donàume vostres penes:
 prenèu, los que estàu nusos, mon abrich.

Jo bàlsam tinch per totes les ferides;
 mes, bon Jesús, lo trach de vostre Cor,
 font del amor que rega aquexes vides,
 vas ab que Déu recull aqueix dolor.

AMORÓS es lo coxi,
 Joan encara somnia;
 desvetllarlo Judas vol.
 —¡Feste enllà! Jesús li crida;
 ¡per fer lo somni que ell fa
 Jo meteix m'adormiria!—

XXXII

SANT FRANCISCO DE SALES

Discite a me, quia mitis
sum, et humilis corde.

MATH. XI, 29.

ENAMORAT de Jesús,—cada punt l'ovira,
l'ovira d'eix Cor sagrat—dins la cel·la mística,
per eix finestró del Cel—que Longino obría.
Ja escolta sa vèu suàu—que l'ànima crida:
—Coloma meva, alça'l vol,—alça'l vol y vina;
vina al collet del encens,—al mont de la mirra.
Nostre tàlam es florit,—oh ma dolça amiga;
la roba es púrpura y or,—argent la cortina.
L'hivernada ja ha passat,—primavera arriba;
la figuera trau son fruyt,—lo forment espiga.

S'ou la tórtora cantar—volant per les vinyes,
per les vinyes d'Engaddí,—que trauen florida.
Afanyat a pendre'l vol,—colometa mia;
niuarèm en los forats—de la roca viva;
Jo ohiré ta dolça vèu,—tu ohiràs la mia;
amaràs ab mon amor,—viuràs ab ma vida.—

Coloma que hi ha volat—Francisco la cría,
la cría en un colomar—de Jesús delícia;
lo colomar es Paray,—y ella Margarida.
Quan vola vers aquell Cor,—calandria divina,
del Sol de la Gloria apar—l'estrella del día.

SOL-IXENT

Et ambulabunt gentes in lumine tuo, et reges in splendore ortus tui.

ISAÍAS LX, 3.

LA BEATA MARGARIDA

Ignem veni mittere in
 terram, et quid volo nisi
 ut accendantur?

LUC. XII, 49.

JOAN de un a un passar los mira;
 tots duhen d'aquell Cor una guspira,
 mes ningú porta lo fornal ardent;
 quiscún dú en exa processó un misteri,
 qui un càlzer, qui una llança, qui un psalteri;
 ¿qui durà la custodia resplandent?

Es d'estrella en estrella ja passada
 d'eix Cel dels cels l'explèndida estrellada;
 lo día esperan aucellets y flors.
 ¿Als jardins de Chantal sentíu aflayre?
 ¡quines cançons y músiques en l'ayre!
 miràu a sol-ixent, ¡quines albors!

Lo foch que en lo Calvari s'encenia
 un esperit al altre se l'envia,
 un monestir al altre monestir.
 ¡Oh! surta ja de son vas d'or l'aroma;
 esquexa, oh astre del amor, ta broma,
 y l'herma terra tornarà a florir.

Lo cor del home de secor s'acaba
 si no li dona'l Cor d'un Déu la saba:
 Janseni baxa rius de glaç del pol;
 per escalfar lo món que s'enfredora
 no n'hi ha prou de les flames de l'aurora,
 lo mitg-día li cal de vostre sol.

¿Qui farà córrer'l vel del santuari?
 una verge dexeble del Calvari,
 d'aqueix propiciatori querubí:
 davant l'altar extàtica gemega;
 veu los pecats de tot lo món, y prega
 son cor unison ab lo Cor diví.

Dins una alba de llum hermosa y clara
 Jesús se li apareix de peus en l'ara,
 ab ses llagues brillants com cinch estels;
 de cada llaga un raig de flama'n brolla,
 de son Cor es un riu que se n'adolla,
 sembla en son Còs lo sol en mitg dels cels.

Com una rosa es coronat d'espines,
 ¡que n'hi arrancan de llàgrimes divines,
 d'ayga y de sanch, de perles y rubins!
 Sa Llaga també plora, y la Crèu santa,
 arrelada en eix Cor com una planta,
 fà plorar en lo Cel los Serafins.

Y díu, mostrantli eix Astre sense bromes:
 —*¡Mira aquest Cor que tant ha amat als homes,*
 de qui sols reb escarnis y menyspreul
 li pagan tant amor ab sacrilegis,
 ab freda indiferencia'ls dons més regis,
 y ab més ingratitude qui més li deü.

¡Mes, regnarà!—afegeix, y una flamada
 li envía aqueix volcà que l'amor bada.
 Son cor s'omple de foch y se'n consúm,
 y vessa après ses brases per la terra,
 per extingirhi ab tant amor la guerra,
 per tràuren la foscor ab tanta llum.

De pit en pit l'incendi se propaga,
 de convent en convent; lo que era aubaga
 se fà soley als raigs del sagrat Cor;
 se li axecan altars y santuaris,
 bells cors se li oferexen per sagraris,
 nobles heralts del regne del amor.

Y creix lo riu de foch, Jordà que porta
 ayga del Cel a tota terra morta,
 y víu la que s'hi rega y se refón:
 y creix lo riu y es una mar que's vessa,
 hont l'esperit del Criador se breça,
 diluvi nou que ha d'abrigar lo món.

Coloma blanca d'aquexa Arca exida,
 ne trau l'Esglesia nova sanch y vida,
 y dormint com Joan sobre son pit,
 en sa Llaga fructifera s'abeura,
 ab Jesús abraçada, com una eura
 al arbre que en sos braços ha florit.

En eix Càlzer les ànimes que creuen
 l'abnegació y'l sacrifici beuen;
 ne rebrota ab lo zel l'apostolat;
 refloreix la puresa com un lliri,
 y'l grà del Evangeli ab lo martyri
 es en les quatre parts del món regat.

Satèlits d'aqueix Astre, 'ls cors s'encenen
 y del fanch de la terra se desprenen,
 y ab los àngels del Cel, a l'atracció
 del Cor del univers, vers Ell se soltan,
 y en òrbites enceses giravoltan
 com al voltant del sol la creació.

D'EXA mar del amor cisne puríssim,
 Joan hi neda encara,
 y'ls segles a venir mira passar;
 son Mestre amorosíssim,
 veyentli somnis d'àngel somniar,
 dexa sovint per sa rihenta cara
 ses llàgrimes divines perlejar.

APOCALIPSIS

Adveniat regnum tuum.

I

COM dos gegants armats veu en la terra
 l'Amor y l'Odi en guerra:
 y l'Odi es la gran bestia que sa copa
 de fel allarga als pobles vells d'Europa,
 que l'Amor ha format, y a son exemple
 de Cristo los atia contra'l temple,
 y alçant al Cel ses monstruoses testes,
 li escup verí y rancunies a tempestes.
 Y cau de l'alta cima
 lo món, y's mor, y's mor porque no estima.
 Joan, plora que plora,
 demunt l'altar mira tancat encara
 lo sagrat Llibre escrit de dins y fora.

Los sis segells de un a un s'obriren
y Cel y terra y àngels s'extremiren;
s'obra'l setè, y una hora
reposa'l món, y sant Joan no plora.

Y veu que arriba un Angel del Altíssim;
davant l'altar se para
brandant l'Encenser d'or,
y'l posa demunt l'ara
rublert d'encens puríssim
de psalms y càntichs y aleteigs y amor;
y aquell perfúm dolcíssim,
per caure en blana pluja,
de mà del Angel puja
de cel en cel al trono del Senyor.

Y l'Angel prèn l'Encenser d'or, y l'omple
de foch sagrat que crema,
com cor de Serafi, demunt l'altar,
y per honrar la Magestat suprema
lo vessa en terra, en amorós incendi
volentla incendiar.

Ronca'l infern y a les estrelles llança;
trons y llampechs y núvols de venjança;
mes una vèu com iris de bonança
fà'l Cel asserenar:
«Plegàu, hòmens, la guerra,
trionfe'l sagrat Cor;
del Cel baxe a la terra
lo regne del Amor.»

II

Y veu en Josafat com arrombolla
sos rius l'humanitat que ressucita;
la mar sos morts hi adolla;
la tomba sos cadavres foragita.
Del Cel que ses estrelles dexa ploure,
com ses aglans un roure,
devalla Aquell del Gòlgota a la serra
de qui los cels defugen y la terra;
y obert per la ferida
mostra son Cor, ver Llibre de la vida.

Als qui hi tenen ab sanch lo nom escrit
se'ls ne puja en ses ales la victoria,
y són vestits de gloria
com d'un segón vestit.
Los qui no creman a la dolça flama
del séu mitg-día etern,
llençats allí hont no s'ama,
van com estelles a abrandar l'infern.

III

Y veu una terra nova
sota un nou Cel, d'hont baxa hermosa y bella
la que l'amor li roba,
Gerusalèm novella,
de claretat vestida,
com per l'Espòs l'esposa de sa vida.

Y la ciutat es d'or, sos murs de jaspí,
es cada porta una gran perla fina
que dia y nit clareja.

L'Anyell diví es lo temple:
té'l pit obert perque tot ull contemple
son Cor, arca divina
que en lo *Sancta sanctorum* fulgureja.
Ell illumina la ciutat ditxosa
que té per sol y lluna
son Cor y'l de sa Esposa.

La plaça es d'or puríssim;
creix en mitg d'ella l'Arbre de la vida,
enjoyat de dolcíssim
fruyt que d'amor al èxtasis convida.

Del trono del Altíssim
surt lo torrent armoniós que'l rega:
—Feliç, feliç, qui'n bega,
clama una vèu; Jo só principi y fi,
l'estrella resplandenta
que's posa al front, al nàxer, lo matí.
Feliç, feliç qui renta
sa blanca estola en eix torrent; feliç
qui de mes cinch Ferides
farà portes florides,
y a mes eternes noces
entrará en la ciutat del paradís.

DESVETLLAMENT

Ecce ego vobiscum sum
omnibus diebus usque ad
consummationem saeculi.
MATH. XXVIII, 20.

Sobre'l pit del Salvador,
com trobador sobre l'harpa,
a sos dolços batements
sant Joan somnia encara,
l'Evangelí del amor
tot bevent de plana en plana.
¡Oh! vola, Aliga real;
axeca més la volada;
axécala Cel amunt,
que'l volar ja se t'acaba:

¡lo Cor que't fà de coxi
 serà obert per una llança!
 ¡Ah! ton somni es tan hermós,
 trencarlo a Jesús li raca;
 ¡mes ¡ay! de Getsemaní
 l'hora trista es arribada!
 Son cor bat més fortament,
 com si'l morir li trigava;
 aucell que guía l'amor
 bat més depressa les ales.

De prompte atura sos colps;
 ¡un pès infinit l'axafal
 s'esquexa ab un trist gemech
 que l'Apòstol desvetllava.
 Mira entorn l'Apostolat
 y a Jesús a cap de taula;
 mes a Judas ¡ay! no'l veu,
 y negreja la vesprada:
 ¡més negreja'l séu pecat!
 ¡més negreja la seva ànima!
 Veyent plorar tots los ulls,
 també a plorar se posava.
 Per darlos consolació
 a Jesús díu ab veu baixa:
 —¿Volèu que diga als mortals
 ab quín amor Déu los ama?
 ¿Volèu que'ls mostre aqueix Cor
 com son núu a la niuada?
 —De mostrarlos aqueix Cor,
 oh Joan, no es hora encara;
 com arbre l'Esglesia creix,
 com arbre vora les aygues;

mes per sostenir eix Fruyt
 no té prou fortes les branques.
Verbum caro factum est,
 digas als hòmens, per ara:
 bé poden passar mil anys
 meditant exa paraula.
 Aprés de mil anys de nit,
 del méu Cor sortirà l'alba;
 aprés de l'albada'l Sol,
 lo Sol de la Gloria santa.
 Batrà'l Cor de tot un Déu
 al pit de la raça humana;
 son realme serà'l Món,
 però son trono l'Espanya.

SANTA EULARIA

POEMET

A SANTA EULARIA

*Pensant ab vostres martyris,
oh Eularia, ramell de lliris,
m'oblidí del meu dolor;
y de vostres impropèris
li rajaren refrigeris
a mon cor.*

*D'aqueix cor que amor respira
feune avuy la vostra lira
per cantarvos un diví,
lo que sol cantar l'alosa
al estel que ab dits de rosa
la finestra obre al matt.*

LLETRA-PREFACI

SR. D. LLUÍS CARLES VIADA Y LLUCH.

Estimat amich: ¿Vos recordàu dels agradosos passeigs que descapdellavam a últims de la primavera passada per los voltants de Sarrià, desde'l torrent de les Oliveres fins al de Magoria, y desde Vallvidrera, ahont refulavan de bò y millor los rossinyols, fins a Pedralbes, ahont psalmejavan les Filles de Santa Clara? Dolços eran aquexos psalms y aquelles refulades, mes nosaltres cercavam cosa millor. Enamorats de nostra Santa Eularia, estavam desitjosos de trobar, si no son rastre esborrat cent y una vegades, una ginestera o una mata de farigola que hagués fressat sa blanca vesta, o una pedra del viarany que hagués besat sos peus adorables. Trescavam per totes aquelles pinedes demanant debades als cims y carenes si la havian vista pujar en sos èxtasis cap amunt, y a tots los vells camins si la havian vista baxar cap al suplici. No trobant les seves petjades gayrebé en lloch, entrarem a son Desert, acontentantnos de trepitjar la terra

que Ella trepitjà; de contemplar aquelles velles alzines que deuen ser filles o nedes de les que la ombrejaren; de mullar los llavis en l'ayga de la Font de son nom, ahont ompliria la seva ànfora, y de cullir alguna d'aquelles flors que, com a ses dignes hereves, guardan quelcòm de son perfum y de sa hermosura.

D'aquelles devotes excursions, que bé's podrian anomenar pelegrinatges, nasqué aquesta llegenda, poemet o lo que sia: quadro, ara ho veig, massa esquitit per tan bella y sobirana Imatge, dictat massa petit per endressarse a una Santa tan gran.

Derrera ment aní a passejar lo farcell de mes penes per Madrid, y a qui havia de pendre per concellera, per guia y estrella sinó a nostra dolcissima y crucificada Compatricia? Solta anar a passeig tot sol, per lo plaher de tenir tan bona y profitosa companyia. Si'm queixava de ma creu, Ella m'ensenyava la seva incomparable, y si encara no me'n sabia aconsolar, m'ensenyava la palma del martyri que val quelcòm més que tots los ceptres de tots los reys de la terra. Ella'm distreya amorosament de la anyorança que sentia de Barcelona, patria seva, que estimo jo també com a meua, y signantme cap amunt, me feya alçar los ulls a una altra ciutat y a una altra patria, eterna y que serà la de tots, y de la que, per enllà com só del camí de la vida, de Déu espero que no'n puch estar gayre lluny.

Los Sants són més agrahits que'ls hòmens: Ella benehí mes passes, y no dexaria d'escollir mes pobres oracions, quan mes coses no trigaren a pendre una bona girada, ab tan bona estrella, y mon cel, emboyrat fins allavors, a asserenarse. Y perque s'hi veja la mà de Santa Eularia, en lo dia meteix de sa festa pogut cantar, en la capella del Esperit Sant, entre'ls caritatius y amables religiosos Fills de Sant Agostí, lo Gloria in excelsis Deo. No en và, tal com se

pronuncia en aquelles terres y en llatt, lo nom d'Eulalia es anagrama d'Aleluia.

Pochs dies abans, voltant la capella de Sant Antoni de la Florida, Sant també Patró meu, que m'ha ajudat a trobar alguna cosa perduda, y passejant per entre'ls olms extraordinaris de la Moncloa, ab lo manuscrit a la mà, n'havia escrites les derreres estrofes. Lo lloch no era pas lo millor per inspirar versos catalans y a la Santa barcelonina, y menys ho era encara l'estat de la meua ànima; mes, bé podia acabar en la tribulació una obra en la tribulació començada, com la ninfea floreix en les metexes aygues salabroses o tèrboles ahont es nascuda. Bé'n tinc prou pòr de que la obra se n'haurà ressentida: mes l'agrahiment que tinc a la Santa es gran, y vulch dedicarli a totes passades aqueix dictat per humil que sia. Los Sants no miran tant lo mèrit y exquisitat de la presentalla que's posa a sos peus, com la devoció y bon cor ab que se'ls ofereix.

Per altra part, quin hymne's pot escriure que sia digne de tal Santa? Desde que'l bisbe Quirse de Barcelona n'escrigué les primeres posades en lo segle VII, consagrant lo lloch del seu sepulcre ab un monestir, molt y molt se n'ha dit y escrit en prosa y en vers; mes la seva gloria es encara tota sencera per cantar. Sis centuries després lo seràfich Sant Francesch recomana sa devoció als barcelonins ab aquestes paraules que haurian de escriure, no en taules de marbre ni de bronzo, sinó en sos metexos cors: Amichs meus, hajats special devoció en aquesta gloriosa verge que Déu vos ha ací dada, madona sancta Eularia: car dich vos que Déu per sos mèrits té en guarda aquesta ciutat, e per mèrits seus los murs d'aquesta ciutat vindrán encara tan avall que tancaràn aquesta capella: sapiats que en aquest loch haurà un notable monestir de frares de mon orde: recomanlos vos per amor de Jesucrist. La capella a que fa

alusió era la de Sant Nicolau, que no trigà a convertir-se en convent de Sant Francesch. Lo compliment d'aquexa profeta es donchs penyora de la veritat de la promesa que'ns feu de que Déu per los mèrits de madona sancta Eularia té en guarda aquesta ciutat.

Nostre rey D. Martí l'Humà, afligit per lo cisme d'Occident, ordenà en honor seua una solemne processó, y Déu no permeté que tan funesta neulla entràs en son realme. Lo meteix Rey li dirigí també fervoroses pregaries demanant que son fill primogènit sortís ayros en la sumissió de la illa de Cerdunya. Al rebre la falaguera nova de que sos desitgs estavan complerts, desde Bellesguart hont s'esqueya, un dilluns a les quatre del matí, per no haver volgut viatjar en diumenge, s'encamina cap a la Seu de Barcelona, ahont se tanca per nou dies. En ella y a sa real presència canta l'Ofici y predica fort maravillosament Sant Vicens Ferrer. Clogué lo devot novenari una processó en que hi anaren 25.000 persones, donant gracies al Déu dels exèrcits que tant los havia afavorit per intercessió de Santa Eularia. A sa poderosa mediació s'atribuí la curació del rey Ferràn IV que patia d'una llarga y perillosa malaltia. No es donchs d'extranyar que en 1339 los reys y reynes, los prínceps y princesses d'Aragó y de Mallorca volguessen acompanyar y fins ser portadors de ses sagrades reliquies en sa segona Traslació, que fou desde la sagristia de la Seu a la Cripta, que es encara avuy son artístich, sumptuós y monumental reliquiari; mes no tots sos devots eran dintre'ls murs de Barcelona, ni fins dintre les fronteres de Catalunya. L'arquebisbe de Narbona Sigebut vingué en persona y expressament a buscar alguna reliquia seva envers l'any 870. « Y no deu maravellar-nos açò, com dtu en Ramón N. Comas, quan Albano Rutler en les vides dels Sants, al referir lo dia 9 de janer la de Sant Vanengo, dtu que aquest exemplaríssim varó, que

visqué en lo segle VII, era particular devot de Santa Eularia de Barcelona. De lo que's deduheix que en la Ginee, hont vivia dit Sant, la Donsella compatricia nostra hi tenta qui la venerava, mes dtu que haventli semblat a Vanengo una nit que la Santa li deya aquelles paraules del Evangeli: Es més fácil passar un camell per l'ull d'una agulla que un rich entrar al Cel, abandonà lo món y corregué envers la perfecció cristiana. » Lo nom de Eularia, que vol dir ben parlada, verament li escòu tan bé ara que es morta com quan era viva.

Lo plà de Barcelona està plè de sos recorts. Los pobles de Santa Eularia de Vilapiscina y de Provençana pledejaren al Desert de Sarrià la gloria d'haver sigut breçol de sa infantesa. Les dues romanes Torres de la Plaça Nova han vista passar entre elles, entrant a la ciutat, com a centinelles de la única porta que hi havia. No gayre lluny d'ella, vora'l cant ral que hi portaria, en los baxos de la casa número 9 de la plaça de Santa Anna, s'ensenya un rústech pujador de cavall, com los de nostres masos, anomenat Pedra de Santa Eularia, ahont quan venta a costura a Barcelona diuen que baxava del jument, que dexava allí meteix en una casa que hi havia. Segons lo senyor Farguell, propietari de la actual, es tradició de sa familia que en altre temps ventian a veure exa pedra los Pares Caputxins, tal vegada'ls del Desert, y que tot mirantsela se llevavan les sandalies y resavan a sa Patrona. En lo carreró del Arch de Santa Eularia, hi havia la presó ahont estigué tancada. La Baxada de Santa Eularia, ab son nom, guarda, a redós de una cantonada, una petita y alterosa capelleta ahont als peus de sa Imatge se veu una bóta en que fou llençada costa avall. En la plaça de la Boqueria, en la cantonada del carrer del meteix nom, en altre temps anomenat també de Santa Eularia, hi havia una antiga capella de la Santa, vetllant sobre'l

lloch ahont, segons la tradició, fou crucificada, no restantne més que una pobra làpida. Aprop d'hont s'axecava Santa Eularia del Camp, esborrada per Felip V ab lo barri de la Ribera, Santa Maria del Mar guarda encara son primer sepulcre, que serveix de pica batejadora, confortant axís ab la escalfor de sa tomba sagrada les novelles generacions. ¿Qui sab si allí s'comanà la santedat a Maria de Cervelló, que hi fou batejada en 1230, per acompanyarla en los altars y ferli costat en lo Cel?

A més, un tal Guitardus havia dedicat a Santa Eularia un Hospital al costat de la Seu, mirant a la Baxada de la Canonja, que adobat y engrandit fou ofert per D. Faume I als religiosos mercedaris per breçol de la ordre. En ell visqueren molts anys y per axò s'digueren Eularis o de Santa Eularia, y a la ordre metexa alguns Summos Pontífices en diferents butlles la anomenaren Ordo Sanctæ Eulaliæ Barchinonensis.

Domenech assegura que, abans d'embarcarse, los mariners soltan visitar son sepulcre, venerantla per sa Patrona, com a sa compatricia tot just anomenada. Serra y Postius, en sa Historia de Montserrat, nos ennova d'una cerimonia religiosa popular, practicada per la metexa emperadriu Donya Margarida Marta d'Austria, princesa d'Espanya. Anant a esposarse ab l'emperador Leopold Ignaci, vingué a Barcelona a embarcarse cap a Finale, ahont arribà felicement ab l'adjutori de nostra Santa. «Entenent la magestat Cessarea, diu ell, que Santa Eularia era poderosa advocada dels navegants, per guanyarse la seva voluntat féu les que'n dihem Voltes de Santa Eularia, que consistexen en voltar tretze vegades la Urna ahont està son Sagrat Còs, agenollantse cada una davant la gloriosa Santa y resant les oracions que'ls inspire sa devoció. Aquexes tretze voltes són en reverencia dels tretze martyris que passà valerosament per

son Espòs Jhésus a la edat de tretze anys.» Aqueix acte de devoció tan bonich com propi de la fe y senzillesa d'aquell temps, que, segons m'asseguran, s'ha practicat fins no fa gayre, degué obligar al arquitecte de la Cripta a ferla rodonesa y a posar lo sepulcre y altar gayre bé al mitg, perquè'l poguessen voltar a plaher, sols o bé ab companyia, los qui'n tinguessen devoció.

Los barcelonins en totes ses grans tribulacions cercavan consol a sos peus. En estiuades de secor soltan pujar al Desert de Sarrià, demanantli ab fervoroses pregaries la pluja, que per sos mèrits conseguían tot sovint. També hi soltan pujar, precedits per los Concellers, en temps de glanola y pestilencia, fent ressonar lo Desert y sos camins ab lo crit de «Senyor, misericordia». Per últim en nostra metexa Seu lo adorable signe de la Redempció comparteix ab ella son nom, puix s'anomena, desde'l segle XI, de Santa Crèu y de Santa Eularia.

La seva propia Crèu, que llueix demunt de les Barres en alguna vella moneda barcelonina, podria tal vegada donar una bonica solució a la encallada Plaça de Catalunya, atravessantla ab dos passeigs encreuerats, que ab sos quatre extrems unissen les dues Rambles del Passeig de Gracia y de Catalunya. ¿Ahont podrtan simbolisarse millor ses quatre provincies, que entre'ls quatre braços de la crèu de nostra Herolna?

Era la reyna de nostre Concell: lo famós llibre vermell de casa la ciutat s'anomenava també llibre de Santa Eularia.

Lo Conqueridor la tenta per Cooperadora en ses glorioses empreses y les posava après a la ombra de sa bandera; en prova d'axò, li consagrà la primera esglesia parroquial que fundà a Palma de Mallorca. Axò meteix féu a Murcia després de sa conquesta, en que l'acompanyà sant Pere Nolash, a qui donà la esglesia que havia dedicada a Santa

Eularia. Aqueix devot exemple del gran rey d'Aragó, fou seguit per lo gran rey de Castella sant Fernando, qui després de guanyada Sevilla, potser per rahó d'haverlo acompanyat també nostre sant Pere Nolasch y molts catalans, volgué dexarhi una esglesia parroquial ab lo meteix nom.

A Palerm, capital de Sicilia, hi ha també la esglesia de Santa Eularia, que com la Anunciata de Messina es anomenada dels Catalans, recordant ab sos fundadors una pàgina d'or de nostra antiga historia: tan gran y tan extesa seria allavors la seva anomenada, y tan lluny volaria la olor de la seva santedat.

Fa a principis del segle XIV «se fundà una confraria a honra de Déu e de nostra dona Sancta Maria e de Madona Sancta Eularia, cors sanct de Barcelona....., en la qual confraria entrà Pere IV en 1356». A 25 d'Abril de 1436, foren benehits per lo senyor Bisbe, dintre la capella de la Santa, los estandarts y banderes del estol de naus que sortí contra'ls genovesos: com dos segles després, a 8 de juny de 1639, segons lo Dietari de la Ciutat, «marxaren les tres companyes (per socórrer a Perpinyà) anant a la Seu a fer oració al altar major y cors de Santa Eularia». «Fins, com observa en Serra y Valls, les banderes de certes poblacions ventan a fer homenatge a la de Santa Eularia: axís se veu que'ls igualadins contestan a Ferràn lo Catòlich, que no poden anar a host ni a cavalcada ni a altra guerra, sinó tota hora e quan va la bandera de Barchinona, sots la qual, diuen, va la bandera de aquesta vila.»

Antigament en totes les families de Barcelona y fins en moltes de fora hi havia alguna Layeta o Eularia: avuy encara, en prova de que's posa, una de les serenissimes infanties de la Familia Real d'Espanya s'honra ab aqueix illustre nom.

Lo poble recorda encara ses boniques tradicions y canta

devotament sos Goigs, únichs que, per fer denteta a nostres gojayres, se conexen estampats en lo segle XV. Encara la Germandat del Sometent de Pedralbes està sota sa advocació, y per cert ara meteix va a dedicarli un altar en aquell gran temple. Encara los poetes cantan ses glories y'ls predicadors retrauen sa fe y pregonan sos martyris, les vèrgens la prenen per son mirall y Barcelona per sa estrella.

Mes ¿de què no es merexedora?

Gentil sobre tota humana gentilesa, y hermosa sobre tota hermosura es nostra santa Patrona, dexant a sos catorze anys la vila de sos pares per inspiració divina; hermosa es predicant lo Cristianisme l'endemà en lo Pretori, y més hermosa morint ab los braços extesos sobre la creu. Diriau que es una germaneta de santa Agnès, que per la via romana hagués vinguda a parlar de Jesucrist a Barcelona. Entrant en ella per decapitar l'Holofernes del paganisme, ¿no mereix lo nom de Judit de nostra raça? Sortint de la rònega y humida presó per entrar en les flames ¿no mereix lo nom de Joana d'Arch de nostra fe? Per lo granat y nombrós seguici de martyrs y de sants que dú per ròssech, algú la ha comparada ab santa Úrsula, la capitana de les onze mil vèrgens. Ella fou la primula, que vingué davant la primavera, la primera espiga que'l sembrador de l'Evangeli collí en nostres camps, si nò'n fou ella metexa la apostòlica sembradora a qui saluda axís lo poeta Ferràn, del segle XVII:

*«Tu fores, noble Eularia, la primera
que en nostra Espanya la feliç bandera
de Cristo tremolares:
tu la espanyola atíva que estrenares
en les venes heroiques catalanes
les destrals més sacrilegues romanes.»*

*Es al Abril de sa vida immaculada; la infantesa embe-
lleix lo seu còs tendre; la virginitat, o millor diríam la igno-*

cencia, embelleix lo seu còs y la seva ànima, y com si no fòs prou lo lliri fresch y odorífer que mostra ab una mà, ab l'altra axeca ensemps triomfant la palma del martyri. La candidesa y blancor eran poch abelliment per qui volia ser esposa d'aquell que s'anomenà en lo sagrat Càntich candidus et rubicundus. Ella que havia volgut ornarse ab les perles de sa puresa, volta enjoyarse també ab los lleccins de sa dolorosa Passió. Son místich Espòs la convidava a pujar al tàlam de la creu sagrada ab aquelles altres misterioses paraules del meteix Càntich: Lectulus noster floridus, y Ella, agrahida a tan amoròs convit, cuytà a pujarhi y a compartir ab Ell los improperis y torments incomparables de sa crucifixió. Quan a la violència del martyri estava ja en la agonia, se dexartan sentir aquelles paraules de son Espòs ressucitat y assegut ja en son trono de gloria: Vina del Líban, esposa meva, vina del Líban, vina a ser coronada. Rica y gentil seria la corona que ab vostres virtuts vos hauriau texida allí dalt, y dolços y amorosos afectes foren los que anirian y vindrian per los ayres, desde'l Crucificat del Cel a la crucificada de la terra. Vina, li diria Ell, vina, germana meva, amiga meva, coloma meva; y sorpresa per aqueixes dolcíssimes paraules y ferida per la sageta d'or de l'amor divina, la seva ànima rompent los llaços que ab son còs la untan, obrí ses ales y en figura de nevéda coloma se'n volà als tabernacles eterns.

¿Donchs ahont fugiu tan depressa, Eularia gentil? ¿Donchs ahont volàu tan d'hora la més bella coloma de nostre colomar? ¿Y dexarèu soleta la colla de noyes sarrianeses que en lo bosch dels lloers ohtan vostres paraules? ¿Y abandonarèu la tendra plèyade de fidels que naxerian de vostres petjades y de cada gota de vostra sanch, com flors novelles desvetllades per la pluja? ¿Qui instruirà y ensenyarà la doctrina a vostra estimada mare Barcelona, que

acaba d'obrir los ulls, despertant de la son del paganisme a la vèu de sa Filla? ¿Com quedarà sense Vos aquexa oberta plana que rebé la ruxada de flors de vostra falda y les fervoroses paraules de vostres llavis? Oh Eularia, oh gentil flor barcelonina, oh tendre passarell de nostres boscos, oh blanca gavina de nostres platges: al volar a les platges del Cel, al trastejar tot volant de branca en branca per los boscos de mons de l'infinit, recordàuvos dels qui's recordan de Vos y us cantan y us ploran, morintse d'anyorament en aquest desterro. Recordàuvos de vostres compatricis; pensàu en vostres devots; giràu la cara per mirar a vostra Barcelona y per dexarvos mirar de tants com en ella vos estiman. Revertere, revertere, Sunamitis, revertere, revertere, ut intueamur te.

J. VERDAGUER, *Pere.*

Barcelona, Febrer de 1898.

LA PERLA

Mater pulchra, filia pulchrior.
Si hermosa n'es la mare, més n'es la
filla.

DE la terra y de la mar
a l'amorosa besada
nascuda Barcino un jorn
s'asseya en la verda platja,
fent del Tàber escambell
de Monjuich en la falda.
Ab les ones de la mar
ja de petita jugava,
com ab les crins del lleó
l'amaçona que'l cavalca.
Les ones venen y van
joguinejant a ses plantes:
tot anant y tot venint
una petxina hi dexavan.

Barcelona ja la cull,
 ja'n desclòu l'hermosa capsa:
 hi troba una perla adins
 que en son cor gelosa guarda,
 guarda la Perla en son cor,
 y la petxina la llença.

Oh poble de Sarrià,
 tu sortós l'has aplegada,
 y com un cèlich present
 la posares en ta adarga:
 la petxina es ton escut
 y la Perla Santa Eularia.

LO DESERT

*Quæ est ista quæ ascendit per
 Desertum?
 Donchs qui es aqueixa que puja pèl
 Desert?*

(CANT. 3, 6.)

MES no: tu fores la gentil petxina
 d'exa perla reyal barcelonina,
 Desert de Sarrià;
 tu'l breçol florejat d'aqueixa nina,
 tu'l gerro d'exa rosa,
 que per ferne una estrella,
 de Catalunya estrella matutina,
 a la Gloria l'Altíssim transplantà.

En sa blanca masía,
 avuy emmantellada de capella,
 tu la vegeres créxer,

com la claror del dia
 a dalt de Montalegre al aparèxer.
 A rèbre la corria
 lo blanch anyell que ella solfa péxer.
 A posarse venían a sa espatlla
 la tórtora y la guatlla;
 y al tendre colomé,
 imatge d'aquella ànima ignocenta,
 amagarse plavíali en son sí.
 Les roses de pastor y les roselles
 volían enjoyar sos cabells rossos;
 les grogues y vermelles
 cireres dels arbossos
 voldrían ser penjolls de ses orelles.
 Son pare li'n daría
 de esmerills, cornerines y brillants:
 Ella no vol joyells ni pedrería,
 de cèlichs ne somnia
 y té per grans de sorra'ls diamants.

Los boscos de lorer flayrós y ombrívol
 li fan de bell y místich oratori:
 lo tronch de un roure de mil anys altívol
 es son reclinatori.
 Desde allí com darrera un cortinatge
 l'ull blau del firmament somriure veu
 per gelosies de verdós fullatge.
 Mes no'n té prou: trenca un plançó que troba
 y dels dos tronchs en aspi'n fa una crèu,
 la crèu que tant volfa,
 la crèu que'l cor y l'ànima li roba,
 y aplega baix ses amoroses ales,
 d'aqueix altar, que encara dura, al pèu,

la pollada gentil de ses amigues,
 floret de Sarrià y de ses garrigues.

Alli'ls ensenya ab mots de llum *Qui es Déu*,
 que la terra ha penjada
 com nú a un branquilló de l'estrellada.
 Tot passejant per lo verger soltu,
 si veuen algún lliiri:
 —Més hermós es Jesús—Eularia'ls díu;
 si veuen una rosa:
 —María—'ls díu,—sa Mare, es més hermosa.
 ¿A veurels en lo Cel volèu venirhi?
 Lo Cel es la maysó del esperit.
 Miràu aquell xiprer com hi assenyala,
 de la geganta serra
 gegant y enorme dit,
 mentres sa arrel s'enfonza dins la terra
 dihent al còs: aquest serà ton llit.

Pexentlos se regala
 lo pà dels Evangelis exquisit.
 Sos tendres cors abeura
 y'ls ajuda a pujar com l'olm a la eura
 y a volar se'ls ne porta com una ala.
 De les fonts y salents entre'l remor,
 si senten als aucells en la boscuria,
 imitan sa canturia,
 alçant en axerida volior
 ses argentines veus al Criador.

A un ametller que un día
 vegé entre'ls arbres nusos que floria,
 entona Eularia aqueix esplay del cor:

—Que florexes d'hora,
del Abril penyora,
flor del ametller;
rosa matinera,
de la primavera
flayrós missatger!

Fresca sajudida,
de la gran florida
primerench assaig,
floch de néu novella,
somris de donzella,
bestreta del Maig.

Símbol d'esperança,
iris de bonança
que'l bon temps nos dú;
aprop de la gebre
que enjoya'l pessebre,
¡quí florís com tu!

Aquell matí cantà ab més alegria;
mes ¡ay! enterbolida de tristor:
es que entonava sa cançó derrera,
ab que de son esbart se despedía
als braços per volar del Aymador.
Puix ha arribat l'edict de Galeri,
manant que en tot l'Imperi
aquell que tinga a Jesucrist per Déu
ha de morir en sa metexa crèu.

COMIAT

*Egredere de terra tua, et de cog-
natione tua, et de domo patris tui...
et concupiscet Rex decorem tuum.*

Surt de la teva terra, de ta família
y de la casa de ton pare... y'l Rey
s'enamorará de ta bellesa.

(GEN., 12, 1.—PSALM. 44.)

TOT dorm en la masía nit enllà
sinó sa filla angèlica y hermosa,
que mira, recolzada al finestró,
lo Cel que li somriu, desde Cerola,
com lliri blau de gotes perlejat
hont les abelles del seus somnis volan.
Los vents de la montanya escupen gel:
ella als catorze abrils no se n'adona:
com dintre té l'amor de Jesucrist,

no sent lo bés del ayre fret per fora:
ans del incendi que en son cor rebull,
se'n podria inflamar la terra tota.

Tot contemplant en èxtasis lo Cel,
una visió divina se n'esflora:
ne veu baxar un àngel que li dfu:
—Só, Eularia, portador d'una gran nova.
Jesús, lo bon Jesús, que tant amàu,
vos excollí per sa estimada esposa;
nuha vos vol de terrenals joyells,
nuha com Ell, sobre la crèu del Gòlgota.—

Ella cayent en terra de genolls,
exclama:—Oh bon Jesús! ¿Donchs seré vostra?
¡Oh! Fèu que sia avuy meteix, si us plau,
y que en la crèu y en vostres braços moria.—
Allà d'allà li apar sentir sa vèu:
—Vina, dihent, ma colometa hermosa.
L'hivern d'aquesta vida ja ha passat;
ja puntejan les flors en terra nostra.—

Ella mira les flors del firmament
y sospira per serne papellona.

Quan arborantse'l Carro de Davit
en l'horari del Cel li dfu que es hora,
a sos pares que dormen dona un bés
y:—Adeusiàu—los dfu,—fins a la Gloria.—
Y afegeix, sospirant de baix en baix,
per no trencar la sòn que'ls acarona:
—Aquell a qui'm donareu per Espòs
me crida avuy al tàlam de sa boda.—

Sentint del cor les llàgrimes pujar,
ses passes enllesteix cap a la porta.

Se'n va a la crèu que prega en mitg del bosch
y en son repèu de pedra s'agenolla:
—Siàu, dfuli, mestressa del Desert;
prenèu per ensenyarhi aquesta escola:
benehíu la llevar que hi he sembrat
en los corets de ma estimada colla:
fèu a quiscuna en son casal florir
y escampar món enllà la seva aroma.

Adéu, amigues meves: adéu, cors,
llirijonchs y nadales de ma toya.
Adéu, ma fontanella, que al matí
me davas per regarles ayga dolça.
Adéu, alzina ahont graví lo nom
d'Aquell que he vist passar a la teva ombra.
Adéu, lletosos cisnes del safreig,
ploradors degotiços de la cova,
torrents que devallàu de Cel amunt,
frisosos d'arribar a la mar fonda.

Adéu, poble que fores mon jardí:
jo me'n vaig a morir a Barcelona;
mes a viure en ton sí jo tornaré
y seré d'aqueix plà conreuadora.

LA FUGIDA

Reverte

TOTA sola, donchs, hont va
 la Santa sarrianesa,
 encara de negra nit,
 per lo camí de Favencia?
 No l'aturan los torrents
 que esgarrafosos serpejan,
 ni'ls monstres esglayadors
 que la foscó emmantella,
 del Puig de l'Ossa vinguts
 ab la feràm que hi bruela.
 ¿Quin desitg avall l'empeny?
 ¿Donchs quin imàn l'arrossega?
 ¿De Barcino en los jardins
 algún aymador l'espera?

Sí; l'espera un Aymador
 com no n'hi ha un altre en la terra:
 Jesucrist de Nazareth,
 qui del arch de sa potencia
 per ferir al món pagà
 l'ha excollida per sageta.
 Ell desde la creu li diu:
 «Vina, vina, Esposa meva;
 vina, vina, que del Cel
 lo martyri es la dressera.»

La seva amor en la nit
 la guía com una estrella,
 com en mitg del día'l sol
 a l'àliga que s'encela.

Puix dels màrtirs catalans
 voldríau ser la primera,
 ¡oh valerosa Judit,
 magnànima Cananeal,
 per la salut que li dus
 Barcelona es filla teva.
 Arbora sobre son Arx
 de Jesucrist la bandera;
 dónali vida ab ta mort,
 ab ta sanch pura batèjala.

BARCINO

*Et ostrifero superaddita Bar-
cino ponto.*

Y Barcelona està assentada en
lo golf ostrifer.

(AUSONI.)

PERQUE fós de la mar Barcino filla,
en altre temps lo Tàber fou una illa,
que per un braç que li allargà la serra
com una barca s'aferrà a la terra.
Allí de Catalunya la pubilla
al nàxer un matí prengué sient.
Son mur del promontori es la corona
que de macisses torres s'enflorona.
Fentles a totes de mirall d'argent,
les ones a ses plantes fan joguines
mostrantli de primer ninfes y ondines,
y après lo déu del mar ab son trident.

Per la banda de terra
dos torreons en aparell de guerra,
com dos armats que encaxan ab mà forta,
fan de muntants a una ferrada porta.

De Júpter lo temple,
acròpolis del Tàber sobirana,
perque en lo Cel la terra lo contemple,
s'alça demunt les ones y les hermes
platges del mar, crexença de la plana;
demunt los balnearis y les *Thermes*,
demunt l'Anfiteatre,
lo *Forum* y'l Gimnasi hont los novicis
atletes espatlluts se solen batre.
S'alça demunt les cases que s'extrenyen
y per la costa ab los palaus s'empenyen;
los temples de Minerva y de Neptú
ab son *mosaich* que en les tenebres llú;
demunt del Aqüeducte ab que li envia
saltironant en rítmiques arcades
ses aygues regalades
la Font de Setelía;
sobre l'arch de triomf y la *acroteria*
que axeca'ls deus de Roma entre'ls de Iberia,
y sobre l'*Arx*, castell de la ciutat,
que voldria al bell cim ferli costat.

Trenta quatre columnes gegantines,
esquexos esbrancats de les vehines
serres, li fan d'armònich peristil:
quiscuna apar una alta montanyesa
que a l'àtica bellesa
uneix quelcòm del català perfil.

Duhen al front sos capitells enormes,
 coves vessant primaveral verder,
 d'hont artístich fullàm d'extranyes formes
 vers l'arquitràu se'n puja
 com l'eura a la brancada del fruyter.
 Del frontispici al cim, que com l'aurora
 dona sa cara augusta al Occident,
 una àliga s'arbora,
 ses ales axamplant pèl firmament.

Als peus de la basílica'l Pretori
 ab ella senyoreja'l promontori;
 mes de fé als ídols per donar exemple,
 Dacià té'l soli en lo portal del temple,
 hont ab lo totxo orgull d'un semidéu
 ab toga d'or y púrpura s'assèu.
 Al toch d'una trompeta que ressona
 com un trò del infern per Barcelona,
 se fà sentir una estentòrea vèu
 del Imperi romà llegint l'edicte:
 —Seguir a Jesucrist es un delicte;
 aquell qui'l tinga desde avuy per Déu
 ha de morir en sa metexa crèu.
 —Donchs jo'l seguesch—exclama una donzella
 de cabellera d'or, gallarda y bella,
 que va com altra aurora
 pujant encisadora
 per la de marbre blanch ample escalada.
 Si del front del matí desencastada
 caygues allí l'estrella,
 no robaría'ls cors com ella'ls roba.
 Eş una estrella nova,
 es una aparició que'l Cel envía,

del Evangeli a pregonar la nova
 al món del paganisme en sa agonía.

Esbalahit per l'àngel de ignocència
 que veu a sa presència,
 Dacià soptat y tremolós li d'íu:
 —¿Qui ets tu, oh verge, qui ets tu qual llenga pura
 lo nom d'un Déu crucificat murmura,
 que es enemich mortal dels del Imperi?
 —Só Eularia, ella respòn, filla d'Enqueri,
 d'exa noble ciutat noble patrici,
 y dexo avuy lo branquilló nadiu,
 per dirte que es un crim lo de Galeri
 de prosciure a Jesús Fill de Déu viu.
 —¡Pobra bojal, ell respòn; tu no conexas
 los deus de nostre Olimp; vina ab mi, vina...
 Y fent córrer del temple la cortina,
 li mostra'l fons obert de bat a bat.

En alts relleus que faxan la muralla
 les dotze gestes d'Hèrcules s'oviran.
 En caòtica horrible tempestat
 escardalenchs gegants y gegantesses,
 après que al Cel rocàm y serres tiran,
 fujetejats pèl llamp de la batalla
 al pregón del abisme se capgiran.
 Entre deus formidables y deesses,
 en son aurífich soli
 lo déu llampegador del Capitoli
 en lo fons de la *cel·la* està assentat.

Dacià crèu que ab maravelles tantes
 Eularia s'enlluherna:

—Agenóllat, li dñu, aquí a ses plantes,
y crema encens a sa grandor eterna.—
Ab força sobrehumana
a verge, avergonyida del afront,
ab una empenta a Júpiter aterra,
y al vèurel a bocins rodar per terra,
vessa l'encens y brases en son front,
y—«Só cristiana»—impàvida respòn.

Lo crit de «Só cristiana, só cristiana»,
de pit en pit ressona
com un eco del Cel per Barcelona.
Y ¿quí al poder de Déu posarà mida?
Ressona per la plana,
y, aucell que entona'l càntich de la vida,
volant de serra en serra
va desvetllant la catalana terra,
que del somni de mort desensopida,
dñu també: «Só cristiana, só cristiana.»

MARTYRI

Margaritha sub sole rubescit.
(PLINI.)

I

MES al tigre del tirà
les dents li cruxen de rabia:
fentla lligar pèls lictors
de colzes a una pilastra,
d'açots descarrega un riu
sobre ses nuhes espatlles,
fins que brollantli la sanch
demunt sa túnica blanca,
de fil a fil y a serrells
li'n posa un altra de grana.

II

Y corre'l puríssim doll
y per lo Tàber rodola,
dexant lo séu front vermell
ab la púrpura del Gòlgota.
Ab la sagrada regor
batejada es Barcelona,
batejada es ab la sanch
de sa filla més hermosa.
Del grandíós peristil
la columnata ressona,
ressona com los bordons
d'una lira monstruosa,
entre mar y terra y Cel
cantant sa immensa victoria.

III

Lo lliri blanch del Desert
ja es clavellina purpúrea,
mes ¡ay! que de tant patir
es tota esfullada y mustia.
Tement que se li morís,
Dacià'l martyri muda:
deslligantla del pilar,
dalt del ecúleu la puja.
Ab dolorós cruximent
sos ossos se desconjuntan
y s'esgalabra'l séu còs
de ferre verge ab les *ungles*.

Lo que'l garfi va unglejant
atxes enceses ho abrusan,
fins que'l foch, més compassiu,
per no cremarla recula.

IV

Veyent acostar les flames,
també recula Dacià:
la tanca dins una tina
que té sagetes per claus,
tota encerclada de glavis
y gavinets de dos talls.
Baxada de Santa Eularia,
tu la veres rodolar
d'un abisme al altre abisme
per aquells rostos avall,
dexant per rastre en les herbes
un bell rosari de sanch.
—Hont es Déu que no t'ajuda?,
tot rihent díuli'l tirà.
—Es en mon cor, respòn ella:
¿no veus tu que'm va ajudant?
—Donchs perque'l tingas per sempre
a la vora y abraçat,
de Jesús ab l'ignominia
tu la crèu compartiràs;
mes, com Éll, fora muralla;
no deshonres la ciutat.—
Y esglayada Barcelona,
com un rebuig veu llençar
ab sa joya de més valua
lo que'l món té de més gran.

CRUCIFIXIÓ

*In Crucis amplexu Eulalia viva
cucurrit.*

Eularia, plena de vida, corregué
a abraçarse ab la Crèu.

(LAURA D'ALAGON.)

Oh dolça Crèu, oh llit d'or y d'evori
que té per cobrecel ales angèliques!
exclama Eularia al vèurela venir.
¡Oh tàlam virginal del desposori,
breçat per càntichs y armoníes cèliques!
ja en tu podré dormir.—
De dues oliveres esbrancades,
pèl mitg encreuerades,
l'ajauen en lo llit misteriós,
y allí reb les primeres abraçades
del celestial Espòs.

—Ja tinch a qui volía;
ja tinch a qui esperava;
mon lliri y setelía,
que de tot cor aymava:
oh Jesús, oh Jesús, ja us tinch a Vos.

Com Vos meteix en lo Calvari un día,
per tots mos enemichs perdó demano
y a vostres braços ma ànima encomano.—

—Vina, coloma mía—
cridà una vèu de excelsa melodia;
y de son llavi una coloma hermosa,
com d'una flor desclosa
lo floch d'encens, se'n vola al firmament
ses ales d'or batent.

La del Cel atzurada transparencia
enterbolida estava de dolor,
y al veure exànim l'àngel de Favencia
a raig a raig dexava caure'l plor,
que al bés del ayre en néu se convertía
y sobre'l còs d'Eularia se prenía
com un vestit d'armini y resplandor.

SEPELI

Pel febrer
floreix l'ametller.

CLOHENT los ulls a tantes maravelles
com los juheus del Gòlgota, s'esquivan
d'aquell sagnós patíbul los pagans,
mentres a vols y d'un a un hi arriban,
com a la flor melera les abelles,
atrets per son perfúm los cristians.
Va ab sos esbarts la colla sarriana
de càndides donzelles.
Al vèurela de lluny totes sospiran,
mes quan d'aprop y feta un maig la miran,
s'estronca lo séu plor:
y a chor entonan la cançó galana
que ella endressava ahir a sa germana,
del ametller la flor:

«¡Que florexes d'hora,
del Abril penyora,
flor del ametller;
rosa matinera,
de la primavera
flayrós missatger!

Fresca sajudida,
de la gran florida
primerench assaig;
floch de néu novella,
somsris de donzella,
bestreta del Maig.

Símbol d'esperança,
iris de bonança
que'l bon temps nos dú:
aprop de la gebre
que enjoya'l pessebre
¡quí florís com tu!

Mes, coloma blanca,
al cim de la branca
¿quí t'envermelli?
¿Qui't tornà rosella,
poncella
de rosa?
Perla blanquinosa,
¿qui't tornà rubí?»

Desde la creù Eularia,
flor d'ametller dels Sants de Catalunya,
respongué ab un somris angelical,

que en mitg de la tempesta sanguinaria
lluhi en l'atzur com iris matinal.
Quan la nit dexa caure son vel negre
demunt aquell suplici resplendent,
despenjan lo cadavre, somrihent
encara ab faç alegre,
com un rahím de Xipre
vermellós al baxar de la sarment.
Llavors lo promontori,
llavors la mar planyívola que'l volta,
vegeren desfilat un mortuori
de cristians per la primera volta.

Barcino no ho vegé: ses centinelles
aclucavan los ulls en ses torrelles
y en son llit d'or lo monstre del Pretori.
La que ell destinaria a ser pastura
de les àligues blanques y'ls voltors,
ensopida per plàcit dormitori,
camina a gloriosa sepultura
com a son llit de boda
entre aleteig de càntichs y de cors.
Barcino no ho vegé: mes les estrelles
obrfan ses parpelles
en lo més blau dels cèlichs miradors,
per vèurela passar entre les grelles
de tamaríu sempre ufanós y vert.

Sobre un bayart fet de llores y alzina
ara tot just ufana del Desert,
estesa va, duyta per mans de nina,
la més hermosa flor barcelonina,
que sa mare ab son *peplum* ha cobert.

Per ceptre dú en sa dreita una palmaça,
y al front una corona
de roses d'ametller fresques encara,
mes no tant com les roses de sa cara.
Ab llanties de terriça
illuminant lo tenebrós camí,
les donzelles del plà la precedexen
entre sospirs cantant aqueix diví:

«Del Cerola en la cima serena
Eularia l'hermosa
pujava un matí:
vegé'ls Cels lluminosos somriure
y ab ales d'alosa
cantant hi fugí.

Vola, vola, calandria divina;
mes ¡ay! ta niuada
¿què fà sense tu?
Ab les ales de l'ànima esteses,
espera l'ayrada
que a la Patria dú.»

Sos pares la seguexen,
tantost mirant son còs entre les fulles,
tantost mirant al Cel,
hont veuen llambregar com nou estel
l'esperit que brotà d'exes despulles:

«En lo Desert t'hem criada
com una flor al jardí,
filla estimada,
y ara ab Déu te n'has volada
dexantnos solets aquí.

Oh Jesús, que ab gloria tanta
 coronareu lo dolor
 de nostre cor:
 trasplantàu prompte la planta
 hont trasplantareu la Flor.»

Aconsolant los anyorosos pares
 plora aprop séu lo màrtir sant Felú:
 —¡Abans que jo la palma tu abastares!—
 tot sospirant li díu.

Dexan al pèu d'una real palmera
 la triomfal carroça,
 y a tall d'espigolera,
 de sos cabells demunt la garba rossa,
 la posan a dormir dintre la fossa
 signada ab una branca d'olivera
 que en lo sepele'ls ha servit de crèu.

Los Angels que'l seguían
 en blanca voladuria
 veyent en la palmera llur trofèu,
 ab divinal canturia
 a les que estàn d'Eularia anyoradices
 apar que mostren les gentils palmices:
 —Ne restan—com dihentlos,—¿ne volèu?—
 Ne volgué santa Julia sa companya,
 ne volgué sant Felú son seguidor,
 y son germà qui embalsamà a Girona,
 Narcís de dolça odor,
 y sant Medí, pagès de la montanya,
 qui fou ab lo mitrat de Barcelona
 d'eix signe de victoria cullidor.

Sota sa copa explèndida aquell arbre
 guardà lo rich tresor
 en los crexents de la riuada barbre
 y en les de mort terribles falconades
 dels avis de Almanzor.

Li feren blà murmuri
 per cinch llargues centuries les onades;
 les gavines li feren companyia
 fins que, rebrot del nazareu tuguri,
 d'eix sepulcre brotà Santa María,
 de Barcelona estrella
 que li isqué en les arenes de Mar-vella.

INVENCIÓ

I

*Dum esset rex in accubito suo
nardus mea dedit odorem suum.*

Mentres lo rey estava en sa cambra,
mon nart dexà sentir sa olor.

(CANT. 1, 11.)

A B Santa María un jorn
Barcelona axís parlava:
—Santa María del Mar,
tu que estàs de peus en l'ayga
com bastiment que n'ha exit
aquest matí a punta d'alba,
no'm dirías si es olor

de gessamins o d'alfàbrega
la que'ls ayres de llevant
duhen avuy de ta platja?
Jo no sé quina flor es
y n'estich enamorada.
—No es olor de gessamins,
de gessamins ni de alfàbrega,
sinó olor de lliri blanch,
la del còs de santa Eularia.
Exa olor vos dirà prou
ahont Ella es enterrada.—
Per lo rastre del perfúm
Barcelona la cercava.

II

*Trahe me: post te curremus in
odore unguentorum tuorum.*
Atrayéunos y correrém a la olor
de vostres aromes.

(CANT. 1, 3.)

La cerca d'ací y d'allà
fora y dintre la basílica,
escriu d'aquell rubí,
altar d'aquella reliquia,
reclinatori daurat
de la Màrtir adormida.
La troba sota una creu
a la falda de María,

ab una corona al front
 y a la dreta una palma
 que'l temps ha tornada d'or
 com un ceptre de regina.
 Desvetllàuvos si dormíu,
 es vostra mare qui us crida
 a regnar sobre son cor
 en l'Acròpolis antiga,
 en trono d'or y d'argent
 hont Dacià'l séu tenia.
 Lo peristil ha caygut:
 sols restan de sa ruina,
 com tres ciris d'un altar,
 com tres cordes de una lira,
 les columnes colossals
 ahont fou lligada un día,
 les que Ella de sanch tení
 com al test la clavellina.

III

*Fulget hic honor sepulcri
 Martyris Eulatiæ.
 (QUIRSE.)*

Per una mà ja vos pren
 y en processó se us ne porta
 del Tàber al capdemunt,
 dins la Sèu maravellosa,

axecada ab los carreus
 del que fou temple de Jove.
 De santa Crèu porta'l nom,
 mes la de Crist es la vostra,
 y d'Espòs crucificat
 com a caríssima Esposa,
 en bell sepulcre jayèu
 de son altar en la soca.
 Lo que fou Lliri del camp
 ja es en mitg de Barcelona;
 a olorarlo tots veníu,
 que es del Cel sa rica aroma;
 té la Sèu per gerro d'or,
 son àbside per corona.
 Hi brotaren molts llores
 al voltant d'aquexa tomba;
 hi nasqueren moltes flors
 de grandor, bellesa y gloria,
 d'hèroes, patricis y sants
 ab que la terra s'enjoya:
 també hi florí la fè,
 també hi florí Barcelona.

LA BANDERA DE SANTA EULARIA

Barcelona ciutat gran,
gran bandera n'han alçada.
(CANÇÓ POPULAR.)

I

DEL Palau de nostres Comtes
en lo més alt torreó
una bandera onejava
tota de púrpura y or.
Del mantell dels reys de Grecia
algú deya que era un troç.
No es de púrpura de Grecia,
que es de púrpura millor,
es de sanch de nostre Comte,
lo comte Jofre'l Pilós.

Set comteses hi brodaren
ab sedes de bells colors,
després de les set comteses
set regines d'Aragó,
ab fil d'or y fil de plata
y agullers de cabell rós.
Hi brodaren Santa Eularia
tota voltada de flors,
ab una crèu a l'esquerra
y a la dreta un bell palmó,
y com a màrtir y verge
dues corones al front.
Quan la tingueren brodada
dins una alba de claror,
digueren a Barcelona:
«Vètela aquí per penó.»

II

Ella'l mira com al sol,
com al sol de sa grandesa:
lo día que li sortí
¡quina diada tan bella!
Quan son conceller en cap
davant de la Coronela,
al repich del sometent
l'arbora en dies de guerra,
ab terratrèmol y crits
tot Barcelona s'axeca.
Los trompeters van davant,
los concellers van darrera
ab ses gramalles vestits
d'una grana que sangueja;

a mà dreta dèu penons
 y dèu o dotze a mà esquerra,
 abaxant humils lo cap
 sols per ferli reverencia.
 Lo d'Eularia gloriós
 de sos guerrers fou l'estrella,
 que'ls guià quatrecent anys
 per la mar y per la terra:
 en lo Coll de Panissars,
 a Sant Luri de Cerdenya,
 y desde l'alt Partenon
 a la florida Valencia.
 Sota aqueix noble estandart
 Barcelona s'arrecera,
 sentint que dalt en lo Cel
 algú batalla per ella.

III

Per cent ferides mortals
 obertes en sa muralla,
 per cent ferides al pit
 Barcelona agonitzava;
 per elles li entra la mort
 tot brandant la seva dalla.
 Quan son conceller en cap
 caygué ferit d'una bala,
 ans de dar l'ànima a Déu
 ab la Bandera s'abraça,
 que ab los últims raigs del sol
 aparexía daurada,
 y axís li d'ú sospirant:

—Oh penó de Santa Eularia,
 de nostres glories trofèu,
 germà bessó de les Barres,
 en eix día malastruch
 tu m'has de fer de mortalla!
 Mes ¡ay! que no sols a mi
 sinó a ma volguda patria!—
 Tot abraçant lo penó
 sa gentil efigie aguayta,
 que ressurt del carmesí
 y ab nova vida s'encarna,
 y en amorosa visió
 li mitg somrú y li parla:
 —Lo penó que extrenyes tant
 avuy serà ta mortalla,
 mes per mi no ho serà, no,
 que viuré ab la nostra patria,
 sols per tornarli'l dalit
 y exugar les seves llàgrimes.
 Barcelona no mor, no,
 que ha de viure més encara
 mentre s'alce'l Montserrat,
 mentres vida al món hi haja:
 y ha de créxer com la llum
 y ha de volar com un àliga.
 Ella serà mes amors
 y jo seré la seva ànima:
 jo seré son Angel sant
 que covaré sa niuada,
 çà y enllà desde la Sèu
 extenen les meves ales.

MÍSTICH DESPOSORI

El sello de la Provincia Capuchina de Cataluña desde su principio se formó de esta manera: esculpióse á la parte superior María Santísima de Montserrat, á la inferior la Virgen y mártir Santa Eulalia y al otro lado al Serafín San Francisco.

(SERRA Y POSTIUS.)

LA Verge de Montserrat
desposar voldria a Eularia,
del catalàunich jardí
com a la flor que més ayma:
li dona'l Desert per dot,
sa Masía per estada.
¿Ab qui la desposarà
que ab Jesús tinga semblança?
Ab lo Pare Sant Francesch
que talment n'es una imatge,
mostrant en sos peus y mans
la rúbrica de ses llagues,
mes ¡ay! obert lo séu pit
perque se'n vejan les flames,

perque se'n veja la crèu,
la crèu que dú en la seva ànima.
Davant la que hi ha al Desert
celebran les esposalles:
los beneheix Jesucrist,
los apadrina sa Mare.
A la boda virginal
hi assistexen hòmens y àngels,
los hòmens al séu entorn,
los angelets per los ayres:
hi cantan los passarells,
hi refilan les calandries,
de Valldoreix los verdums,
y'ls rossinyols de Pedralbes.

De Santa Eularia'l breçol
serà'l de l'Orde Seràfica,
lo breçol dels Caputxins
en los dominis d'Espanya.
A l'ombra d'aquella Crèu
s'axecarà com un arbre,
com un arbre vora'l riu,
lo rieró de les aygues.
Les alzines de aquell bosch
semblaràn jonchs a ses plantes,
quan per llevant y ponent
món enllà extenga ses branques,
l'Iberia ab l'una abrigant,
les Amèriques ab l'altra.
Aqueix rocàm benehit
serà'l ntu de aquelles àligues,
que al Cel alçaràn lo vol
dels Pirineus fins als Andes.

A SANTA EULARIA

EN LO SETGE DE BARCELONA

EULARIA, oh tu del Cel Filla volguda,
que a pesar de tos anys ardida y forta
fas menyspreu dels martyris que t'aporta
de l'ira d'un tirà la revinguda.

De Barcino, breçol hont ets nascuda,
defensa tu ab ton braç la fèrrea porta,
de la força enemiga obliqua y torta
que en setge estret temps hà la té abatuda.

Amaçona del Cel, pren la ballesta
que del món y la carn fà vilipendi,
y exos murs ab tes passes circunvala.

Fes que exa onada de guerrers feresta
que frisa pèl torment y per l'incendi,
no puga tan amunt extendre l'ala.

RAIG DE SOL

Sol, solet,
vinama veure.

LA Volta de Santa Eularia
era un día sa Presó,
y era tan negra y tan fonda
com una gola de llop,
com un aljub dins un antre,
com un antre dins un gorch.
D'aquella mole ciclòpea
ja ni'n resta l'enderroch,
ni un mal capitell per seure;
sols ne queda la foscó,
de les ombres que hi niuavan
per recort.

Sols, oh Santa, en vostre día
díu que hi entra un raig de sol,

un raig de sol dels més rossos
 que l'hivern dexa a son front.
 Mes no es, no, lo sol qui hi entra,
     que sou Vos,
 a alegrar aquella androna
 ab vostre somris d'amor.

¡Oh Verge barceloninal
 Posada a donarnos goig,
 recordàu que aquella Volta
 no es l'únich paratge fosch:
 carrers hi ha més ombrívols,
 pobles hont may es de jorn,
 y en alguns se plora sempre
     sens conhort.

Barcelona està ben trista,
 Catalunya està de dol;
 exugàu totes les llàgrimes,
 somrihèu a tots los cors,
 somrihèu a tota Espanya,
 somrihèu a tot lo món,
 que tot lo món es androna
 vist de vostre mirador.

FLORS DEL CEL

(LLEGENDA DEL TIBIDABO)

*Flores apparuerunt in terra
 nostra.*

(CANT. 2, 12.)

I

LA Poncella del Desert
 es molt amiga dels pobres;
 després de darlos lo pà
 los compartía les joyes:
 al un li dona un anell,
 al altre una bracerola,
 y al altre una crèu de esmalts
 que en son pit meteix estoja.

Sa mareta ho ha vist tot,
 la repta de massa pròdiga.
 Un día uns pobres vellets
 li demanavan almoyna;
 com no té rès per donar,
 qui no té blat espigola:
 se'n puja dalt del graner,
 s'omple la falda de pomes,
 de pomes de corgelat,
 de corgelat y camoses.
 —¿Què hi portas aquí?—li d'eu
 sa mareta que la troba.
 —Mareta meva, hi duch flors.
 —¿Com pot ser, si no n'hi ha a la horta
 puix la gebre del hivern
 fins ha glaçada la brosta?—
 Posa en sa falda los ulls,
 plena es de lliris y roses,
 de l'argent dels gessamins,
 del or fi de la lliroya.
 Sa mare alça'ls ulls al Cel,
 la filla n'està confosa,
 y se n'entra al alzinar
 per amagar la vergonya:
 la Poncella del Desert
 es poncella de viola.

Ses amigues allí són:
 —Déu vos quart, mes companyones.
 ¿voldríau venir ab mi
 a la serra de Cerola?—
 Tot pujant montanya amunt
 va dihent tota amorosa:

—¿Si us pogués pujar al Cel,
 n'estaria més cofoyal.—
 Quan arriban al bell cim
 sa blavor cerúlea'ls mostra;
 —Allí volaré aviat:
 ¿M'hi dexarèu volar sola?—

II

Després de mirar al Cel
 a la ciutat se girava:
 —A tu no't dich pas adéu,
 Barcino, ma dolça patria:
 t'ho vullch dir de més aprop,
 t'ho vullch dir crucificada.
 De la promesa que't faig
 en penyora sobirana
tibi dabo aquestes flors
 que'l Cel avuy me regala.—

De *Tibi dabo* ab lo nom
 aquell cim se rubricava,
 dels Evangelis après
 passat pèls llavis d'Eularia.
 Als ayres del Pirinèu
 buyda allí la seva falda,
 y de ponent a llevant
 la floredica s'escampa.
 Y de la volta del Cel
 de boyrines escombrada,
 exes boscuries y camps
 veuen ploure flors de plata:

floretes de plata y or,
de topaci y d'esmeragda,
de jonquilles com estels,
de perles com les de l'alba,
que si eran, al ploure, flors,
en la terra foren grana.

III

Grana d'herbes celestials
que la terra emparadisas,
cuyta a florir, que l'hivern
la torna molt anyorívola.
Passan mesos, passen anys,
la roda dels segles gira,
y ahont regnava l'hivern
gentil primavera arriba.
Allavors era'l sembrar,
ara som a la cullita:
d'aquella sembra de flors
va aqueixa plana vestida.
Hont una fulla caygué
una capella floría,
desde la Verge del Port
a la Sagrada Família,
de Sant Genís d'Agudells
fins a Santa Catarina.
Ahont plovia una flor,
com altra flor renadiua,
passats que foren mil anys,
s'hi esbadellava una ermita:
si era l'iri, de Jesús;

si era rosa, de María;
y s'embalsamava'l món
ab sa olor paradístaca.

IV

Quan del Desert lo sendemà sortía
digué que tornaría
a fer del bosch de Sarrià un jardí;
que sería la vostra jardinera,
oh flors de Bellesguart y Vallvidrera;
¡y après disset cents anys, vèusela aquí!

De Sant Vicents vèusela aquí en ses filles,
de sa maysó pubilles,
avuy palau del vell treballador.
Vèusela aquí en los Fills de Sant Ignasi,
de Calassanz en l'alterós Gimnasi,
de Dom Bosco en l'angèlich Obrador.

Vèusela allí en les monges de Pedraibes
cantant com los aucells entre vidalbes,
y més ençà en les flors de Sant Benet,
les venerables Puelles,
que responen a chor a les poncelles
de Santa Elisabeth.

Quan Cel amunt prenía la volada,
coloma immaculada
que vol mudar de nfu,
a vosaltres digué, sos compatricis,
que tornaría en dies més propicis,
y entre mitg de vosaltres la teníu.

Teníu son còs dessota'l tabernacle
d'un àbsis que del art es un miracle:
teníu son esperit en vostra fè,
en vostra fè que de volar no's cança
en ales de l'amor y l'esperança,
fent ofegar lo mal ab dolls de bé.

En les antigues laures y en les noves
que donan son perfúm als barris joves,
de ses tendres brostades gentils flors,
d'aquella sembra místiques poncelles,
d'aquella pluja celestial estrelles,
que amunt d'hont han baxat guían los cors.

D'esglesies en la blanca floridera
que de Sant Pau del Camp a la Sagrera
es d'aquexos conreus forment diví.
De Barcelona ab l'Angel de la Guarda,
qui tan crescuda al vèurela y gallarda,
plantà més a ponent lo séu fortí.

La teníu en lo temple de Junqueres
que, al caure enderrocat ab ses palmeres,
morgona més enllà com la sarment;
y es hort de la sarment immaculada
que porta per rahím en sa brancada
en forma d'infantó l'Omnipotent.

Dels pobres la teníu en la Germana,
que per los vells la caritat demana;
en los dexebles de Joan de Déu,
que als infants malaltigos fan de pare;
en la verge a qui'ls òrfens diuen mare,
per lo cor maternal prenent lo séu.

La teníu en lo jove que dels llaços
del món desví'ls passos,
de la virtut per l'espínós camí;
en lo pobre malalt que en lo suplici
de son llit, s'ofereix en sacrifici,
a Eularia recordant que en crèu morí.

En la pobra donzella que son lliri
per resguardar, afronta'l llarch martyri
de la set y la fam,
y per lo etern dexant lo que no dura,
en la enrexada cel-la s'enclausura,
d'amor més vera al atrayent reclàm.

La teníu en aquell que, com Eularia,
companeja l'almoyna ab la pregaria,
y en lo cor ulcerat hi vessa mel;
y al qui plora afligit, de aqueix desterro
en los grillons de ferro,
ab son dit alt li fa mirar lo Cel.

En qui allunya l'infant del precipici,
y pledeja les ànimes al vici,
sols per ferne present a la virtut;
en qui als tristos les llàgrimes exuga,
y als pobres sense llar ¡ay! axopluga
fentse malalt per darlos la salut.

Desde Vilapiscina a Provençana,
perque stá exa terra eulariana,
n'es Tibidabo'l gegantí *padró*,
desde hont com d'una trona
que té per plaça'l Plà de Barcelona,
mostra la crèu de nostra Redempció.

Mes lo Desert es sa millor capella:
 ab sospirs y murmuris parlan d'ella
 lo roure al pí, lo grèvol a la flor;
 de sa galta'l carmí guarda la poma,
 l'espígol y'l timó la seva aroma,
 la flor de la ginesta sa rossor.

Allà un matí l'he vista entre les roses
 del mes de Maig, ses gloses .
 lo tendre rossinyol al esgranar;
 he vistes com un somni entre les branques
 ses vestidures blanques
 ab les sobtils boyrines encelar.

Y he sentida una vèu tota dolçura
 dihent desde l'altura:
 —Pugèu, barcelonins, pugèu ab mi;
 cambièu per mon or l'humana escoria,
 y de l'eterna gloria
 jo ab flors del Cel vos mostraré'l camí.

FI

ROSER DE TOT L'ANY

DIETARI DE PENSAMENTS RELIGIOSOS

A LA VERGE DEL ROSER

*A la Verge he visitat
avuy al trencar l'aurora,
¡Oh que bella la'n trobí
del séu Roseret a l'ombra!
Que bella ab son Fill hermós
que entre sos braços reposa!*

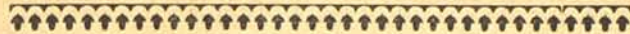
*Son Roseret es florit,
tota una estrellada'l broda,
de roses de tot color,
vermelles, blanques y grogues,
obertes y a mitg obrir
y alguna poncella closa.*

*Si li gosàs demanar
prou ne pendria una brosta;
mes, no'n só merexedor,
m'acontento de l'aroma.*

*La seva aroma es de cel;
sòn regalada me dona;
quan la sòn se m'ha esvanit
me'n veig als dits una toya.*

*Beso la mà de Jesús,
 encara n'està flayrosa:
 —Grans mercès, Jesús hermós,
 d'aquexa florida almoyna.
 Mes, puix sou tan almoynar,
 me tindreu sempre a la porta
 feumen un dò cada mes
 d'una branqueta de roses,
 una per dia, si us plau,
 los de goig que sia groga,
 vermella los de dolor,
 blanca los dies de gloria.
 De totes les que'm donèu
 a vostra Mare amorosa,
 quan se vinga'l cap del any
 li'n texiré una coròna.*

JANER

DÍA I

La fira de Sant Jordi

¿Qui compra roses?

A la fira de les Roses
 a firarme antany aní,
 lo roser de que'm firí
 ne fa enguany de tan hermoses
 que n'he fet parada aquí.

Hi ha la rosa alexandrina,
 la vera y la d'esvarzer,
 també les de Palestina,
 que floren sense espina
 de Gericó en lo roser.

Ne tinch d'encara poncelles
 que són un càlzer d'olor;
 n'hi ha de blanques y vermelles.

¡Triàu roses y roselles,
fretayres de l'amor!

Com en l'hort de l'Amor m'ia
jo plantí aqueix roseret,
per sos aymadors florí;
prenèu, donchs, fills de Maria,
roses del bon Jesuset.

DÍA 2

*In te cantatio mea semper.
Vos serèu sempre'l tema de mos cants.
(Psalm 70, v. 16.)*

Tinch en mon cor una pobra cadira
hont Jesucrist de vegades hi sèu,
y jo a ses plantes puntejo la lira
y entre'ls arpegis li dich: Amor méu,
dolç Amor méu, mon psalteri y ma gloria;
ab quant tenía, temps hà que us doní
l'enteniment, voluntat y memoria:
jo... ni vullch viure, viscàu Vos en mi.

DÍA 3

Bethlèm, Bethlèm ditxosa,
que has vist brotar dels braços de Maria,
com del roser la rosa
a aquell que té en sos ulls la llum del día:
es més ditxós que tu, qui dins son cor
veu nàxer cada día al Salvador.

DÍA 4

Vullch sembrar bons pensaments
a falta de bones obres,
del desterro d'aquest món
en les vies pedregoses.
Mes ja que'ls de mon jardí
no tenen color ni aromes,
prenèu, bon Jesús, los meus,
y dàume, si us plàu, los vostres.

DÍA 5

Amor, amor, amor,
tant meteix m'ha vingut ta rierada
omplint mon pobre cor
com la tendra poncella de rosada.
Ja tinch dintre mon pit
a Aquell que, dalt, en les altures veyà:
ja veig lo Sol exit
de qui l'Estrella heralda me somreya.

DÍA 6

Adoració dels Santis Reys

Sortint, oh Eucaristía,
de tos soleys,
davant de l'Establía
trobí als tres Reys.

—Quina sort es la vostra
d'haver trobat
al que l'Estrella us mostra,
Deu increat!—

—També't gufa una estrella
demunt son breç;
la nostra sort es bella,
la teva més.

Avuy tots abraçarem
l'infant Jesús,
nosaltres l'adorarem,
tu te l'endús.—

DÍA 7

Capuytada de la Circumcisió

Agnoscimus in stabulo.
En la establa vos hem conegut.
(ST. LLORENÇ JUSTINIÀ.)

Avuy en breç humil ploràu, pobre Infantó,
avuy belàu Anyell, demà serèu Lleó,
mes pujarèu abans del Gòlgota a la serra;
creyentvos sols Anyell, vos clavaràn en creù,
mes, com Lleó adormit, quan vos desvetllarèu,
tremolaràn de pòr los ossos de la terra.

Un día vora'l Nil lo poble d'Israel,
de set cruels açots per desarmar al Cel,
ab sanch d'un pur Anyell ses portes tenyiría.

Avuy açot més gran va a caure sobre'l món,
es poch per mi, oh Anyell, portarla sobre'l front,
banyàune lo méu còs, banyàu l'ànima mía.

DÍA 8

Expoliata ditior.

Jesucrist nostre Senyor
estima tant la pobresa,
que, no trobantla en lo Cel,
vingué a cercarla a la terra.

DÍA 9

Deus, Deus meus.

Día sens sol, vesprada sens estrelles
són, si no us veig entre elles
Jesús, mon dolç Amor,
llum de mos ulls, cançó de mes orelles,
delícia de mon cor.

De mon verger aurífera monjoya,
mon lliri y ma lliroya,
ma cel-la y mon jardí,
de mos somnis florits Vos sou la toya,
la perla de ma joya,
ma perla y mon rubí.

DÍA 10

Sinu pretiosa recondit.

Vostres braços, oh Maria,
de Jesucrist són l'altar;
oh! dexàumeli adorar
com los Reys en l'Establía.

DÍA 11

Vostra amor es sense mida,
mes ¡ay! no sou estimat!
Com esqueix de sajudida
dau sempre odor exquisida,
y sempre sou trepitjat!

¿Quan serà que a Vos s'endrecen
los que ara abeura l'error?
Oh! si los ulls hi vegessen!...
Si'ls hòmens vos coneguessen,
se morirían d'amor!

DÍA 12

De mon cor feune un breçol
per vostre Fill, oh Maria,
breçàuli de sol a sol,

refilàuli a l'Amor mía
la cançó del rossinyol
a l'estrelleta del día.

DÍA 13

Jesus Christus heri, et hodie
ipse et in sæcula.
(ST. PAU, Heb. XIII-8.)

Una volta nasquereu a Bethlèm,
cent voltes en la missa naxèu ara,
una volta morireu en Salèm
a milions morfu sobre de l'ara.
Mes, si morfu, també ressucitàu,
y són segles los jorns de vostra vida,
y avuy, demà y eternament regnàu,
día sens nit, aurora sempre exida.

DÍA 14

Al dolcíssim nom de Jesús

Lo nom de mon Amat es
font abundosa d'amor.
(R. LLULL.)

Oh nom de Jesús, oh nom del méu pare,
de mon dolç amich, de mon dolç amor,
que al llavi he begut de una santa mare,
ab llet de son pit, ab sanch de son cor.

Oh nom de Jesús, qui't pogués escriure
demunt cada front y dins cada pit,
per *post-data* après podenthi sotscriure:
La carta digna es de tal sobrescrit.

DÍA 15

Jesús, Jesús, oh vida de ma vida,
delícia de mon cor,
Jesús, Jesús, amant que may oblida,
bellesa que may mor.

Jesús, Jesús, oh sol que fèu somriure
les roses del empir,
Jesús, Jesús, per vostra amor vulch viure,
de vostra amor morir.

DÍA 16

Als infants

Que Jesús fill del Altíssim,
mon dolç amor,
dexe escrit en vostre cor
son nom dolcíssim.

DÍA 17

Summus omnium
imus est omnium.
(ST. BERNAT.)

Oh que es gran ser petitó!
puix del Cel més alt un día

baxà Déu a l'Establfa
per darnos exa lliçó.
¡Oh que es gran ser petitó!

DÍA 18

Com sosteníu l'estrella al firmament,
la flor sobre la branca,
sosteníunos, oh braç omnipotent,
al cel de vostra fè, d'hont cada vent
¡ay! tantes flors y tants estels arranca.

DÍA 19

Los terrenals cercan amors terrenes,
jo tinch altres amors:
obríus de bat a bat, regions serenes
dexàune exir les seves resplandors.

Sortíu com l'alba rossa
per la porta daurada d'Orient;
sía lo sol vostra real carroça
que vesse dies nous pèl firmament.

Que sía l'univers un santuari,
la terra un camaril,
que sía cada pit vostre sagrari,
que sía cada cor vostre viril.

DÍA 20

Nom de Jesús, nom salvador,
com t'he gravat al tronch d'un arbre
pogués gravarte en cada cor,
sia de carn, sia de marbre.

(EN LO JARDÍ DE V...)

25 de Setembre de 1891.

DÍA 21

Disce pati.
(*Imit.*)

Es viure sens estimar
lo viure sense patir,
y per viure sens amar
tant se valdria morir.

DÍA 22

Sapientia aedificavit sibi domum.
(*PROP. IX. 1.*)

L'Amor s'ha fabricat una presó
d'argent, d'or y d'evori,
sos ministres ne diuen lo copó,
sos Angels l'ostensori.

L'Amor s'ha fabricat una presó,
mes ayl una cadena,
allí vfu presoner y allí visch jo,
mes jo no sé si de plaher o pena.

DÍA 23

Volàu, mos somnis, volàu,
aucells de ma aucelleria,
perdeuvos en lo cel blau,
ja us vindré a cercar un día.

DÍA 24

Pondus allevat amor.

Sentint trucar en mon cor
jo li he obert lo cor y l'ànima,
mes ayl veig lo méu Amor
ab una crèu que m'esglaya:

—Entràuhi, Jesús, si us plàu
entràu en la vostra casa;
fèune lo vostre palàu
mes que sia una cabanya.—

Tornant en día ma nit
lo bon Jesús hi entrava,
mes al entrar en mon pit
dexa la crèu en ma espatlla.

DÍA 25

A la Cova de Bethlèm

Santa Cova, santa Cova,
quin tresor tens amagat,
serà rich aquell que'l troba,
mes per una eternitat.

DÍA 26

Omnibus sufficit.

¿Per què té forma de sol
la sobirana custodia,
y està voltada de raigs,
de raigs d'una alba de gloria?

Perque es l'ostensori d'or
del Anyell que viu dins l'hostia,
sol diví dels esperits
que'ls illumina y los cova,
y d'amor los fa cantar
com los aucells a l'aurora.

DÍA 27

Propter hoc laetatum est cor meum.

Les alegríes del Cel
ab les llàgrimes se compran,
ab les llàgrimes de fel
que ací a la terra se ploran.

DÍA 28

¡Ah, Amat! tu que tant has
donat al home, e tant lo
has honrat, ¿per què l'
home ha tant tu en oblit?

(R. LLULL.)

Sols per donarvos la llum
baxí del Cel a la terra;
per donàrvosla millor
m'he quedat en cada esglesia,
la duria a cada cor,
y encare us quedàu sens ella!

DÍA 29

Com espígol cullit a trench de día,
los bells noms de Jesús y de María,
no passen may pèls llavis y pèl cor,
ni passen may per tu, oh ànima mía,
sense dexarhi olor.

DÍA 30

Quid suibus cum rosis?

Los pensaments que niuan en mon front,
Jesús, tots vostres són,
malhaja quin no ho siga;

si algún n'hi brota que us pot dar neguit
l'arrenco tot seguit;
¡lluny de les flors la verinosa ortiga!

DÍA 31

A qui Déu li es dolç
lo viure es amarch,
son desterro es llarch,
ses belleses pols.

FEBRER

DÍA 1

Essent vos Déu infinit,
si'm volèu d'amor encès,
per què'm dàu un cor no més,
y encara un cor tan petit?

O bé'l méu cor engrandíu,
o dàume'l de tots los homes,
¡fèune un esbart de colomes
que en vostre cor faça níu!

DÍA 2

La Purificació de Nostra Senyora

Novus exoriar.

Com l'he perduda la blancor del lliri
que en l'ayga del baptisme jo trobí
mostràume hont trobare la del martyri,
que del vespre aclucat del cementiri
torna'l mortal a son clarós matí.

DÍA 3

Dove il Cristo, quivi é il cielo.
(STA. MAGD. DE PAZZIS.)

Bon Jesús, ahont Vos estàu,
allí està la gloria;
per çò quan al cor vos tinch
petit cel se'm torna,
petit cel plè del amor
que del gran s'hi adolla

Bon Jesús, hont Vos estàu,
allí està la gloria.

DÍA 4

Ecce sto ad ostium, et pulso
(Apoc. 20.)

Jesús, per visitar al pecador,
humil se lleva sa corona eterna
y son mantell textit de resplandor
que al sol naxent y al Serafi enlluherna.

De pelegri se posa lo capell
y truca als pits y dfulos: Allotjàume:
pren la càndida vesta del anyell,
y dfu als cors que tenen fam: Menjàume.

DÍA 5

Gloria stellarum.
(Eccle. 43.-10.)

I

Era nit bruna—quan Vos nasquereu,
les estrelletes—de la blavor
sobre l'Estable—passar vegereu,
entre vols d'Angels—cantant a chor.

II

Quan expiravau—era de día,
sols per no vèureho—s'aclucà'l sol;
la blanca lluna—negra sortía,
com una reyna—que's posa dol.

III

Ab ulls hermosos—que sempre reyan
mirar volgueren—també'ls estels,
al del Pessebre—quan morir veyan
jayl se n'anaren—plorant pèls Cels!

DÍA 6

Mihi vivere Christus est.
(ST. PAU.)

Quan encara les aygues no sabia,
Jesús, de vostra amor,
¿hont cercava la dolça poesia,
si les fonts terrenals són d'amargor?
Mes ara que les sé, la Vida m'fa,
vulch beuren nit y día,
fins a morir d'amor.

DÍA 7

Dimecres de Cendra

Pulvis, cinis, nihil.

De la terra n'he vist poch;
com més ne veig, menys m'agrada,
tot hi es ombra y vanitat,
pols y cendra y terregada.

L'ayga dolça que jo vulch
en lloch del món l'he trobada,
per tot allà hont ne cerquí
he trobat la mar salada.

DÍA 8

E cellula cellcola.

Del celestial Presoner
ma ànima es la presonera,
mes sa presó es lo celler
del ví de la vinya vera.

Se troba'l cor tan felíç
quan de son càlzer me'l vessal...
Ayl hores del paradís,
per què passau tan depressal

DÍA 9

Candor est enim lucis eterna,
et speculum sine macula.
(Sap. 7, 26.)

Candor de la llum eterna
espill de Déu sense màcula,
siàu la llum de mos ulls
y'l mirall de la meva ànima.

DÍA 10

Tots jorns son sospirs e plors
missatgers entre amic e Amat.
(R. LLULL.)

Una ànima que plora sens consol
es un grà d'or que passa pèl gresol;
com més bullides dona,

més lluhent y més fi ne sortirà,
lo día en que prenentla Jehovà,
la pose entre'ls florons de sa corona.

DÍA 11

Rahms y espigues

Juncti suavius.

I

Lo bon Jesuset
se'n puja a la vinya,
¿donchs què'n portarà?
¿donchs què'n portarà?
Ne porta un rahím
que suha sanch viva.

II

Lo bon Jesuset
va a la coromina,
¿donchs què hi cullirà?
¿donchs què hi cullirà?
Hi segan lo blat,
ne cull una espiga.

III

Prop de Nazareth
lo troba María:
—¿Què'm portàu, Amor,
Fillet de ma vida?
—Mon amor no té
penyora més fina,
vos porto'l pà y ví
de l'Eucaristía.—

DÍA 12

La llum de la cambra del
Amat vench a illuminar
la cambra del amic.

(R. LLULL.)

A una estrella porto enveja,
no es, no, del firmament,
es la que vetlla a la porta
del Santíssim Sagrament.
Jo no sé si es una estrella,
o es un ull de serafí,
que puix lo dexan los hòmens,
lo baxa a vetllar aquí.

DÍA 13

Per qui del món se desterra
fins a arrencarsen d'arrel,
l'Adeusiàu de la terra
serà'l Deu-vos-guart del Cel.

DÍA 14

Eratis enim aliquanto tenebrae;
nunc autem lux in Dómino.
(*Ephes. 5, 8.*)

En esta font d'ayga clara
del sacrament del dolor,
vina a rentarte la cara,
vina a esbandir lo téu cor.

D'eix blanqueig en la sortida
més d'un àngel t'ha de dir:
«Tan lletja que eras ahir
com t'has ara emboniquida!»

DÍA 15

Festa de la Corona d'Espines

Vostra corona d'espines
qui l'ha trenada, Senyor?
¿qui? sinó mes mans butxines
al robar les roses fines
del jardí de vostra amor.

DÍA 16

Növerim te, nõverim me.
(*St. Agostí.*)

¿No coneix ma petitesa,
y us vullch conèixer a Vos,

oh sobirana grandesa,
de tota bondat y altesa
cimeral meravellós?

Volervos, oh Jehová,
capir ab l'ingeni humà,
es voler pendre la mida
a l'estrellada florida
ab lo palmell de la mà.

DÍA 17

A moltes bandes vaig alegre,
mes tot sovint m'entorno trist,
afins lo blanch m'hi sembla negre
si allí no hi trobo a Jesucrist,

DÍA 18

Si jo pogués estalviarvos penes,
de bon grat ho faria, Jesús meu;
veniu a mí, diria a les cadenes,
tu ets mon amich, diria, al menyspreu.

Als claus diria: peus y mans clavàume;
al açot: dextera tot mon còs escrit;
diria a les espines, coronàume,
mes a la llança, amàgat en mon pit!

DÍA 19

Chorda, plus torta, plus
musica.

Es l'amor la dolça corda
que'm lliga a mon Estimat,
qui, llaut ben afinat,
al séu Cor lo méu acorda.

DÍA 20

Demanaren al amic en
que estava honrament.
Respòs que en entendre
e amar son Amat.

(R. LLULL.)

Lo que jo us doní de pena
voldria darvos de goig,
y après de passar per boig
arrossegar la cadena.

Y jo y tot arrossegat
per lo carrer d'Amargura,
voldria en una Crèu dura
ser ab Vos crucificat.

DÍA 21

Dominus illuminatio mea.
(Psalm. 26.)

Quan m'agenollo—vora l'altar,
no es pas la llantia—qui m'illumina,
es vostra cara—l'alba divina
que del Cel vessa—lo día clar.

DÍA 22

Déu no t'ha dit quin día
vindrà la mort,
perque ni un sol ne perdas
d'aquesta vida.
Desterrat en la terra,
pensa ab l'exida;
navegant de la Gloria,
pensa ab lo port.

DÍA 23

Oh Crèu, oh ma dolça Crèu,
astre que gufa mos passos,
reb mon còs entre tos braços,
y donam lo de mon Déu.

Dónam lo còs de mon Déu,
que'l guardaré mentres visca;
y la llum del sol no m'isca,
si vulch altre amor que'l séu,

DÍA 24

Esse cum Jesu, paradissus.
(Imit.)

Sol ab Jesús, oh dolça companyia;
per sempre més qui s'hi pogués quedar!
digàuhu vos, digàuhu vos, María,
sol ab Jesús si hi fà de bon estar!

DÍA 25

Humilibus autem dat gratiam.

Pobra violal—l'home't calciga
mentre'l perfumas—ab ton olor;
si no li fosses—tan dolça amiga,
si l'espinnasses—com una ortiga,
te portaria—sobre'l séu cor.

Colomes blanques del asceteri,
tan amoroses ¿qui us vol? dihèu.
¿Cors, qui us escolta, veus de psalteri?
mes... sí, us escoltan al emisferi
a voladuries Angels de Déu.

DÍA 26

Perdó

JESÚS

—Jo tenia un jardinet,
lo plantí per ma delicia,
lo plantí de gessamins,
m'ha donat tan sols ortigues.

PECADOR

—Eix jardinet es mon cor,
perdonàulo, vida mfa.—

JESÚS

—Fugí del nú del cor méu
l'aucellet que jo hi tenia,
pèls abeuratges del món
dexà les aygues de vida.

PECADOR

—Perdonàulo, bon Jesús,
jo l'aucellet conexia.—

JESÚS

—Jo tenia un fill amat,
li ensenyí a polsar la lira,
ha fugit del méu palau
y canta en l'host enemiga.

PECADOR

—Jo só'l fill ingrát, jo só,
perdó, Jesús de ma vida.—

DÍA 27

En cada cor un sagrari
en vostra amor somniáu,
y es, ben sovint, un Calvari
trist de mi, lo que hi trobau.

Si en tanta crèu sols un día
rellevarvos jo pogués,
¡que joyós hi moriria
d'aquexos tres claus sospès!

DÍA 28

Oydà, pescadors
de la Galilea,
lo bon Jesuset
vos fà una barqueta
la fà com la Crèu,
d'un troç d'olivera,
mentre'n va texint
María la vela.
Ell meteix un jorn
baxarà a la pesca,
seguint d'un a un
les mars de la terra,
pescant pecadors
per la Gloria eterna.

MARÇ

DÍA 1

Amichs meus, si'm veyèu trist,
parlàume de Jesucrist
y'm tornarà l'alegría;
Oh! tornàumen a parlar,
si'm vesseu malaltejar,
que'l plaher me goriria.

DÍA 2

Omnia vanitas.

Sota mos peus la terra avuy tombeja (1)
com un fossar
hont com un cuch l'humanitat taupeja,
quan Déu ¡ay! l'ha creada per volar.

Jo no'n vulch rès de quant pèl món rodola,
jo no'n vulch rès,
no vulch ser taup, vulch ser aucell que vola
del llim després.

(1) Ressona com una tomba. Verb que s'estila en la Garrotxa del Empordà. (N. del A.)

DÍA 3

Gemmat post gemitus.

Per un camí sembrat de creus
 cap al Calvari jo partia;
 quantes espines per mos peus!
 dintre mon cor quina agonía!
 Portant la Crèu, l'Amor trobí,
 volguil aydar a dur la seva,
 mes, quan l'espatlla hi arrambí,
 trobàla sense la crèu meva.

DÍA 4

In nidulo meo moriar.
(Job.)

Algún dia, del Sagrari
 ne deyan lo columbari
 los qui hi solían niuar;
 oh cors, volemhi, volemhi,
 aucells de passa, niuemhi,
 femne nostre colomar.

DÍA 5

Pascitur inter lilia.
(Cant, 2, 16.)

O lliris de l'estrellada,
 quin jardiné us ha plantat?
 ¿Ab quin plor vos ha regat
 que encara'n plou la rosada?

Jo conech al Jardiner,
 jo conech los ulls que hi ploran
 en son jardí, quan anyoran
 a qui lliri no'n vol ser!

DÍA 6

A la presó del Sagrari
 quin Près hi ha tan hermós!
 Jo li vullch dir al clavari
 que'ns hi empresone a tots dos.

DÍA 7

Heu quam sordet terra dum
cælum aspicio.

Lo dexarte, oh món dolent,
 ho fíu un xich a desgana,
 al primer pas que doní
 me semblà perdre una traba,
 y'l camí ja menys costós
 aviat fou terra plana;
 mes avuy ja'n só tan lluny
 que'l tornarhi'm fà montanya.

DÍA 8

Transmigra in montem sicut
passer.
(Psalm. 50. 10.—2.)

Són les cimes acimades
 les que abans ab ses besades
 cobreix d'or lo sol novell;

d'allí baxan les riuades,
allí puja'l blanch anyell;
allà vola nit y día
sospirant l'ànima m'ía,
mes allí l'àliga hi n'ía
y jo só un trist passarell

DÍA 9

Haec semita Coeli.

Jesús lo Cel va dexar
per abraçarse ab la Crèu;
jo de sos braços, en brèu,
al Cel espero pujar.

Oh Crèu, tu'm faràs d'escala
per arribar a Jesús,
per çò dormo al téu dejús,
com un pollet sota l'ala.

DÍA 10

Exaltavit humiles.

Per nostre Senyor—los xichs són los grans,
los grans són los xichs;
los més indigents—de tots los humans,
si del bon Jesús—són los més amants,
seràn los més rics.

DÍA 11

Lo rosari de mes penes
jo esgranava un día, trist,
quan n'acabava les denes,
me donà'l séu Jesucrist.

Repasant ara les seves
desde'l Pessebre a la Crèu,
me recordo de les meves
sols per dir: gracies, mon Déu.

Vos, ab vostres mans divines,
dins l'hort de Getsemani
fent la corona de espines,
me'n tiràu les flors a mi.

DÍA 12

Salve corona gloriae.
gemmis et auro pulchrior.

Axamplàu exa corona
que'l món vos dona,
perque hi càpiga'l méu front,
no mereix tal companyia
la testa m'ía,
mes si que'n mereix l'afront.

DÍA 13

Dolores nostros ipse portavit.

Plora Jesucrist
ab aquell que plora,

y ab quín plor tan trist
 quan ningú l'escolta!
 Miràulo al bon Déu
 y a la Crèu que porta,
 tot portant sa Crèu
 portarà la vostra.

DÍA 14

Mostràs l'Amat a son amic
 vestit de vermeyls vesti-
 ments.

(R. LLULL.)

Seguiré a mon Estimat
 per les petjades sagnoses,
 dexaré totes les coses
 per un Déu crucificat.

Obrem tos braços, oh Crèu,
 embriagam de martyri,
 oh que dolç serà morirhi
 crucificat ab mon Déu!

DÍA 15

Vuy morir en los delits
 d'aquest món.

(R. LLULL.)

Vina, 'm diuen sovint veus de sirena,
 es plè de flors lo terrenal verger.
 Jo ab los braços y'l cor sense cadena
 dich: lo plaher de viure sense pena
 val la pena de viure sens plaher.

DÍA 16

Los Dolors de la Mare de Deu

Fac me tecum piè flere
 Crucifixo condolere,
 donec ego vixero.

Dolça mare dels Dolors,
 veyent que la terra enflora
 vostra rosada de plors,
 mon pobre cor que us adora
 diu sovint: Si'l Cel no plora,
 no rfu la terra ab ses flors.

DÍA 17

Tuo languore languescimus.

I

¡Pobre Jesús! ¿qui canta vostra gloria?
 Perla del Cel ¿qui us guarda dins son pit?
 perden de vos los hòmens la memoria,
 per companyó vos dexan sols l'oblit!

II

¡Pobre Jesús! vida de nostra vida,
 ¿qui us obre'l cor quan hi truquèu plorant?
 y al vostre Cor que aletejant nos crida,
 qui li'n sent grat de que'ns estime tant?

III

¡Pobre Jesús! vostra agonia amarga
no s'ha acabat en l'arbre de la creül
¡Ay! lo pecat la Passió us allarga;
¿Oh! qui pogués fervos de Cirinèu!

DÍA 18

Tots los carrers són d'amargura
per Jesucrist que hi dú la Crèu,
los rega tots ab sa sanch pura
que es trepitjada arrèu, arrèu.

Lo traydor Judas víu encara;
en cada poble hi ha un Pilat;
per dar revesos a sa cara
cent Malcus té cada ciutat.

Calvari amunt plora sa Mare
y a tothom díu ab trista vèu:
—Mon Fill santíssim es ton pare,
¿no li vols fer de Cirinèu.

DÍA 19

Sant Joseph

*Ite ad Joseph.
(Gen. 41, 55.)*

Sabis del món, donchs per què us diuen sabis,
si ab vostres llums nadàu en la foscó,
són una font sens ayga vostres llavis,
y una nit sens estrelles vostre cor.

La llum del Cel d'altra fontana brolla
davant d'un obrador de Nazareth;
als peus del Noy Fuster qui s'agenolla,
beurà la sabiesa si'n té set.

DÍA 20

Pulchrior ex vulnere

Florejat de cinch ferides,
me sembla mon Aymador
lo roseret del amor
guarnit de roses florides.

Vora Jesús en la Crèu
la Verge passa'l martyri:
diríau ¡ay! que es un lliri
d'un roser florit al pèu.

DÍA 21

Sentint colps de martell dalt del Calvari
Eva pregunta a Adàm:—¿Què hi deuen fer?
¿Deuen, potser, clavarhi
a qui nostre gran crim baxa a desfer?
—Sí, responguéli Adàm a sa muller.
Soldan, demunt l'enclusa de la serra,
la cadena d'amor,
que ¡ay de mil un día la perduda terra
lligava al Criador.—

DÍA 22

Tamquam leones ignem
spirantes ab illa men-
sa recedamus.

(ST. JOAN CHRYS.)

Sortiré del tabernacle
com l'Apóstol del Cenacle,
com Moisés del Sinahí.
Oh presoner del sagrari,
jo vulch ferme incendiari,
mes de vostre amor diví.

D'exa amor que m'assoleya
voldría ferne un teya
que illumine'l món pervers;
vulch ferne antorxa sagrada,
que ab sa immensa flamarada,
incendíe l'univers.

DÍA 23

A Jesús en la Creu

Quis fecit hoc? Fecit
amor.

(ST. BERNAT.)

Quan contemplo la vostra fesomía
per hont transpira l'ànima d'un Déu,
ja adormit en los braços de María,
ja elevat en los braços de la Crèu:

Quan de peus y de mans ¡ay! vos oviro,
oh dolç Jesús! en dura crèu clavat:
quan vostre Cor amorosíssim miro
ab una llança obert de bat a bat:

Quan com Tomàs entrant per la ferida
veig lo món del amor en vostre pit,
y com un paradís en sa florida
puch contemplar a plèr vostre esperit:

Quan al morir veig que abaxàu la testa,
al home ingrát per darli un bés d'amor,
morint ab vos mon esperit contesta:
Jesús, qui no us estima no té cor.

DÍA 24

Al-leluya.

La fé es l'alba serena de la Gloria
la Gloria es lo mitg día de la fè;
la fè en que visch, sia la fè en que moria,
y esquinçada la fosca mortuoria,
al-leluya, al-leluya cantaré.

DÍA 25

La mort del Lleó

Quis suscitavit eum.
(Genes. 49, 9.)

Del món quan ha fet presa,—per set vegades
torna a rugir

lo Lleó del Calvari,—y en la Crèu dura
s'es adormit.

Si era sòn o no ho era,—nos ho dirían
los seus butxins;
diríanho la llança,—llança terrible
que'l Cor obrí.

No té sanch a les venes—y'n brolla encara
son ample pit.

Es mort! Es mort! miràulo...—¿De què tremolan
sos enemichs?

Al lleó lo desperta—de la lleona
l'aspre rugit;
a Jesús lo dexondan, Verge María,
vostres sospirs.

DÍA 26

Jam lucis orto sidere.

Nostre Senyor Jesucrist
ressucita enguany molt trist
de la negra sepultura,
veu que no ha ressucitat
¡ay! ab Ell l'humanitat
que de la mort es pastural

DÍA 27

Spetiosus forma.

La de vostre front
quina boniquesa,
la de vostra vèu
oh quina dolçor!

la de vostre esguart
quina gentilesa!
¡oh! quin paradís
lo de vostre Cor!

DÍA 28

Jesu dulcedo cordium.

L'home pren abans lo fel
de qui de vos lo desvía,
que no pas la vostra mel,
Jesús de l'ànima mfa.

Mes jo vulch pendre de Vos
afins lo fel y vinagre,
que d'eix món mal amorós
lo més dolç m'es lo més agre.

DÍA 29

Mes esperances florides,
no sé pas si granarèu;
mes m'estím vèureus marcides
si no heu de granar per Déu.

DÍA 30

Ma flor d'amor

Cadernereres d'aquest món,
que voltàu la floravía,

la seva flor no toquèu
que es coronada d'espines.

*La flor d'amor,
si volant l'haguesseu vista,
la flor d'amor.*

Si volèu venir ab mi
un esqueix vos ne daria,
nascut al Cor de Jesús,
florit al Cor de Maria.

*La flor d'amor,
si volant l'haguesseu vista,
la flor d'amor.*

DÍA 31

Ab lo pecat vé l'hivern,
y ab Jesús la primavera;
bé ho sabs tu, mon pobre cor,
quin es lo sol que t'alegra.

ABRIL

DÍA 1

Dia del Combregar general dels impedit

AL SANTÍSSIM VIATIC

Quan veniu a dar conhort
al pobre malalt que us crida,
y a qui braceja ab la mort
volau a darli la vida,

mes d'un front ensoperbit
no's dobla com alguna hora...
ay! los aucells de la nit
no veuen sortir l'aurora!

DÍA 2

La Anunciació de Nostra Senyora

En sa cambreta—de Nazareth
prega la Verge,—prega y sospira,
a la finestra—té un roseret
que sos ulls regan—quan lo Cel mira.

Un dia un Angel—ne veu baxar,
y una poncella—que may s'obría
mira en ses branques—esbadellar,
quan li dfu l'Angel:—Ave María.

DÍA 3

Les glorioles terrenes
són de vidre volador;
lo que Déu dona a mans plenes,
de sa Gloria per estrenes,
es més que montanyes d'or.

DÍA 4

Qui més hi fà, més hi pert,
en aquesta vall de llàgrimes,
mes si es per Déu lo treball
qui més hi fà, més hi guanya.

DÍA 5

Un nú de rossinyols en mon cor nía,
voldrían refilar càntichs de mel,
mes sospirant los dfu l'ànima mía,
callàu, callàu, ja cantarèu al Cel.

Ja cantarèu en los soleys que anyoro,
quan veuré mon Amor de fit a fit,
ací en la terra hont desterrada ploro,
los refilets me donan més neguit.

DÍA 6

Vertetur in diem.

Qui a Déu estima—sempre es felíç,
fins en les penes—troba alegrí;,
la nit li porta—l'alba del día,
la vida—l'alba del Paradís.

DÍA 7

Vora la mar hi ha un santuari,
y al anarmhi a agenollar,
vegí la mar del sagrari
més ampla que l'altra mar.

DÍA 8

Cançó dels aucells

¡Com cantan los aucellets,
com cantan y riuen!
¿Ab sos cants y refilets
sabèu lo que diuen?

Diuen: benhaja qui'ns peix,
qui'ns peix y'ns abeura,
a l'un a l'ombra d'un teix,
a l'altre dins l'eura.

Dona a tots un grà de blat,
de nit una fulla,
sols per fernos de teulat,
si'l lliet se'ns mulla.

A la merla un floviol,
al tort una lira,
y un violí al rossinyol
que sempre sospira.

Caramellayres boscans
sols sabèm cantar-lo.
¡Oh, ditxosos los humans
que sabèu d'aymarlo!

DÍA 9

Gratia pluvia est.
(St. Agostí.)

Es una pluja suàu,
qui's fà vall humil la copsa,
qui's fà montanya d'orgull
no'n tastarà ni una gota.

DÍA 10

Sub umbra illius...

D'Aquell que he tant desitjat
asseguím un dia a l'ombra;
¡Que'n són d'hermoses ses flors!
sa fruyta ¡que n'es de dolçal
y sa brancada en lo Cel,
¡oh quina immensa coronal

DÍA 11

¿Me díus si tinch voluntat?
ne tenia y la doní,
la doní a mon Estimat,
que vol y desvol per mi.

DÍA 12

Aurum sub malleo magis
dilatabitur.

(St. Agostí.)

Dexàume encara passar
sota'l martell de la prova,
mallàu y tornàu mallar,
fins a fer ma ànima nova.

Dàu a algú més lo plaher,
jo per Vos que pene y moria,
cada pena m'ha de ser
un grahonet de la Gloria.

DÍA 13

Innixa sursum.
Quis me separabit a cha-
ritate Christi?

Les amors de que l'ànima s'abeura
les cerco, bon Jesús, en vostre pit,
¡ahont s'abraçarà la toria d'aura
sinó al arbre florit?

DÍA 14

La malaltia que tinch
benehit qui me l'ha dada,
les malalties del còs
són medecines de l'ànima.

DÍA 15

Jesús, abans que'l mirarvos,
perdan mos ulls la claror:
ans que dexen de alabarvos
a mos llavis dau secor;
ans que dexe de estimarvos
dexe de batre'l méu cor.

DÍA 16

Lo Patrocini de Sant Joseph

Ab vostra vara florida
tocàu los cors d'un a un:
tocàu lo méu ja difunt
y, tornant de mort a vida,
se'n volarà Cel amunt.

DÍA 17

Més d'un clavell hi rfu
en ma clavellinera;

per què l'adagi díu,
*una flor no fà istiu,
ni dues primavera?*
Jesús, venuhi vos,
venuhi vos, María,
que si hi venfu tots dos,
diré al Empiri hermós:
Ta primavera es mía.

DÍA 18

Entre dues riberes florides
com devalla lo rfu a la mar!
Si'l pecat no les ha enterbolides,
tal fluexen al Cel nostres vides,
entre mitg del sufrir y l'amar.

DÍA 19

Des que Jesús ha lligat
la meva ànima a la seva,
quan se fà sa voluntat
me sembla que's fà la meva.

DÍA 20

Da mihi hanc aquam.

Ja que l'ayga d'aquest món
té la sentor tan amarga,
jo cerco l'ayga del Cel,
mes es en lo Cel hont raja!

Oh font dolça del amor,
que la set del cor apagas,
ja que'l Cel es tan amunt
per què la vida es tan llarga?

DÍA 21

Via Sion lugent.

S'esborra'l camí misser
que al amo y al masover
duya a temples y capelles.
Ayl per qui'l dexa esborrar
també s'esborra'l d'estrelles
que al Cel solía guiar.

DÍA 22

Quid erit in Patria?

¿Ab quins bonichs Déu enjoya
lo brí de lliroya
que dura un matí?
¿Ab quins bonichs la vidalba?
diriau que l'alba
dels seus la guarní.
¿Què darà a l'ànima pura
que fins a la altura
segueix son perfúm?
¿Què darà a qui com un ciri,
per Ell, en martyri,
d'amor se consúm?

DÍA 23

Factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.

Mar y vents vos obehexen,
mes Vos obehir volèu,
y obehu a Déu y als hòmens
fins a morir en la Crèu.

DÍA 24

Disce pati.

En terra'l sembrar
al Cel lo cullir;
ací lo plorar
allí lo cantar;
en terra patir
per al Cel gosar.

DÍA 25

A la Verge de Montserrat

A tres dits del Cel,
María, heu pujada,
a qui hi vol venir
mostrantli l'escala.
Al més animós
li dàu vostres ales,
per pujar al cim
ab una volada.

DÍA 26

En la primera plana d'un àlbum

¿Fondre no veus la vanitat humana
com borralló de néu?
Si tu dels serafins vols ser germana,
y viure eternament al costat séu,
de ton cor bell en la primera plana
escriuhi sols un nom, lo nom de Déu.

DÍA 27

Volabo et requiescam.

Mon Déu, ¿per què dareu ales
a nostre cor amorós?
¿Per què li dareu les ales
sinó per volar a Vos?

DÍA 28

*Ruit mundus, si ruit, cur
non migras?
(St. Agostí.)*

Tu que enfangat en l'humana desferra,
no axecas may les mirades al Cel,
quan la mort vinga a arrencarten d'arrel,
te quedaràs sense'l Cel, ni la terra.

DÍA 29

Canta, busqueta—rossinyolera,
tu que ets parenta— del rossinyol,
ara que arriba—la primavera
canta y refila—de sol a sol.

Si jo sabia—tes refiledes,
si jo tenia—ta dolça vèu,
desvetllaria—les encontrades
tan adormides—¡ay! per son Déu!

Diria als hòmens:—L'alba s'acosta,
miràu qui envia—la llum al món.
Diria al vespre:—La llum es posta,
miràu aquella—que may se pòn.

Miràu l'Estrella—la de Maria,
y al que dú als braços—Infant diví,
y matí y vespre,—de nit y día,
Gloria in excelsis—cantàu ab mi.

DÍA 30

Redemptrix captivorum.

Vos sou lo sagrat Navili
que d'esta vida en la mar,
veyent al home enfonzar,
li vingué a donar auxili.
Per no dexarlo en l'exili
condemnat a mort cruel,
Esther del nou Israel,
lo deslliurà de cadenes,
y de les platges terrenes
se'l ne porta a les del Cel.

MES DE LES FLORS

DÍA 1

Escoltàu lo que vos dfu
l'Hermosa de les hermoses:
—A mon roseret venú,
venú a cullirhi roses.
Rosades les trobarèu
de les llàgrimes que ploro,
veyent lluny del roser méu
a mos fills que tant anyoro.

DÍA 2

Les dolces olors
de totes les flors
dins un encenser aplegar voldria,
sols per encensar
vostre hermós altar,
de día y de nit,
aquest Maig florit,
oh verge Maria.

DÍA 3

La Ascensió de N. S. Jesucrist (1)

Ascendente florebut.

I

Quan ja de la terra
Jesús se'n volava,
lo cim de la serra
s'enfarigolava.
L'herbeta axerida
de sos peus exida,
de flors s'esfaltà.

*Abelleta, vola
per la farigola,
abelleta, vola
pèl farigolar.*

II

Ab ses mans metexes
la Verge'n cullia,
semblàvanli dexes
del Fill que partia.

(1) Aquesta composició ha sigut posada en música pèl Mestre J. Borràs de Palau ab lo títol de *La Farigola* completada per l'Autor ab aquesta estrofa:

Des d'aquell sant día
de l'Ascensió,
tapç de Maria
se diu lo timó.

La terra abrigada
d'exa empaliada,
quina festa fà!

Hi troba, en sa ausència,
de Jesús essència,
la seva hi posà.

*Abelleta, vola
per la farigola,
abelleta, vola
pèl farigolar.*

DÍA 4

Ecce Crucem Domini.

I

Lo campanar corona la capella,
corona'l campanar la santa Crèu,
com té l'atzur per march, sembla una estrella
que, per durme a camí, m'envia Déu.

II

Oh Crèu de Jesucrist, guía mos passos,
que del desert del món ne vullch sortir:
oh Crèu de Jesucrist, obrem los braços,
que hi deù ser dolç lo viure y lo morir!

DÍA 5

Non poscentibus offert.

María, de vostre Cor
Déu n'ha fet son mirador;
quan des d'ell los hòmens mira,
los torna en pluja d'amor,
si li envían núvols d'ira.

DÍA 6

La Encarnació

Dum esset Rex in accubitu suo...
Fasciculus mirrae dilectus meus mihi...

Estant lo Rey en son reclinatori
mon nart dexà sentir sa dolça odor,
que del bell mitg del trino consistori,
com dantli seguidori,
de cel en cel va atràurel a mon cor.

II

Y'l porto en ell com hostia en lo vericle,
y es mon Amat per mi,
de mirra un bell fascicle,
un rahím de les vinyes de Engaddí.

DÍA 7

Quasi stella.

Verge María, Estrella de la mar,
de la maror del món al recalar,
guardàume de naufragi.
Guiàume al Cel, oh Estrella del matí,
vos que del jorn diví
sou l'amorós pressagi.

DÍA 8

Omnia flumina intrant in mare.

I

Que espigues té'l camp,
que herbetes la prada,
y en fulles y brins
lluheix la rosada.
Quants són los brillants
d'exa argenteria?
*Més són les virtuts
que hi ha en vos, Maria.*

II

La platja bé'n té
de granets d'arena,
d'estrelles lo Cel
en la nit serena,
de gotes la mar,
de raigs d'or lo día;
*Més són les virtuts
que hi ha en vos, Maria.*

DÍA 9

Areola aromatum.

Vos sou la divina Ayrola
hont lo diví Especier
plantà la fresca viola
del celestial violer.

Hi plantà la setelía
y'l lliriet de Nadal,
y herbes de Santa María
remeyeres de tot mal.

Espígols y regalecies
Vos donàu des de llavors,
y a qui no'n vol les especies
li'n regalàu les olors.

DÍA 10

La Presentació

Lumen ad revelatio-
nem gentium.

De bat a bat lo temple avuy se us obre,
pèl camí de Bethlèm quan Vos ha vist.
Entràu, entràuhi, aurífich canàobre,
vostra llantia divina es Jesucrist.

DÍA 11

Bell morir

Somreya morint
un llech bernabita,
sirvent de Jesús
y amant de María:
—¿Per què somriheu,
un monjo li crida,

sant era Bernat
y la mort temfa.—
Lo llech li respòn:
—Volèu no somriga,
si tinch al costat
la verge Maria?—

DÍA 12

Al Esperit Sant

Sub umbra alarum tuarum.

A la sombra suàu—de vostra ala dolça
qui hi pogués dormir,
qui hi pogués dormir!
y com passarell—en son nú de molça.
cantar y morir,
cantar y morir!

DÍA 13

Pentecostes

L'Esperit Sant en l'ànima reposa
com papelló daurat sobre la rosa,
com blanch tudó en son nú.
Oh papelló diví, veniu a estendre
les ales d'or sobre mon pit; veniu,
colóm del Cel, a encendre
tota la terra en vostre dolç calú.

DÍA 14

Vos sou del Sant Esperit
Reliquiari,
puix al mitg de vostre pit
volgué estarhi
lo tresor del infinit.

DÍA 15

Et eris quasi hortus irriguus.

(Is. 58-11.)

María, font d'ayga pura
que devallau de l'altura,
nostres cors amorosíu.
Sense vos l'ànima humana
es una terra secana,
mes si vostra amor hi ríu,
es un hort de regadú.

DÍA 16

Curreremus in odorem un-
guentorum tuorum.*(Cant. 1.)*

Oh celestial Poncella,
que omplíu d'aroma los jardins del Cel,
voldria ser abella
per durli vostra mel

al rusch del món, sedent de mel novella,
y sempre, sempre amargüejant de fel.

DÍA 17

A *María*

Cui comparabo te?
(*Jeremias 2-13.*)

Si us comparo a la aurora que esgrana
son cinyell de brillants per la plana,
Vos sou més hermosa:
si us comparo al colóm que voleya
cap al Cel que d'amor l'assoleya,
sou més amorosa.

Si us comparo a la rosa florida,
sou, oh Rosa en lo Cel esbandida,
més blanca y més vera.
Sobre'ls Angels altíssima y noble,
no hi ha al Cel qui la testa no us doble,
sols Déu vos supera.

DÍA 18

Forta Judith, oh *María*,
a nostre socós veníu,
que altre Holofernes altíu
vostra *Betulia* sitíu.

Qui lliga l'Esglesia santa,
es lo meteix *Lucifer*,
desenvaynàu vostre acer
y quedarà triomfanta.

DÍA 19

Ego quasi Terebintus
extendi ramos meos.
(*Ecl. 24-22.*)

Terebinte, vostres rames
oh que lluny les extenèu,
les extenèu fins als Angels,
les extenèu fins a Déu.

Extenèules fins als hòmens,
emmantellàulos, si us plàu,
no'n farà presa'l diable
de lo que vos abrigàu.

DÍA 20

Vos sou la Terra sagrada
no llaurada,
que sense humana llevor,
produhía
la gentil espiga d'or
de la Santa Eucaristía.

DÍA 21

Lo Senyor es ab Vos.

Déu a les ànimes belles
de sa gracia les rubleix,
mes a Vos que sou entre elles
la lluna entre les estrelles,
vos omplí de sí meteix.

DÍA 22

Lo poeta a la Verge

—Mare estimada, dàumela vos
del Evangeli la perla fina,
donàumel vostre Fillet hermós,
puix d'exa perla sou la petxina.

LA VERGE

—Jo del Altíssim perlera mar,
la perla't dono de l'amor meva,
mes en or verge s'ha d'encastar,
y n'està sense l'ànima teva.

LO POETA

—D'aquexa perla, puix sou l'or fi,
dàume l'escrini, verge Maria;
si vostra falda fés de coxí,
a mon estable Jesús vindria.

DÍA 23

A la Verge de Lourdes

Vos l'ensarmenta un roser de garlanda,
gentil Maria, la vostra capella;
ab una branca de roses per banda,
que vostre angèlich somris esbadella.

A vostres peus los infants s'agenollan,
vos fan l'aleta verdums y cardines:
d'aygues y boscos murmuris que brollan
semblan versicles d'un cant de matines.

Coloma blanca, dels traus d'exa Roca,
del Cel finestra que en terra se bada,
fèune sortir, per tothom que us invoca,
l'ayga que anyora l'Europa assecada.

DÍA 24

Corpus Christi

Infantó, bell infantó,
que davant la processó
vas semblant flors de ginesta,
per un Angel te prenguí
que'n sembrava aquest matí,
tan bon punt l'alba sortí
davant lo sol de exa festa.

DÍA 25

Recort de la vetlla nocturna

Solet vos hi estàu a dintre'l Sagrari,
Jesús amorós,
solet vos hi estàu, com dalt del Calvari,
mes jo estaré ab Vos.

Jo ab Vos vetllaré; la llantia apagada
mon cor suplirà,
jo ab Vos vetllaré del vespre a l'albada,
d'avuy a demà.

Y un any y un altre any, vindré fins que moria,
de vespre y matí;
ja'n faré'l capdell a dalt de la Gloria
dels somnis d'amor que filo ara ací.

Capella de la Sanch, del Pi, 9 d'Abril de 1893.

DÍA 26

Pro nobis egenus factus est.
(ST. PAU.)

La presó del tabernacle
n'es tancada ab rexa d'or:
lligat ab fortes cadenes
allí tinch mon Aymador.
Aqueix matí de bella hora
ja plorava de tristó,
de tristó y d'anyorança,
¡vèlgans la Verge quin plor!
Té fam y set de que l'aymen,
no troba més que fredor.
Com es presoner y pobre
de menyspreus aplegador,
tràu una mà de la rexa,
demana almoyna d'amor;
no tenia rès per darli,
fíuli almoyna del méu cor.

DÍA 27

De la presó del Sagrari
voldria ser presoner,
ab vostra amor per cadena,
y ab vos per escarcer.

DÍA 28

Hoc testamentum est in san-
guine meo.

Volguereu fer testament
al acabarseus la vida,
y us recordareu de mi
que per la terra'm moria.
Perque no morís de set
me dàu vostra sanch divina;
perque no morís de fam
me dàu vostra sanch puríssima,
en la taula de l'amor
de la santa Eucaristia.

DÍA 29

Combregant

Requievit in tabernaculo meo.

I

Com tenda d'un sobirà
quan lo sagrari's badà,
dels Angels la voladuria

me deya en dolça canturia
que Cel amunt ressonà:
Jesús es allà,
Jesús es allà.

II

Quan en mon cor que s'obrí
reposà l'Amor diví,
més aprop de mi y més cèlich
refilava'l chor angèlich
que mos somnis condormí:
Jesús es aci,
Jesús es aci.

DÍA 30

Com passarell solitari
presoner en gavia d'or,
jo us veig a dintre'l Sagrari
presoner de nostra amor.

En exa presó tan bella
prop de Vos posaumhi près,
y tancàune la portella,
perque no'n puga exir més.

DÍA 31

Nostra Senyora del Sagrat Cor

I

En terra al home seguir voldria
lo Déu altíssim del Sinahí.
Oh, magnífical, ànima mía,
peus no tenia
jo li'n doní.

II

Si tingués braços l'abraçaria
dalt del Calvari hont vol morir.
Oh, magnífical, ànima mía,
braços volia
jo li'n doní.

III

De sanch ab llàgrimes regar volia
tes oliveres, Getsemani.
Oh, magnífical, ànima mía,
ulls no tenia
jo li'n doní.

IV

Amar, amarnos de cor volia
d'amor sens mida, d'amor sens fi.
Oh, magnífical, ànima mía,
Cor no tenia
jo li'n doní.

MES DEL SAGRAT COR DE JESÚS

DÍA 1

*Simil**Sicut arcus in medio nebulae.*

Aprés de la tempesta axafadora,
 sovint, com una ullada de l'aurora,
 un raig de sol esquexa
 lo rúfol nuvolat,
 y ab cèlich iris dextera
 lo Cel hermós faxat.

Aprés que ab la tempesta sanguinosa
 lo Gòlgota s'arrosa,
 un Cor badarse com un lliri ha vist;
 d'ayga y de sanch en pluja se desfeya
 y dels set sagraments l'iris somreya,
 l'iris bell de l'amor de Jesucrist.

DÍA 2

Quasi vitis...

Una sarment hi ha al Calvari
 que d'eu a tot pelegrí:
 Vina a seure a la meua ombra
 y embriàgat de mon ví.
 Lo rahím que a tots regala
 es millor que'ls d'Engaddy,
 que la sarment es Maria,
 lo rahím son Fill diví.

DÍA 3

*Sequens me sedisti lassus,
 tantus labor non sit cassus.*

Tot plorant lo bon Jesús
 segueix los passos de l'ànima,
 per masies y ciutats,
 d'encontrada en encontrada.
 Va trucant de cor en cor,
 com pobret de casa en casa,
 si pochs lo dexan entrar,
 més pochs li donan posada.
 Quan los d'eu que's mor de set,
 li donan fel y vinagre,
 y ¡quins sospirs de tristor!
 y ¡quins plors fa d'anyorançal!
 Les espines del camí
 esquexan sa vesta blanca,

que va perdent a borralls
com l'anyell sa fina llana.
Esquexats estàn sos peus,
les seves mans esquexades,
y ¡ay! esquexat lo séu Cor,
aqueix Cor que tant nos ayma.

DÍA 4

Jesús als hòmens

Omnes sitientes venite ad aquas.
(Is. 55-1.)

Los que teníu fam,
veníu a mon Cor,
que ací trobarèu
lo fruyt de la vida;
los que teníu set,
veníu a mon Cor,
que ací trobarèu
la font del amor.

DÍA 5

Quam dilecta tabernacula tua, Domine.
(Psalm. 48.)

¡Que bé s'està, Jesús, en vostres tabernacles,
quan de la Gloria a onades s'hi vessa la dolçor!
Ací de vostra gracia se veuen los miracles,
val més un día al temple sentir vostres oracles,
que ohir mil anys debatre la terrenal maror.

¡Que bé s'està, Jesús, a dintre la ferida
de vostre Cor dolcíssim a mon amor obert!
En esta cel-la mística se sent volar la vida:
la terra ab son desvari marejador s'oblida,
sentint d'Angels y vèrgens lo celestial concert.

DÍA 6

Fecisti nos, Domine, ad te, et
inquietum est cor nostrum
donec requiescat in te.

(St. Agostí.)

Lo méu cor en sa volada,
com una agulla imantada,
volava d'ací y d'allà;
vos vegé una matinada
y en vostra amor reposà.
L'abella cerca la rosa,
cerca la basa'l carrèu,
la llum de l'alba, l'alosa,
lo cor del home reposa
sols en lo Cor de son Déu.

DÍA 7

Lo despertarse dins l'eterna flama,
fora-gitat del Cor de Jesucrist,
obrir los ulls al fons d'allí hont no s'ama
¡quin despertar tan trist!
Jesús, Jesús amable,
si per rentar mon esperit terrós,
me llençau a la pena perdurable,
almenys, almenys no m'allunyèu de Vos!

DÍA 8

Parce, Domine

De cada santuari
 Jesús sacramentat
 ne fà místich Calvari
 hont víu crucificat.
 Per tot hi ha fonts de vici,
 per çò per tot arrèu
 la font del sacrifici
 s'adolla del Cor séu.
 Per tot com una mare
 que excusa'l séu infant,
 díu:—Perdonàulos, Pare,
 no saben lo que's fan.

DÍA 9

Al Cor de Jesús

De sants y santes dolç breviari,
 Jo vullch llegirte de día y nit;
 de Déu que estimo reliquiari,
 jo vullch penjarte sobre mon pit:

Harpa sagrada de sò dolcíssim,
 jo't vullch extrènyer sobre mon cor;
 del hort dels Angels lliri puríssim,
 vessa en mos càntichs la teva olor.

DÍA 10

Quedeme y olvideme
 y el rostro recliné sobre el Amado.
 (ST. JOAN DE LA CREU.)

L'he trobada en aqueix Cor
 la fontana de l'amor
 d'ayga fresca y regalada;
 après que l'ayga beguí,
 fontana endins me n'entrí
 hont no té l'Angel entrada.

En lo bell mitg d'aqueix Cor,
 trobí la mar de l'amor,
 y'm llenci dintre l'onada.
 ¿Naufraguí o no naufraguí?
 Jesús, vos sabèu de mi,
 io per vos me'n só oblidada.

DÍA 11

Passer invenit sibi domum.
 (Psalm. 83.—5.)

La tribulació me vé a visitar,
 ¿per rèbre-la bé, jo com ho faria?
 ab aspre carest quan la veig entrar,
 me poso a la mà de qui me l'envia,
 si creix la maror
 me poso en son Cor.

DÍA 12

Inveni quem diligit ànima mea.

A la crèu me'n só pujada,
y a Jesús hi só trobat,
y ab una mà desclavada
sobre son Cor m'ha abraçat.

Sobre son Cor m'ha abraçat,
y l'abraç encara'm dura,
y'm durarà la dolçura
per tota l'eternitat.

DÍA 13

Ales

His ad ethera.

Jo alçava la maneta a les estrelles,
quan era xich com un esqueix d'hisop,
atènyer somniava les més belles,
¡les veyà tan aprop!

Ara só vell, mes de tan altes roses
encara, encara lo desitg me puny,
mirarme quan les veig tan amoroses,
mes ayl les veig tan lluny!

¿Del Cel hermós per què'm mostràu les gales,
si no'm dexàu a sos jardins pujar?
Oh mon Déu, oh mon Déu, dàume unes ales,
o prenèume les ganes de volar.

DÍA 14

Puteus aquarum viventium.

¿Dihèu que vinga a pouar
en la font que al Cor teníu?
No es font d'amor, sinó ríu,
no es ríu d'amor, sinó mar,
hont me voldria anegar.

DÍA 15

Ex corde vita procedit.

(Prov. 4.—23.)

Un día a la mort diguí:
¿Hont es la font de la vida?
Respongué, mírala allí:
y en un Cor obert vegí
adollarse una ferida,
y'l llavi encès hi posí.

DÍA 16

Janua coeli.

Puix del Cor de Jesucrist
portera'n sou, oh María,
obríume l'entrada Vos
y tancàumen la sortida.

DÍA 17

Haec requies mea.

No'm cerquèu dins la ciutat;
fugint del món temptador,
de posada he cambiat
a la Llaga del costat
de Jesús Nostre Senyor.

Amichs que cercàu posada,
ventuhi d'ayre, veniu;
si hi tinguéis l'Angel entrada,
dexaria l'estelada
per fer dins ella son níu.

DÍA 18

Amoris est incendium.

Com una tendra poncella
vostre Cor, quan s'esbadella,
dexa ploure a sos butxins
rosada blanca y vermella
de perles y de rubins.

La llança s'hi envermellia
com lo ferre en la fornal;
y'l gran foch que hi romanía,
si al món baxàs, ne faría
un fogaró universal.

DÍA 19

Plus bibo, plus sitio.
(ST. BERNAT.)

Proví tes aygues un día,
¡oh Cor del bon Jesuset!
de la mar l'ayga bevia;
com més bevia, més set.

DÍA 20

Ecce sto ad ostium et pulso.
(Apoc. 3.—20.)

Trucàu y se us obrirà,
me dihèu Vos a tota hora;
per çò truco a vostre Cor,
¿me n'obririau la porta?
Só un pobre que vaig pèl món
de l'amor captant l'almoyna.

DÍA 21

Sant Lluís Gonçaga

A UN JOVE

Si d'un àngel vols la guía,
per volar al Paradís,
pren les ales de Lluís
que es un àngel de María.

DÍA 22

Cor contritum... Deus non despicias.
(*Psalm. 50.—19.*)

Fugint de Vos ¡que n'he perdut de passos!
Perdó, perdó, mon sobirà Aymador;
cobríume de cadenes y de llaços,
mes, sían mes cadenes vostres braços,
y sía ma presó lo vostre Cor.

DÍA 23

Cor unum

Ubi unitas ibi perfectio.

Los primers cristians tenían sols un cor,
mes era lo Cor vostre;
Jesús, quan vostre Cor sía també lo nostre,
del primers cristians tindrèm la germanor.

DÍA 24

Si semel introisset in interiore Jesu.
(P. SURIN.)

Oh núu d'amor, oh tàlam de caricies
de mon Espòs diví,
l'humanitat demana al fanch delicies
y'n té la font aquí.

Ahl si sabés a l'ombra de ses ales
que hi fa de bon estar!
Oh, si volgués a les empires sales
per exa porta entrar!

DÍA 25

Sant Joan Baptista

Quan del grà d'or l'espiga es plena
cap a la terra abaxa'l front.
L'home també, més si s'omplena,
Jesús, del or de vostra mena,
es vostra mà qui cull l'espiga,
y en vostre pit, com dolça amiga,
de vostra amor va a fer la sòn.

DÍA 26

Schola cordium.

L'escola del amor es lo Calvari;
venfu a estudiarhi,
tindrèu per llibre'l Cor de Jesucrist;
sanch seva són les lletres precioses,
mitg lletres y mitg roses;
cap llibre tan hermós lo món ha vist.

DÍA 27

Aliis tua plaga medetur.

Oh Jesús, en vostre Cor
reberu ampla ferida,
per obrir a nostres mals
ampla font de medecina.

DÍA 28

Aperi mihi.

¡Si vostre Cor se m'obris,
se m'obris per dar-me entrada!
¡Oh cancell del paradís
de l'ànima enamorada,
jo en ta porta vulch trucar
desde'l matí a la vesprada;
si no m'hi dexan entrar,
moriré a la portalada!

DÍA 29

Venite ad me omnes.

Veníuhi tots al cel d'aquesta vida
los que en lo món patíu;
del cor d'un Déu a dintre la ferida
l'Amor hi està catíu.

Jesús, Jesús, si als hòmens jo podí
mostrar aqueix nou món;
si n'hi portàs un sol, no envejaría
la gloria de Colón.

DÍA 30

Jesucrist pujà al Calvari,
com Moisès al Sinahí,
una lley a promulgarhi
que, clau d'or del santuari,
a la terra'l Cel obrí.

Humanitat, ressucita,
la lley del Déu del amor
no està, com l'israelita,
en taules de pedra escrita,
sinó d'un Déu en lo Cor.

JULIOL

DÍA 1

Da mihi bibere.
(JOAN 4.—2)

Entre les quatre llagues ab que'ns crida,
Jesús, lo vostre Cor adoradís,
he pres la del costat fresca y florida,
per la font de la vida,
en mitg dels quatre ríus del paradís.

DÍA 2

Visitació de nostra Senyora

Respice stellam.

Jo del camí hermós del Cel
seguí la carretera,
quan: Vina, 'm digué un estel,
y m'ensenyà la dreuera.

María, l'estel sou vos,
que nit y día m'aclare;
mes lo camí es borrascós,
dàume la mà, dolça Mare!

DÍA 3

Quam laetus est,
quem visitas!

Aquest matí jolíu, jolíu,
m'escometé'l fill de María,
ab sos ditets lo pit m'obríu,
y'm tragué'l cor que ala-batía
com un aucell que's trau del níu.

DÍA 4

Quid lucidius sole?
(Ecli. 17.—30.)

Quan del sol pert la claror
lo día en la nit s'amaga;
Sol d'eterna resplendor,
la terra sens vostra amor
fora un astre que s'apaga.

DÍA 5

Ecce tu pulchra es...

A l'Esposa dels cantars
l'Espòs axí li parlava:
—Que hermosa ets, amiga meva,
que hermosa ets, oh ma germana;

si hermosa per l'ignocència,
 més hermosa per la gracia.
 Ets l'Arca del Testament
 de dins y fora daurada,
 de fora hermosa del còs,
 de dins hermosa de l'ànima.
 Si tos ulls són de colóm
 ta gallardia es de palma.
 Que hermosa ets, coloma meva,
 que hermosa ets, oh ma germana!
 Vina del Líbano, vina,
 vina, seràs coronada.

DÍA 6

A Sor Eularia Anzizu

Quasi columba nidificans.
 (Gerem. 48.—28.)

Oh Coloma perseguida,
 ja has trobat ton colomar,
 ja has trobat, cerva ferida,
 la dolça font de la vida
 que't feya tant sospirar.

Un brí de llum tu ovivares,
 la llum se't tornà un estel,
 com los Tres Reys t'hi guiaries,
 y aqueix portal, quan hi entraves,
 te semblà'l portal del Cel.

DÍA 7

Dulcia non meruit qui non
 gustavit amara.

(BUCHLERUS.)

Qui no tastarà les penes
 en esta vall de dolors,
 en les altures serenes
 no tastarà les dolçors.

DÍA 8

Flors a Maria

Vespere floret jasminus.

A l'ombra d'un gessamí,
 mirava un matí
 l'estel de l'albada;
 cada flor era un estel,
 y'l vert cobrecel
 era una estrellada.

Jo mirava mes joyós
 la del cel blavós,
 per entre les branques,
 com cercant al Jardiner
 que tan alt verger
 semblà de flors blanques.

Un aucell que's desvetllà
 les flors espolsà
 demunt de ma testa.

y jo deya al gessamí
que'm posava a mi
son vestit de festa:

Si jo fós lo ram florit
que guarneix la nit
ab sa pedrería,
faría ploure mes flors,
com tu, a voliors,
al front de María.

DÍA 9

A Jesús

Veni in hortum meum.
(Cant. 5.)

Lliriet florit,
Roseret rosat,
de perles guarnit,
de flors carregat.

Per tot jo us oviro,
per tot jo respiro
la divina essencia
de vostra presencia.
De les valls, oh Lliri,
Rosa del empiri,
floríu cada día
dins l'ànima mía.

Siàu benehit,
siàu estimat,
Lliriet florit,
Roseret rosat.

DÍA 10

Lo vostre dolç sagrari
es per mi lo bescambi de l'amor,
fins ara a cambiarhi
portí mots de glossari,
avuy jo vinch a cambiar mon cor.

DÍA 11

Per qui té l'Amor al Cel,
¡que anyorívola es la terra!
Mes a Déu que m'hi desterra
no li diré pas cruel.

Al estel que hi veig somriure
apar que li sento dir:
La terra es sols per morir,
mes lo Cel es fet per viure.

DÍA 12

Convertisti planctum meum
in gaudium mihi.

¡Oh quina dolça alegría
la que naix en lo dolor!
Es una rosa d'olor
que en lo Calvari se cria
y floreix en lo Thabor.

DÍA 13

Castellum

In quo intravit Jesus.
(ST. BERNAT.)

Déu s'ha format un castell
de Sèforis en la serra,
per conquerir l'ampla terra
fortificantse dins ell.

Li donà mur de puresa,
per fosso l'humilitat,
per torra una caritat
com may se n'havía encesa.

Déu la terra conquistà
ab lo Castell de María,
y si en ell se refugia
l'home'l Cel conquistarà.

DÍA 14

Es lo pecat la llaga antiga y nova
que en vostre Cor, que l'ànima me roba,
y en vostra mà y en vostre peu s'obrí;
es lo pecat la mà que les renova,
y jo ¡vil pecador! só lo butxí.

DÍA 15

Santa Angela de Foligno

Un día jo plorava avergonyida
davant de Jesucrist crucificat;
passavan a ma vista enterbolida
los dies de ma vida,
y no'n passava ¡ay! un sense pecat.

Era una horrible lepra ma llureya,
de cap a peus rajava d'infecció;
dintre mon còs la pobra ànima geya,
de la fortor que feya
s'engendrava al entorn la corrupció.

D'un a un mos membres acusava,
y en tots, confosa, m'acusava a mi;
des de la porta del infern mirava
del Cel la porta blava,
quan de colp transportada m'hi trobí.

DÍA 16

Lo Triomf de la Santa Crèu

Sanguis ejus super nos.

I

*Sanch de Jesús, des de la Crèu,
sanch de Jesús, ploveu, ploveu.*

Des que no copsa exa rosada
tota la terra es assecada

lo cor humà s'empedreheix,
l'enteniment s'enterboleix.
¡Ayl d'elegit perden la faxes,
cap a la bestia l'àngel baxal

*Sanch de Jesús, des de la Crèu,
sanch de Jesús, ploveu, ploveu.*

II

Ploveu demunt de qui us adora,
ploveu demunt de qui us anyora;
sobre l'ingrat que us desconeix,
sobre'l dolent que us aborreix,
sobre'ls vassalls y sobre'ls nobles,
sobre les llars y sobre'ls pobles.

*Sanch de Jesús, des de la Crèu,
sanch de Jesús, ploveu, ploveu.*

DÍA 17

Ad vesperum fletus.

Los astres viuen de llum,
lo lliri vfu de rosada,
mon pit vivia d'amor
y avuy se mor d'anyorança.

DÍA 18

*Ad matutinum laetitiae.
(Psalm 29.—6.)*

Ja tornau ser mon amich,
Jesús de l'ànima mfa,
dels amors lo més bonich,
dels cors lo de més valfa.

DÍA 19

Sant Vicens de Paul

CANT DEL ORFE

Pare nostre que estau en lo Cel,
quan en terra mon pare's moria,
vaig girarme al altar de Maria,
com se gira la barca al estel.

¿Donchs ahont anirían mos passos?
¿Cap ahont volaria'l méu cor?
Vos vaig veure, oh Jesús, en sos braços,
y axis us deyan ma vèu y mon plor:

Pare nostre que estau en lo Cel,
des que pares no tinch en la terra,
lo méu braç axí al vostre s'aferra,
com l'abella a la bresca de mel.

Des d'avuy ja tindré qui m'ampare,
ja no trobo lo viure tant trist,
ja en Vos tinch, oh Marfa, una mare,
y de pare'm farà Jesucrist.

DÍA 20

Considerate lilia agri.
(*Math. 6.—28.*)

Miràu los lliris com crexen
a vora'l riu,
ells no filan pas la roba
del séu vestit,
ells no cullen pas ses perles
ni son or fi,
y ni Salomó en sa gloria
va tan bonich.

DÍA 21

Sant Longino

Sicut balsamum aroma-
tizans odorem dedi.
(*Ecli. 24—20.*)

En la Judea hi ha un arbre,
un arbre olorós,
que té la soca de marbre,
les branques d'arbós.
A qui'l puny un raig envía
del bàlsam més fi,
del que enviareu un día,
Jesús, a qui obría
vostre Cor diví.

DÍA 22

Sicut liliium.

Blanca y pura sou, María,
mare del Déu verdader,
¿A què jo us compararia?
A la blanca setelía
del diví setelier.

DÍA 23

Una crèu m'ha regalada,
a la seva afaysonada,
mon Aymador;
es de fusta mal-tallada,
mes axís que l'he abraçada
se'm tornà d'or.

DÍA 24

Repleatur os meum laude, ut
cantem gloriam tuam tota die.
(*Psalms 70.—8.*)

Los pensaments que tinguí
cap a Vos han pres volada,
del primer del dematí
al últim de la vesprada.

Vostres seràn los vinents,
vostra ma ànima sencera,
cullíu ab mos pensaments
la planta pensamentera.

DÍA 25

Sant Jaume, patró d'Espanya

O Sidus, o decus Hispaniae.

Molts conquistadors
 ha tingut Espanya,
 de quants n'ha tingut
 sols Vos l'heu guardada.
 Puix vostre bordó
 val més que una espasa,
 siàune tot temps
 l'Angel de la guarda,
 que'l gran enemich
 la volteja encara.

DÍA 26

Vos Dilecti mei.

Les estrelletes que'ls ulls clouen
 ressol me semblan de sa llum;
 los lliris d'ayga que'ls desclouen,
 me fan present del séu perfúm.

M'hi fa pensar l'alba que's lleva
 quan ja la crida'l rossinyol.
 Ay! per una ànima que es seva,
 quan Déu hi surt, hi surt lo sol.

Me fa retrets de sa vèu dolça
 la fontinyola del joncar.

Oh font, rellisca entre la molça;
 oh aucell, redobla en l'alzinar.

Sento sa vèu en la boscuria!
 oh font, atura ta remor;
 aucells, paràu vostra canturia,
 dexàu parlar al méu Amor!

DÍA 27

En mon pit tinch una llaga
 que'm dona un dolor molt víu,
 mes la que Vos hi tenfu
 lo mal del méu cor apaga
 cada volta que hi venfu.

DÍA 28

Los dos nius

(POESÍA VASCA D'ARZAC, DEDICADA AL TRADUCTOR)

Era a entrada de fosch,
 jo caminava un día,
 tot era dolça pau
 com dins l'ànima mía.
 Vora'l camí una crèu
 sos braços extenia;
 quan arribí allà aprop
 murmuri dolç sentía,
 murmuri y remoreig
 y dolça melodía.

Los braços de la crèu
una eura los vestfa,
y en l'eura mal penjat
un nieró hi havia.

Ahl si jo fós aucell
ab ells jo cantaría,
que en braços de la Crèu
també mon cor hi nfa.

DÍA 29

Santa Flora

Floret Christus in nobis.
(ST. AMBRÓS.)

Per l'ànima, florir es estimar;
fèu que la mía en vostre Cor floresca,
oh Amor més dolç que la més dolça bresca
que acaba l'abellayre de brescar.

DÍA 30

Sortint de vostra capella
dich a les flors del jardí;
mon cor per quedarse aquí
voldria tornarse abella.

Ensenyàumela, si us plau,
aucellets de la boscuria,
aquexa tendra canturia,
ab que al Amor galejau.

Cors vèrgens de la masía,
roselles del rosellar,
¿com ho faré per amar
a Jesucrist y a María?

DÍA 31

¿Què es la rahó del home? Una lleterna
dins la negror de la més negra nit,
mes si s'acosta a Vos, oh llum eterna,
l'èfimer brí de llum de sa lluherna
s'empelta ab la claror del infinit.

AGOST

DÍA 1

Sant Pere ad vinctula

En lo filat del amor
de malles d'argent y d'or
la meva ànima està presa;
un Caçador m'ha agafat,
y ara'm té pres y lligat
en sa real fortalesa.

¡Ay! de pres també n'es Ell,
del sagrari en lo castell;
mes del séu amor los llaços
són per mi doble grilló,
que'l séu pit es ma presó,
mes cadenes són sos braços.

DÍA 2

Té lo Cel un vestit blau
que cada jorn se rameja,
de día de raigs de llum,
de nit d'esgranall de perles.

DÍA 3

La Transververació del Cor de Santa Teresa

En esta blanca pàgina ¿quin nom hi escriuria
sinó'l del méu amor,
lo de Jesús y'l vostre dolcíssim, oh María!
ab fletxa d'or un día
¡si l'Angel de Teresa me'ls escrigués al cor!

DÍA 4

Dominus fleuit

A la perduda ovella
seguint lo bon pastor:
—Jo moriré per ella—
deya plorant d'amor.
Estimació insensata
ton cor ha emmetzinat:
Jerusalèm ingrata,
com m'has abandonat!

Com sos polls la gallina
volgui covarte un jorn,
sota ma ala divina,
dels elegits sojorn.
Ta ingratitut m'abat,
ta crueltat me mata:
Jerusalèm ingrata,
com m'has abandonat!

DÍA 5

La Verge de les Neus

In altis habitat..

Que n'es de blanca
la néu novella
dalt d'una branca
del Pirinèu!
Més blanca que ella
sou vos poncella,
poncella y rosa,
mare y esposa
de tot un Déu.

DÍA 6

La transfiguració del Senyor

Jam laetus moriar
(Gen. 46-30.)

I

Llavis meus, ab noves faules,
al méu Jesús no trahíu,
ni li digàu més paraules,
sinó les que amor li díu.

II

Tancàuvos, orelles mées,
de la terra al fals remor,
ja no vullech mes alegríes
sentint les del méu Amor.

III

Tancàuvos, ulls meus, tancàuvos,
ja que en la terra l'heu vist,
per sempre més aclucàuvos,
¿no es prou hermós Jesucrist!

DÍA 7

Al veureus en lo Cel, Verge divina,
de Serafins en braços arborada,
hermosa clavellina
de la vall de tenebres trasplantada,
la terra, ja anyorívola, al Altíssim
digué: Jo'n só la humil clavellinera,
y'l Criador ab un somris dolcíssim
hi féu tornar l'hermosa primavera.

DÍA 8

L'Amat es amable so-
bre totes amors.
(R. LLULL.)

Oh fosser, tu sabs hont són
les boniqueses del món

que alguna hora me somreyan;
veyent que en fanch se desfeyan,
cerquí un astre que no's pòn,
y ara mos ulls s'hi assoleyan.

DÍA 9

A una Cigala

Nobis cithara pectus.

Amagadiça entre'ls pins
com cantas, pobra cigala,
mes ¿què'n resta de tos cant
quan arriba l'hivernada?

Cigala jo só com tu,
jo canto'l sol que m'escalfa,
mes de tornar a cantar
als dos resta l'esperança.

Hi tornarèm quan lo sol
desgele les nostres ales,
tu a l'ombra d'aquexos pins,
jo en los soleys de la Patria.

DÍA 10

Partint

Mon Cor a Catalunya més s'aferra
quan la tinch ¡ay de mi d'abandonar;
m'agradan les zumzades de la mar,
però mos ulls se giran cap a terra.

Me mira somrihent més alt estel
en l'espínós viatge de la vida;
bé m'agrada ma terra benehida,
mes ay! mos ulls se giran cap al Cel.

DÍA 11

Les floretes de la terra
totes tenen aymadors,
y Vos, oh Flor de la Gloria,
com es que'n tenfu tan poch?

DÍA 12

Volabo et requiescam.

La blanca papellona de les prades
imatge es de mon cor,
quan té les ales de volar cançades
se dorm sobre una flor.

La flor hont se posà l'ànima mía,
oh Amor, vos la sabèu;
son nom, son nom diví ¿per què'l diria?
oh Amor ¿com vos dihèu?

DÍA 13

Del Cel per la vía
no's pert una estrella,
com no s'hi perdrà
qui, en seguici d'ella,
pendre vol per guía
la divina mà.

DÍA 14

Vigília de la Assumpció de Nostra Senyora

Quae est ista?

¿Qui es aquexa que puja y s'arbora
del desert de la terra sortida,
del Altíssim al braç recolzada,
gloriosa y vessant de delícies?

¿Qui es aquexa que puja pèls ayres
com l'aurora que munta al mitg día,
de la lluna crexenta calçada,
y ab lo sol per real mantellina,
com se eleva en gentil fumerola
lo perfúm del encens y la mirra?

¿Qui es aquexa? preguntan los Angels,
¿Qui es aquexa? la Verge María.

DÍA 15

La Coronació de María

Lo Criador del Cel y de la terra
los demanà un present de nuviatge,
per sa Mare santíssima, lo día
de sa pujada al trono de la Gloria,

—Jo seré son tapí—digué la lluna.
Respongué'l sol—Jo de mos raigs finíssims,
en lo teler dels dies y les hores,
ab serrells d'or li texiré una túnica.
Digué la Via Làctea—Una faxa
jo tinch; si us plau, li donaré per cingul.—

Lo firmament—Jo per mantell li dono
lo més blau y més rich de mos domassos.—

—Mes perles veuse aquí, díu la mar fonda,
si sembrarlo volèu de lletiquèles.—

—Nosaltres, coronades de celistia,
responen les estrelles, texirèmlí
a son front lluminós una corona.—

Les vèrgens afegiren:—Les poncelles
voldríam ser d'aquexa Rosa mística.—

Los profetes de l'harpa y del psalteri:

—Oh! si'ns volgués per trobadors!—exclaman.

Lo rossinyol—oh, si'm volgués per músich!—

—Jo li vullch fer de ceptre—díu lo lliri.

—Jo, díu l'aurora, li faré de trono.—

L'Arcàngel díu:—Jo li faré de patge.—

Mudes callan les veus de la natura,
y, sobre'l cel dels Querubins flamígers,
en lo *Sancta sanctorum* del Empiri,
dexas sentir més divinal col·lotge:

Lo Fill digué:—Jo la pendré per Mare.

Lo Pare Etern—Jo la pendre per Filla,

y díu l'Esperit Sant—Jo per Esposa.

Li dona après la Trinitat augusta
per dot lo Cel y per escriu la terra.

DÍA 16

A Sant Jacinto

Jonquillo entre les floretes,
entre les pedres llacci,
lo flayrós nom de Jacinto
malaguanyat es per mi.

Oh Sant méu, flor de Polònia
si jo us pogués assolir;
si qui ha nascut argelaga
pogués tornar gessamí,
com vos, als peus de la Verge
me n'aniria a florir.

DÍA 17

Vos faig del enamorat,
Jesús y no us amo gayre.
Trist de mí! só flor sens flayre
pèl gran Déu que m'ha criat.

Si fós almenys sens espina,
¡ay! ja que só sense olor,
consol tindria'l méu cor
quan al vostre se reclina.

DÍA 18

Santa Clara de Montefalco

A Clara de Montefalco
la'n festeja Jesucrist,
des de'ls braços de sa Mare
com un noy rós y bonich.
María sempre amorosa
bestràu al festeig diví:
—Abraça, Fill méu, a Clara,
puix es ta esposa gentil.—

Mentres ella li obre'ls braços,
Ell ab rialla de nin,
com per juguina, s'amaga
sota'l mantell benehit,
que com un núvol de gloria
veu pèls ayres esvanir.

DÍA 19

Los hòmens que tot ho aman
¿com Vos poden oblidar?
Si es que en Vos amor no troban,
no troban ayga a la mar.

DÍA 20

Ego sum veritas.

I

La veritat del emperi es baxada
per ser l'estrella del pobre mortal,
¡ay! en la terra no troba posada
y reprenent cap al Cel la volada
en mitg dels Angels prengué setial.

II

Puja a la terra la lletja mentida,
totes les harpes li cantan llahors;
la llum del día quedà enterbolida,
y, abandonada la font de la vida,
de mil en mil s'hi morian los cors.

DÍA 21

Jesús no va sens la crèu,
ni tu aniràs sens la teva,
que es un bocí de la seva
y a tu't vol per Cirinèu.

DÍA 22

L'amic gità de sa cambra
totes coses, per çò que hi
cabés son Amat.

(R. LLULL.)

Com Vos en l'Eucaristía,
vulch ser pobret y petit,
com més xich y pobre sia
més gran trobarèu mon pit.

De mon cor l'humil casella
serà un palau sumptuós,
si petita, pobra y vella,
es tota plena de Vos.

DÍA 23

Sequor attractus.

Oh Jesús mon redemptor,
nort que mos ulls sempre miran,
oh mon imàn xuclador,
com m'atrauen y m'estiran
los tirants de vostra amor!

DÍA 24

I

Si jo tingués del rossinyol
la melodia,
dintre'l jardí, de sol a sol
com cantaríia:
Visca Jesús, visca María.

II

Si tingués l'harpa ab que Davit
cantar solía,
tot l'univers de día y nit
me sentiríia:
Visca Jesús, visca María.

III

Visca Jesús dolç amor méu,
sol del méu día;
visca la Mare de mon Déu
que es Mare mía.
Visca Jesús, visca María.

DÍA 25

Quis ascendet in montem Domini?

(Psalm. 23.)

Oviro una alta y lluminosa serra,
jo prou voldría al capdemunt pujar;

mes só un aucell sens ales,
si m'alço un dit de terra
ja hi torno rodolar.
Ayre del cel, onada que'n regalas,
ajúdamhi a volar.

DÍA 26

Lo Puríssim Cor de María

Per la set que jo tenia
tan meteix trobí la font,
si volèu saber ahont,
trobíla al Cor de María,
d'hont prou ayga rajaría
per la set de tot lo món.

DÍA 27

Coeli enarrant gloriam Dei.

Sabèu per què les estrelles,
aquexes flors y poncelles
que's posa'l Cel en son pit,
sent tan pures y tan belles,
solsament surten de nit?

Perque de nit quan no riuen
les flors que en la terra escriuen
lo nom de Déu increat,
ab flors que sempre reviuèn
l'home'l veja rubricat.

DÍA 28

Fallit imago

La menta traydora
floreix y no grana,
tan enganyadora
com la gloria humana.

DÍA 29

Non alio sidere.

En lo breçol de ma vida
quina estrella m'hi sortí,
l'estrella de l'esperança,
de la fè y l'amor diví.
Mentre'm somrú amorosa
una cosa li vulch dir:
Quaranta anys ha que't seguesch,
sempre m'has tret a camí,
sías ma estrella del vespre,
oh ma estrella del matí.

DÍA 30

Santa Rosa de Lima

Commune nomen utrique.

D'Amèrica só la flor,
del Nou Món primera rosa:
jo ho voldria ser de olor
per qui'm díu: Sías ma esposa
Rosa meva del méu Cor.

DÍA 31

*Sant Ramón Nonat*Florebit in aeternum
ante Dominum.

Del cor ignocent y pur
lo lliri blanch ne té enveja:
los habitants del atzur
diuen que es del jardí llur
la flor que en terra blanqueja.

SETEMBRE

DÍA 1

Al Girassol

Enterrogaren l'amic, en que
manera lo cor del home se
converteix a amar son Amat?
Respon dihent: com al sol lo
girasol.

(R. LLULL.)

Al girassol del jardí,
parlam de Déu, li diguí,
puix en tu se'm manifesta.
Nostre imàn es son amor,
a mi'm fà girar lo cor,
si a tu't fà girar la testa.

L'anyoro quan es ausent,
l'adoro quan es present
en la santa Eucaristía;
vida y llum del esperit,
sa posta m'obre la nit,
sa sortida'm porta'l día.

Tu ets del sol l'enamorat,
jo estimo a qui l'ha criat,
com tu mirantmel extàtich.
Parlam sempre del méu Sol,
gentil flor del girassol
y't pendré per catedràtich.

DÍA 2

Post Scriptum del Somni de Sant Joan

De Jesús dolcíssim Cor,
Flor que'ls Angels enamora,
cantant les abelles d'or
que brescan dins exa Flor,
fèu que jo no'm quede fora.

DÍA 3

Albada

In matutinis meditabor in te.
(*Psalm. 62.*)

Cada matí ma pensa a Vos se'n puja,
com la rosada al sol,
fèu que'n devalle en regalada pluja
de gotes de consol.
Al cor desconfiat dàu esperança;
aminoràu al orfe l'anyorança
y a la viudesa'l dol;
als cegos enviàu la llum del día,
als tristos l'alegría,
suàu refiledica al rossinyol.

DÍA 4

Prenèu, Jesús, lo méu cor,
per més que sia de terra,
y omplíulo com una gerra
de la mel de vostra amor,
y diré a la gent vehina:
compràu de la dolça mel,
los abellayres del Cel
no'n cullen pas de més fina.

DÍA 5

D'alegríes sense pena
no se'n cullen pas aquí,
que puge al jardí dels Angels
aquell qui'n vulga cullir.

DÍA 6

Serenabit.

Quin terratrèmol de guerral
armantse per tot arrèu,
me sembla veure la terra
volent fer cara a son Déu!

De per tot està emboyrada:
que núvols poblan l'atzur!
mes... demunt la nuvolada,
¡quin Cel hi somriu tan pur!

DÍA 7

Amor non amatur.
(STA. M. DE PAZZIS.)

Tothom cerca la llum d'una lluherna,
ningú fa cas del sol!
Jesús, Jesús, oh sol de llum eterna,
¿per què, per què l'humanitat no us vol?

¿Per què l'home de Vos no s'enamora,
sobirana bellesa de mon Déu?
¿La vida que li dareu per què esflora
d'ídols de carn farumejanta al peu?

DÍA 8

La Nativitat de Nostra Senyora

A LA VERGE DE BETARRAM

I

Anegantse en lo Gave una pastora,
axís que a Vos implora,
del riu que la cativa
tornàreula a la riba,
ab lo remolch d'un ram,
Verge de Betarràm.

II

Avuy lo riu que del infern s'engega,
aygues avall lo genre humà arrossega,
y a vos, oh Verge, implora,
com la gentil pastora.
Donàuli vostre ram,
Verge de Betarràm.

DÍA 9.

Lo Sant Nom de Maria

Per brodar lo vostre nom
en ma bandera,
oh Mare del bon Jesús,
me'n falta seda;
donàumen Vos un argent
de la més bella,
donàume Vos lo fil d'or
y alguna perla.
Mes, jo só mal brodador,
oh Mare meva,
brodàumeli Vos, si us plau,
en ma bandera,
vora'l nom del bon Jesús
que m'assoleya,
com vora'l sol de l'amor
la lluna plena.

DÍA 10

Nom dolcíssim de Maria,
angèlica melodia
que baxà del paradís;
en la llengua de mos avis,
avuy emmela mos llavis
y'l méu cor anyoradís.

DÍA 11

Si't sembla amarch lo ben viure,
serà dolç lo ben morir,
quan, al fer l'últim sospir,
Jesús te vinga a somriure.

DÍA 12

Ad summa per ima.

¿Per què m'heu fet tan petit,
Vos que sou tan gran, mon Déu?
Perque aixís lo no-rès méu
cerque lo vostre infinit.

¡Oh! si us arribo a trobar,
ja que de mi estau gelós,
voldria perdrem en Vos
com una gota en la mar.

DÍA 13

A un clavell de pastor

Ego flos campi.

Passant pèl pradell,
hi cullo un clavell;
cinch fulles tenia,
¡cinch lletres de sanch!
¿En un paper blanch
qui me les envia?

De mon Estimat,
clavell encarnat
al sí de Maria,
retrato es aqueix,
puix son còs meteix
cinch llagues tenia.

L'imatge es lleial,
mes l'original
¿hont lo trobaria?
Clavellet diví,
veníu Vos ab mi
o ab Vos jo vindria.

DÍA 14

La Exaltació de la Santa Crèu

Amaro sub cortice dulcis.

Oh Crèu, dolcíssima Crèu,
la que Jesús me regala,
me la regala de fanch,

la prenc'h com si fós de plata,
la prenc'h com si fós d'or ff
de diamants estrellada.

De la Crèu enamorat
jo ab tot mon ser m'hi abraçava,
mentres m'abraço ab la crèu
a mi'l bon Jesús m'abraça.

DÍA 15

Semper caecus fuissem nisi
tu me illuminasses.
(St. Agostí.)

Nostra rahó es una cega,
que, en un camí barrancós,
ab la fè la guía un àngel,
sens ella la guía un gós.

De la fè ab la clara estrella,
bon àngel, guíans a tots,
que ¡ay! los barranchs de la vía
ja son plens de viadors.

DÍA 16

Los Dolors de Nostra Senyora

I

—¿Qui t'ensenyà exes cançons,
rossinyol de Palestina,
qui t'ensenyà exes cançons,
que per mestre jo'l pendríá?
—Les he apreses a Bethlèm
quan hi cantava María.—

II

—Tortoreta de Sión:
¿hont aprens tes elegies,
que fan plorar de tristor
les salzeredes de Siria?
—Les he apreses a Salèm
quan hi plorava María.

DÍA 17

Impressió de les llagues de Sant Francesch

In foraminibus petrae.
En los forats de la pedra.
(Cant. 2.—41.)

A SOR EULARIA ANZIZU

—Oh coloma sense fel,
coloma d'aletes blanques,
que't plavias al matí
vora'l torrent de les aygues,
¿com te'n volas tan dejorn
a les cel-les solitaries?
¿Que voldrías ferhi nú
com les tórtores boscanes,
in foraminibus petrae,
de la pedra de Pedralbes?
—Les clivelles hont nú faig
de Sant Francesch són les Llagues,
roses que'l pobre d'Assis
al bon Jesús ha robades.—

DÍA 18

La tórtora

Idem cantus, et gemitus.

La tortoreta que plora
 es l'Esglesia que s'anyora
 privada del séu Espòs;
 en sa penosa viudesa
 la sola cançó que ha apresada
 es un gemech amorós.

Ab sos pollets que bé estima
 de la Crèu niua en la cima,
 dintre'l sí del séu Amat,
 hont entrà per la ferida,
 y ab sos fills tindrà acullida
 per tota l'eternitat.

DÍA 19

Cœli refert imaginem.

En cada font de la serra
 s'emmiralla algún estel;
 ditzós l'ull que ací a la terra
 copía un bocí de Cel.

DÍA 20

Vultum non lumina celat,
 Dum lucem habetis, cre-
 dite in lucem.

Quan veig encendre en la nit bruna
 a cada estrella'l séu gresol,
 virginal ròssech de la lluna,
 que es d'elles totes cap-de-dol:

II

Quan veig lo sol com una brasa
 guspirejar ara al istíu,
 —Senyor, exclamo, en vostra casa
 de quines llanties vos serviú!

III

—¿De quines llanties me servexo?
 ferit del cor me responèu,
 ab llums més altes resplandexo
 y encara l'home ¡ingrat! no'm veu!—

DÍA 21

Pensament del venerable rector d'Ars

Déu crià l'aucellet per cantar,
 y canta y refila;
 Déu als hòmens ha fet per amar,
 mes ay! no l'estiman!

DÍA 22

Veremant

Cum amat Deus, non aliud
vult quam amari.

(ST. BERNAT.)

I

Tu que culls rahims de fel
en les vinyes de Sodoma,
vina a la vinya de Roma
que'n té de çucre y de mel.

Si entre'ls ceps divins te internas
trobaràs lo Vinyader,
que't farà entrar al celler
de les dolçures eternes.

II

¡Quina gelada ha caygut en los cors,
que sols a Vos, oh Jesús, no us estiman!
Totes les vinyes del món s'esgotiman
sinó la vinya de vostres amors!

Rahím que cullen los Sants de la Gloria,
ab tos perfums embriagam a mi;
del sí de Cristo regala mon sí,
fins que embriach en sos braços jo moria.

Veremadors de plahers celestials,
veníu, veníu a la dolça verema,
qui un sol gotfm eucarístich exprema
troba de fel los plahers terrenals.

DÍA 23

Post Missam

Que bé s'està ab Vos aquí,
oh Jesús méu amorós!
¿Volèu que jo'm quede ab Vos,
o us ñe vindrèu Vos ab mi?

¡Quina serà ma alegríia,
Jesús dolçíssim, si fèu
casa vostra del cor méu,
o del vostre casa m'ial

Montserrat, 23 de Setembre de 1892.

DÍA 24

Nostra Senyora de la Mercè

In captivitate securus.
Redemptrix captivorum,
ora pro nobis.

Oh María, aquí'm teníu,
vostra amor a Vos me mena,
mes, posàume la cadena,
que vullech ser vostre catíu.

Ja may més me dexèu lliure
sinó per volar al port,
quan ab l'hora de la mort
m'arribe l'hora de viure.

DÍA 25

Sufrir per Vos es de lley,
oh Jesús fill de Maria,
lo Rey pèl vassall sufría,
sufresca'l vassall pèl Rey.

DÍA 26

Te duce, dulce mergi.

Prop del riu
he fet lo nú,
se m'emporta la riuada;
vers la mar
me fà rodar,
¡oh que dolça rodolada!
com d'amor
es la maror,
jo m'enfonzo dins l'onada.

DÍA 27

Tu es, Domine, spes mea.

Allí dalt del Paradís
una font serena hi raja,
que abeura d'amor los sants
en los soleys de la patria.

Tu que hi volas tot sovint,
aucellet de l'esperança,
¡si me'n duguesses un glop
en aquesta vall de llàgrimes!

DÍA 28

Tolle crucem tuam et sequere me.

MESTRE

Per tu jo he mort y vullch tornarhi,
mes, companyia mon cor vol;
¿a la montanya del Calvari
m'hi dexaràs pujar tot sol?

DEXEBLE

No! Si volèu que ab Vos jo moria,
vostres dolors jo faré meus;
sía per Vos tota la gloria,
sían per mi totes les creus.

DÍA 29

Sant Miquel Arcàngel

Defende nos in praelio.

Coratge, amich! Mes l'hòrrida galerna
que avuy se desinferna,
¿qui la podrà aturar?

¿Sents aprop les zumzades udolar?
Per girar lo torrent que tot ho esborra
¿què som jo y tu? Som dos granets de sorra,
mes Déu ab grans de sorra atura'l mar.

San Sebastián, Agost de 1891.

DÍA 30

Sitio

Vingué l'amic a beure en la
font on lo qui no ama s'ena-
mora.

(R. LLULL.)

Quan a la copa sagrada
puch beure, cada matí,
com en sa font regalada,
la sanch del anyell diví;

de mos llavis a mes venes
al sentirla traspuar,
tinch la set de les arenes,
ample llavi de la mar.

OCTUBRE

DÍA 1

A reveure, ab Deu siáu.
(AGUILÓ.)

La tardor de la vida se m'atança,
mes ¡ay! les flors no'm dexaràn cap fruyt,
sols me dexan lo fruyt de l'esperança
de quant la vida ríu avall s'ha enduyt.

De quant dexo en lo món rès se me'n dona,
mon somni renadíu vola més alt;
ma lira, mos amichs y ma corona,
adéu, jo a tots vos trobaré allí dalt.

DÍA 2

Lo Sant Angel Custodi

Viae ejus, viae pulchrae.
(Prov.)

Un Angelet he vist
al cim d'una capella,
ab una crèu d'argent
que en la blavor fà estela.

Lo primer raig del sol,
que allà d'allà punteja,
besa ses ales d'or,
ses ales d'or exteses.

¿Bon Angel, vas o vens?
¿Ton vol ahont s'endrega?
¿Pujas a ton atzur?
¿Baxas a nostra arena?

Si baxas d'allí dalt,
sinó una hermosa estrella,
baxam un brí de llum,
¡que mon camí fosqueja!

Si pujas cap al Cel,
no'm dexes sol en terra,
oh! déxamhi volar
demunt tes ales belles.

DÍA 3

La perla

Nihil, Domine, praeter te ipsum.
(ST. THOMÁS.)

I

Quan veu l'aurora que brilla
surt a obrirse la conquilla,
ses llàgrimes per copsar;
de quiscuna'n fà una perla,
que al argenter, per haverla,
faria gaviejar.

II

Vos sou l'aurora divina,
y ma ànima es la petxina
que de rosada's rubleix;
de perles prou me n'heu dades,
de les de vostres mirades,
¡jo us voldria a Vos meteix!

DÍA 4

Solo Dios basta.
(STA. TERESA.)

He perdut tot quant tenia,
mes trobí a mon Estimat,
y ja tinch lo que volia
per tota l'eternitat.

DÍA 5

Da... terram ut accipias
coelum.
(ST. PERE CHRYSOLECH.)

La terra des de'l cel blau,
com se deù veure petital
Angelets que hi devallau,
sa pols y cendra tirau
als ulls d'aquell que hi habita,

dihentli: Per eix tarròs
que'l riu del temps arrossega,
no perdas l'etern repòs
del palau esplendorós
hont lo cor ses ales plega.

DÍA 6

E punge, e piace.

Del roseret del amor,
cada espina es una rosa,
me l'envia l'Aymador
esperantme a la seva ombra.

DÍA 7

Lo Roser de tot lo món

I

La Verge seya un día
vora, voreta'l mar,
les ones a ses plantes
no's cançan de jugar,
jugan a darli perles,
qui més li'n podrà dar,
perles que diuen totes
vullàunos aplegar.
Comença de cullirne,
cullirne y enfilat,
com més Ella n'enfila
mes vénenla a arruxar.

II

Passava Magdalena,
li varen agradar:
—Donàumen unes xiques
per ferme'n un collar.
—Vos ne daré una altra hora,
si les sabèu guanyar.
De perles y de roses
del cèlich roserar,
ne vullch fer un rosari
que'l món ha de lligar.—

DÍA 8

Postcommunio del día del Roser

Si venies, invenies.

Per robar sa dolça mel
l'abella volta la rosa,
jo vostra mel generosa
vos robí, oh Rosa del Cel,
puix lo vostre Emmanuel
ja en mon pit dorm y reposa.

DÍA 9

Divini pignus amoris.

De penyores prou ne tinch
de l'amor gran que us devora,
mes jo vullch altra penyora,
lo Penyorer jo pretinch.

Siàu Vos la llum que'ns mostre
ab quina amor nos volèu,
jo us donaré lo cor méu
y Vos me darèu lo vostre.

Cambiàu mon fanch en or,
y'm dirà l'Angel que'm mira:
Avuy has fet bona fira,
firetayre de l'amor.

DÍA 10

Quan jo era xich, ma crèu era petita,
quan m'he fet gran, me la donàu major;
de camp que creix més gran es la cullita:
cresca la crèu, mes cresca vostra amor.

DÍA 11

Praebe, fill mi, cor tuum mihi.
(*Prov. 23.-26.*)

Cada' dfa'l bon Jesús
truca a la porta;
obrintli de bat a bat,
sa vèu escolta:
—La caseta del téu cor
es petitona;
si vols allotjarmhi a mi
l'ompliràs tota;
si hi allotjas a algú més
me'n traus a fora.—

DÍA 12

Oh amor! oh amor! quam
ardenter amas et quam
parum amaris!

(*STA. MAGD. DE PAZZIS.*)

L'afecte ab que Déu nos ama
es un incendi d'amor
que vol ab braços de flama
abraçar lo nostre cor;
la terra abraçar voldría,
y ella, que's va cor-gelant,
s'allunya de nit y dia
d'Aquell que l'estima tant!

DÍA 13

¡Senyor, vos m'heu enganyat!

Me prometiau cadenes
y'm donàu la llibertat;
me parlavau sols de penes,
y'm donàu ja les estrenes
de vostra felicitat.

¡Senyor, Vos m'heu enganyat!

DÍA 14

La Maternitat de Nostra Senyora

Flores mei fructus.
(Ecles. 24.-23.)

I

En lo jardí de l'Esglesia
verdeja un arbre ufanós,
del fruy de vida que porta
ne viurían tots los cors.

II

Ventú a descarregarmen,
apar que díu generós,
de la corona que'm pesa
enriquiríaus a tots.

III

D'aquexa fruyta donàumen,
oh Mare del Redemptor,
que vostre Fill es la fruyta
y l'arbre fruyter sóu Vos.

DÍA 15

Santa Teresa de Jesús

Dono tuo accendimur... et ascendimus.
(St. Agosti.)

La vostra ploma, oh Teresa,
una ploma es de cap d'ala;
no les tenen pas axís
la garsa real, ni l'àliga.
¿Vos la daría un Aucell
dels que'l Cel vos enviava?

DÍA 16

En mí por ti me moría
y por ti resucitava,
que la memoria de ti
daba vida y la quitaba.
(St. JOAN DE LA CREU.)

Jo estimo y só estimat
per una eternitat
refilaré exa troba.
Jesús, que'l cor me roba,
robar me dexa'l séu,
y'l paradís es méu.

Jo estimo y só estimat,
jo só emparadisat
en exa terra ingrata;

la dolça amor que'm mata
la vida'm torna a dar,
per ser amat y amar.

DÍA 17

Sembrant

Incrementum dat Deus.
(St. PAU.)

Un día del méu pare en la vessana
a solch y a exàm sembrava'l sègol d'or;
aprés, seguint la musa catalana,
també sembrí, però sembrí en lo cor.
Bon ermità, que des d'eix cap de serra
aguaytas ací baix com un estel,
de les llevors que jo sembrí en la terra
ne veus grillar algunes en lo Cel?

DÍA 18

Del Venerable Ramón Llull

Tot pensant ab qui es ma gloria
he perdut l'enteniment;
de tant tenirlo present
he perduda la memoria;
restam sols la voluntat
per amar més al Amat.

DÍA 19

Grata requies columbae.

De la bella fontana de la vida
jo les sé prou les veus,
mes ¡ay! si tinch de cèrvol la ferida
no'n tinch los àgils peus.

Prou les sé de la roca les clivelles
hont viure y reposar;
colóm del Cel, donam tes ales belles,
e hi volaré a niuar.

DÍA 20

De coelo respexit Dominus.
(Psal. 32.)

Dalt de la volta blava
he vist parpellejar dos víus estels;
he cregut que era Déu que m'aguaytava
des de l'explèndit mirador dels cels.

Enamorat d'aquell mirar dolcíssim
jo de genolls en terra só caygut;
no sé si aquexos ulls són del Altíssim
però m'han somrigut.

DÍA 21

L'AMICH

—Oh rius que'n baxàu:—¿al cim de la serra,
desfent lo camí,—quan hi tornareu?

L'AMAT

—Quan prenent lo vol—remunte a son Déu
l'home capficat—al llim de la terra.

DÍA 22

Incolatus meus prolongatus est.
(*Psalm. 119.*)

He vist uns ulls hermosos que'm somreyan
dalt, a través del cortinatge blau,
y, estima més, estima més, me deyan,
ja hi pujaràs un día a mon palau.
D'ençà que axí'm parlaren les estrelles,
de día y nit jo miro'l firmament,
y no veig may obrirsen les portelles,
y ací en la pols me fonch d'anyorament.

DÍA 23

Tardor

Passà ma joventut; sobre ma testa
no escampa ja l'hivern flor de ginesta,
sinó flor d'ametller.

Ma vida terrenal es a la posta,
l'eterna primavera se m'acosta,
¿quan hi entraré, oh Abril, en ton verger?

DÍA 24

Procul a sole pereo.

Mon front cap a la terra se decanta,
Sol de l'amor etern,
¡una ullada de llum per exa planta,
que arriba ja al hivern!

Y veuré, ab aqueix sol de primavera
que fà rejuvenir,
lo torrent de mos anys tornar enrera
cap al breçol llunyà d'hont vaig sortir.

DÍA 25

Amara in dulcia vertam.

Suara, a tall de poncella,
s'esbadellava'l méu pit,
oh Abella del tabernacle,
convidàntvoshi a venir.
Ara ja'l tens a qui estimas,
tórnat a cloure, oh mon pit,
l'abella es dintre la rosa,
no'l ne dexes pas sortir.

DÍA 26

Christo confixus sum cruci.
(*ST. PAU.*)

No'm quexo pas de la Crèu,
de la Crèu que m'heu donada;
Senyor, no me la llevèu,
mes ajudàume a portarla.

DÍA 27

Suavia Thura Deo

¡Qui pogués fer una gran voladuria
de tots los cors que aletejan! Ses veus
qui les unís en flayrosa canturia,
garba de càntichs de cada endressuria,
com encenser, per posàrvosla als peus!

DÍA 28

Quan Vos no'n sóu donador,
oh Amor de l'ànima mía,
que curta es tota alegría,
y que llarch es tot dolor!

DÍA 29

Non semper imbres.

I

Déu de penes y dolors
ha texida
nostra vida
que a la font de ses dolçors
cal pujarhi
pêl Calvari.

II

Lo méu cor anyoradís
quan hi vola
s'aconsola;
puix tota es al paradís
l'alegría
que somnía.

DÍA 30

Amor non amatur.
(STA. MAGD. DE PAZZIS.)

L'amor del home es una trista gota,
l'amor de Déu es una immensa mar,
d'hont tota amor brota.
Mes ¡ay dolor! l'humanitat idiota
dexa d'amor de Déu l'immensa mar
per lo del món que es una trista gota!

DÍA 31

Es rosari esgranadís
lo d'aquesta vida humana,
mes Déu, si en sa mà s'esgrana,
ab fil d'or del paradís
ses perles de nou engrana.

NOVEMBRE

DÍA 1

Festa de tots los Sants

Ni aspicit, non aspicitur.

Jesús, vos fèu com lo sol
 quan surt al cim de la serra;
 les flors que brodan lo Cel
 les fèu sortir a la terra.

DÍA 2

Diada dels morts

Omnibus una quies.

Fill de la terra dura,
 net del no-rès,
 baxo a la sepultura
 pèls anys empès.

Mes trobo la baxada
 més que felíc,
 quan penso que es l'entrada
 del Paradís.

DÍA 3

I

Si'm donasseu la penyora
 que vullch per ma derrera hora,
 quan vinga la nit,
 oh Jesús-Eucaristía,
 jo m'adormiria
 sobre vostre pit.

II

Y en lo cancell de la Gloria,
 de la mort cantant victoria
 l'amor infinit,
 oh Jesús-Eucaristía,
 jo'm desvetllaria
 sobre vostre pit.

DÍA 4

La vieillesse qui flétrit le
 corps, rejeunit l'âme.
 (LACORDAYRE.)

La tendror de tos quinze anys
 ríu avall se n'es anada,

cap a la mar de la mort
 hont tota vida naufraga.
 ¿Qui t'esmaxella'l dentat?
 ¿Qui ha desflorida ta galta?
 ¿Los brins d'or de ton cabell
 qui te'ls torna en brins de plata?
 ¿Qui't comença d'encetar
 sinó la mort ab sa dalla?

Mes si ton cor volander
 al bon Jesús dona entrada,
 l'hermosura del téu còs,
 reflorirà en la teva ànima,
 y la teva ànima en Déu,
 flor del Cel que sempre esclata.

DÍA 5

Amor amorum.

L'amor se'n va del món; ja no s'hi estima,
 no són germans los hòmens com ahir.
 Mes ¡ay! quan la virtut muda de clima,
 la ditxa terrenal la sol seguir.

S'estronca'l riu si ho fà la fontinyola;
 la font de tota amor es la de Déu,
 si en nostre pit l'amor de Déu s'escola
 tots los amors s'estroncan en sa vèu.

DÍA 6

Nova et vetera, dilecte mi, ser-
 vavi tibi.
 He guardat per vos, oh Estimat
 méu, la nova fruyta y la vella.
 (Cant. 8.)

De la fruyta y de l'amor
 lo primer es lo millor:
 jo per Vos tots los voldria,
 lo primer y lo derrer,
 de la néu del ametller,
 que enflorava'l méu janer,
 a la humil tardanería
 que l'hivern dú a mon verger.

DÍA 7

De cœlo expectans pluviam.

A un llaurador que en sa fexa
 sembrava daurada xexa,
 li diguí:—¿Quina fiança
 tenfu de vostra esperança?
 Y ab son dit me signà al Cel.

Jo, sembrador de la grana
 divina en l'ànima humana,
 si'm preguntàu, a qui fio
 la cullita que somnío,
 vos diré, la fio al Cel.

DÍA 8

Quan a vostres plantes queya,
miserable pecador,
sentía una vèu que'm deya:
Fill méu, donam lo téu cor.

Prenèu mon cor y ma vida,
mon esperit y mon ser,
prenèumho tot desseguida,
mes, dàume vostre voler.

DÍA 9

Super astra domus.

Los aucellets que penjan lo nfu a més altura,
lo tenen més salvat:
vil cuch que de crisàlide prenguí la vestidura,
lo nfu de mos ensomnis, lo nfu de ma ventura,
mes ¡ay! jo ghont l'he posat?

Si l'he posat en terra, com fà la pastorella,
ja'l posaré alterós;
lo posaré en lo cingle com l'àliga novella,
més alt que l'alta cima, lo núvol y l'estrella
a frech a frech de Vos.

DÍA 10

En crèu

Sicut aquila provocans ad vo-
landum pullos suos.
(*Deut. 32-11.*)

I

Quan ploro agenollat a vostres peus,
l'arbre regant de vostra Crèu sagrada,
me sento més petit que'ls pregadeus (1)
que al istú s'agenollan per la prada.

II

Mes quan me sento'l cor aletejar
com nfu de somnis en mon pit reclosos
cada punt ab més ganes de volar,
extench, com Vos, los braços amorosos.

III

Y en seguici de l'Aliga real
que Cel amunt ses ales més axampla,
¡ay de mil encara que aligó nial,
trobo la terra per mon vol poch ampla.

(1) *Pregadeus*, especie de llagosta verda, que al aturarse plega les potes de davant o les mans, com qui prega. (N. del A.)

DÍA 11

Un dia mos pensaments
trobavan la terra hermosa,
mes, de ençà que miro al Cel,
sempre cantan *Sursum corda*.

DÍA 12

Lo Patrocini de Nostra Senyora

Respice Stellam.

Lo timoner de la nau
gira los ulls al Cel blau
cercanhi una guía;
navegant jo cap al Cel,
los alçaré a mon estel
que sóu vos, Marfa.

DÍA 13

Lux venit in mundum, dilexerunt homines magis tenebras, quam lucem.

(JOAN, 3.-10.)

Jesús fa una llum tan clara
com lo sol tot just exit,
l'home li gira la cara
y exclama:—No es dia encara,
¡que n'es de llarga la nit!—

DÍA 14

*A summo coelo egressio ejus.
(Psalm. 18.-7.)*

Tu que'm vens del pit sagrat,
oh torrent de viva flama,
incendia lo méu cor,
incendia la meva ànima,
incendia'l món sencer,
aqueix astre que s'apaga.

DÍA 15

*Formosa superne.
La hermosura es a dalt.*

Es plè de fanch lo vas de l'impuresa,
la carn es pols, l'anomenada es fum;
vola més alt lo sol de la bellesa,
l'eterna Amor està ab l'eterna llum.
Des de'l verger dels serafins vos crida,
alçàuhi'l vol, colomes sense fel,
lo cant d'amor que a ferhi vos convida,
comença al món, però s'acaba al Cel.

DÍA 16

*Breu gosar
etern penar.*

Per amarguíssim plat de lleties,
son hereuatge vengué Essaú;

lo de la Gloria que en Déu teníes,
per menys encara vengueres tu,
cada vegada que l'ofeníes.

DÍA 17

A Santa Gertrudis la Magna

De puntejar l'harpa d'or
los Angels vos ensenyaren,
mes ne trayèu tal dolçor,
que, per cantar en llur chor,
en ses ales vos pujaren.

Aquell cant de serafí,
que dels Angels aprengueren,
ensenyàumel vos a mi,
anch que sia un rajolí
de la font hont vos begueren.

DÍA 18

Quan dexe'l sol d'escalfar,
Jesús dexarà d'amar.
¿Per què tot cor no l'adora?
Tot en la terra es terrós,
l'home es un fanch amorós
que sols del fanch s'enamora!

DÍA 19

Jesu, dulcis amor.

¡Oh dolça obligació la d'estimarvos,
Amor, Amor gentil!
Oh càrrega suau la de portarvos
com lo sagrat virill

¡Oh plaer sobirà lo de servirvos
ja, ací emparadisat,
y cantar vostra gloria y benchirvos
per una eternitat!

DÍA 20

Ventu, Jesús, a cremar
de mon cor sobre l'altar
los ídols polsosos que ama;
aprés, diví sacerdot,
llençàuhi l'altar y tot
en vostra amorosa flama.

DÍA 21

Al lector

Si ton cor pogués obrir,
eix mot hi voldria escriure:
Viure ab Vos, Jesús, es viure;
viure sens Vos, es morir.

DÍA 22

A Santa Cecilia

Aucellet que cantas,
 que cantas de amor,
 dexam una estona
 ta cítara d'or,
 de música d'àngels
 felíç brollador,
 y sobre ses cordes
 que rajan dolçor,
 ensenyam un càntich
 per nostre Senyor.

DÍA 23

A Sant Joan de la Creu

(EN SA VIGILIA)

Qui no pot segar espigola.

Perque jo no hi puch segar
 en vostra mística ayrola,
 me n'hi vinch a espigolar.
 Oh! per dolent escolar,
 no'm trayèu de vostra escola!

DÍA 24

A Sant Joan de la Creu

Hi ha al Carmel un gran verger
 fresch, arbrat y floridíssim,

se'l plantà un día l'Altíssim,
 qui a tu't vol per jardiner.
 Per sentir sa dolça aflayre
 lo Cel s'obria un matí.
*Cuyta a fer mel, abellayre,
 que floreix lo romant.*

Los Angels són les abelles
 que posaràn en ton cor
 la mel dolça de l'amor
 presa a les flors y poncelles.
 ¿No les sents volar per l'ayre
 murmurant un cant diví?
*Cuyta a fer mel, abellayre,
 que floreix lo romant.*

DÍA 25

A la mort d'un rey

Et nunc, reges, intelligite.

(Psalm. 2.)

En la terra se capgiran
 regnes, pobles y ciutats,
 uns, per altres, se retiran
 que també són retirats.

Mudan de cap les coronas,
 los ceptres mudan de mà,
 y envía Déu noves ones
 per si alguna'l servirà.

Com elles demunt la sorra,
la mà de Nostre Senyor,
quan alguna lletra esborra,
vol escriurela millor.

DÍA 26

Los Desposoris de la Verge

Verge, en vostre Desposori,
¿de què us faria ofertori
si no té rès lo joglar,
no té de l'India l'evori
ni les perles de la mar?
Sols tinch una harpa daurada
que'l bon Déu m'ha regalada
plena de càntichs d'abril;
vindré a cantar una albada
sota vostre camaril.

DÍA 27

Dulcis Hospes anima.

Jesús, bon Jesús, amor de ma vida,
dolçor del méu pit,
de día y de nit mon ànima us crida,
de día y de nit.
¿Hont sóu que no us veu mon ull que us anyora
plorant de tristor?
Vos tinch en mon cor, y us cercava fora,
vos tinch en mon cor!

DÍA 28

Deus intuetur cor.

Los hòmens miran la cara,
però Déu mira lo cor;
en l'hermosura més rara
tot sovint hi veu mascara,
y a mirar un pobre's para
que'l món rebutja ab horror.

29

Talis quisque nostrum est,
qualis ejus dilectio: terram
diligis, terra eris: Deum di-
ligis, Deus eris.

(St. Agostí.)

Una ànima sens amors
es un roser sense roses,
una estrella sense raigs,
una lira sense cordes.
Mes, si es terrena l'amor,
promptament la mort li roba
a l'estrella'ls raigs de llum
que li feyan de corona,
a l'harpa les cordes d'or,
al roser les seves roses.

DÍA 30

Moriar, si egrediar.

Lluny de l'ayga'l peix se mor,
mes ¡ay! com l'ànima mfa,
que aviat se moriria
fora la mar de l'amor.

Hont m'acaban de ferir
dexàume acabar la vida;
gavina del cor ferida,
¿què pot fer sinó morir?

DESEMBRE

DÍA 1

Oh bon Jesús amorós,
jo vulch ser vostre poeta,
puix des que canto per Vos
me pagàu a la bestreta.
Vostre poeta vulch ser,
mes no pas per la corona;
no canto no pèl llorer,
sinó per Aquell que'l dona.

DÍA 2

Non trahor quia distrahor.

Entre mitg de les flors y les estrelles
prou vos cercava, oh mon amat Espòs,
viver y font y mar de totes elles,
mes vostra mà ne forma de tan belles
que ¡ay! me distreyan cada punt de Vos.

Desde llavors, de cada criatura
un escaló per enfilarme'n faig,
del abisme pregón a vostra altura,
que es ombra, terra y fanch tota hermosura,
per qui de vostra cara ha vist un raig!

DÍA 3

Set

Sitit sitiri Deus.
(ST. GREG. DE NISSA.)

¿Qui me la dona, oh Espòs
la set de podervos veure?
La set me la donàu Vos
tan sols per donarme beure.
Font eterna de plaher
que'ls Serafins embriaga,
quan raja dintre mon ser
tota set del món s'hi apaga.

DÍA 4

Demanà l'Amat al amic què era amor.
(RAMÓN LLULL.)

¿Què es ma dolça amor?
una corda d'or
que lliga al cor méu
lo Cor de mon Déu.

DÍA 5

A un infant

Cuna arrha sepulcri.

Oydà, rosa florida
del mes de Maig;
tu arribas a la vida
quan jo me'n vaig.

Lo téu cabell es negre,
lo méu es gris;
vina, aucellet alegre
del paradís.

Les ales si tenia
que Déu t'ha dat,
al Cel me'n volaria
d'hont tu has baxat.

DÍA 6

Creus

Me fèu present cada día
d'una creueta, oh Senyor,
de fusta o ferre que sia,
jo la prenc com si fós d'or.

Quan la miro tan hermosa,
dich, sedent de més tresor:
una crèu es poca cosa
per la festa del méu cor.

Vos Jesús que'n feyau tantes
de Joseph en l'obrador,
enviàumen unes quantes
y'n faré festa major.

DÍA 7

¡Que n'està'l méu cor de trist
de veure com se us oblida,
oh amor de la meva vida,
flor del Cel, oh Jesucrist!

Si'ls hòmens vos oblidaren
jo may vos oblidaré,
mes ¿hont amor trobaré
per lo que ells vos desamaren?

DÍA 8

La Immaculada Concepció de nostra Senyora

Paradisus Dei.

Quan al home vol criar
lo Criador de la vida,
ofereixli per sojorn
un paradís de delícia.

Per posarhi lo séu Fill
vol sojorn de més estima,
d'un paradís no'n té prou,
vos formà a vos, oh María.

DÍA 9

¡Ah ulls, plorats! ¡Ah cor, sospira!
¡Ah memoria, mémbrat la desho-
nor de mon Amat, la qual li fan
aquells que ell ha tan honrat en
aquest món.

(RAMÓN LLULL.)

Oh Déu que'l méu cor adora,
l'eterna ditxa que anyora
es tota dins vostra mà,
mes l'home la'n cerca fora;
per axò sospira y plora,
y eternament plorarà!

DÍA 10

Inter sidera.

Com un infant son *estel*,
prou he fet volar pèl Cel
ma poesia;
lo méu *estel* s'hi perdé,
y vol pèrdreshi també,
l'ànima m'fa.

DÍA 11

Com al astre del día'l girassol
la caramida al pol,
mon cor enamorat vers Vos se gira,

s'hi gira y si no us veu,
com cervo assedegat lluny de la deù,
amargament sospira.

DÍA 12

Jesús, vostre dolç servey
es del Cel l'aprenentatge,
es firmar nostre hereuatge,
que es hereuatge de rey.

Mes ¡ay! l'home dins l'escoria,
fuij de vostre amor etern;
vol ser esclau del infern
més que senyor de la Gloria.

DÍA 13

La font al riu, lo riu al mar rossola,
l'infant al pit hont glops de vida bèu,
al Cel l'àliga vola,
lo gentil papelló a la farigola,
mon cor a Vos, mon Déu.

DÍA 14

L'aucellet

Dulcius ut canam.

I

Trobí un aucell arrupit,
corgelat y ajamolit,
lo posí sobre'l méu pit,

y's retornà abans de gayre,
y al rependre'l vol per l'ayre,
cantà un hymne al Infinit.

II

Oh Jesús mon salvador,
axís heu fet ab mon cor,
que's moría de fredor;
en vostre pit l'escalfareu,
y ara canta'l cant d'amor
que vos meteix li ensenyareu.

DÍA 15

Later anguis in herba.

Ab ton nom, llivertat, bé n'esclavisa,
bé n'esclavisa d'ànimes l'infern!
¿Com Satanàs t'ha presa per divisa,
si solament te pot donar l'Etern?

DÍA 16

Ulls del bon Jesús, miràume,
llavi de Jesús, parlàume,
oh peus de Jesús, segufume,
braç de Jesús, abraçàume,
mà de Jesús, benehume,
Cor de Jesús, estimàume.

DÍA 17

Veni, Domine Jesu.
(Apoc. 20.)

*Ventu Sol, Solet
claror del meu dia,
ventu Sol, Solet,
que'm moro de fret.*

I

La nit de la terra'm cança,
Sol del Cel, ventu, ventu,
que si Vos no me'n gorfu
jo moriré d'anyorança.

II

Vostre Cor que may desvol,
té sempre escalfor de sobres,
y ¡que n'abrigàu de pobres,
sota la capa del soll!

III

Jo só pobre y fredorejo,
abrigàume a mi, si us plau,
si ab lo vostre m'abrigàu
ni'l mantell real envejo.

*Ventu, Sol Solet
de l'ànima mta,
ventu Sol, Solet,
que'm moro de fret.*

DÍA 18

Nostra Senyora de la Esperança

Avuy visch a la Gleva,
Mareta meva,
¿demà hont viuré?
¿D'exa capella blanca
a quina branca
me'n volaré?

¿Volaré a una abadía
o a una Establía
com lo meu Bé?
¿Baxaré a terra plana,
o a montanyana
me'n pujaré?

Hont vostra amor me vulla,
com una fulla
rodolaré:
cullida o trepitjada,
hont só enviada
me quedaré.

Mes a eix níu d'aureneta,
dolça Mareta,
bé hi tornaré.
Y ab vostra Escolania
l'Ave Maria
vos cantaré.

DÍA 19

Dirupisti vincula mea.

Que n'hi ha d'ulls envenats
que may se veuen la venal
¡Que n'hi ha d'encadenats
que no's troban la cadenal

A tràurens del cativeri
venú, oh Llivertador;
Sol dels sols del hemisferi,
donàu als cegos claror.

DÍA 20

Es tan hermós y tan gran
lo Cel que'l méu cor anyora,
que'l bé que estich esperant
l'assaboresch abans d'hora.

DÍA 21

Ave, Fons lucis.

—¿Quina ayga dus, Font Segellada?
—La só pouada
dalt en lo Cel.
—Jardí tancat, ¿quina poncella
se t'esbadella?
—Lo Emmanuel.—

DÍA 22

Si mon cor fós un palàu,
vos ne daría la clau,
y us diría: Amor, entráu
en esta casa que es vostra.
Mes sols es un cabanyot,
buyt de bens y plè de llot,
¿què li darà a qui ho té tot
lo no-rès que als peus se us postra?
Mes puix no fereu refús
als dexebles d'Emmaús,
quedàuvos aquí, oh Jesús,
que es tart per l'ànima mía.
Quedàuvos aquí, si us plau,
fèu de ma casa palàu,
siàu vos qui en mi viscàu;
jo de bon grat moriría.

DÍA 23

Et nox sicut dies illuminabitur.
(Psalm. 135.-12)

Fins lo Cel se m'ha ennegrit,
mes al creyent rès l'acora;
com més só de bella nit
més aprop só de l'Aurora.

DÍA 24

Ai Puliol

Per florir, oh puliol,
no esperas la llum del sol,
la nit es ton día:
la nit santa de Nadal,
quan floreix en lo Portal
lo Fill de Maria.

De totes les flors d'Abril
perque ets tu la més humil,
vol ta companyia.
Per son Pessebre Jesús
s'estima més lo pallús
que la pedreria.

Altre siga liri blau
del hort de vostre palau;
jo aquí a l'Establa
desitjo ser puliol,
per guarnir vostre breçol,
oh Fill de Maria.

DÍA 25

Nadal

A l'hora en que s'es desclosa,
Gericó, ta blanca rosa,

lo Cel obría son cor,
y com gota de rosada
sobre la terra assecada
dexa ploure'l Salvador.

Oh miràulo a l'Establa,
en los braços de Maria,
test gentil d'aquella Flor;
sa cara que n'es hermosa,
ses galtetes són de rosa,
son cabell es un fil d'or.

Somríuli una nova Estrella,
los arbres trauen poncella;
les nades trauen flor,
y, saltant entre les branques,
cantan les tórtores blanques
sa glosa de més dolçor.

Los Angels a voladuries
hi barrejan ses canturies
puntejant ses harpes d'or,
Gloria a Déu en les altures;
adorèm, oh criatures,
adorèm al Criador.

DÍA 26

—M'heu dexat sense corona,
deya'l Desembre al Etern,
des que ab mà freda l'hivern
totes mes branques axona.

Lo vent se me'n dú les fulles
de què'm solía vestir:
lo bosch, mon llit tou ahir,
se'm torna un coxi d'agulles.

Mes de perdre mos joyells,
robes d'or y pedrería,
jo prou me consolaría
si'm donasseu flors y aucells.—

—¿No tens aucells ni canturies?
d'ú l'Etern, mira'l Cel blau,
ne baxan en vol suàu
los àngels a voladuries.

¿No té flors ton camp gelú?
mira dintre l'Establía,
en los braços de María,
quina Nadala hi somrú.—

DÍA 27

Infinitus est thesaurus.

Aquexes palletes que hi ha a l'Establía
comprar jo voldria,
Jesús del méu cor.
Per exes palletes a plêr donaría,
si a rús la tenía,
rús de pedrería,
munts de plata y or.

DÍA 28

*Ditior Christi paupertas cunctis
thesauris saeculi.*

(ST. BERNAT.)

Naxèu sobre la gèbre,
mes pobre morirèu,
nuhet en lo Pessebre,
nuhet sobre la Crèu.

Jesús, exes pobreses
que heu vos atresorat,
que sían mes riqueses
per una eternitat.

DÍA 29

Ubi aula, ubi thronus?

(ST. BERNAT.)

¿Quin llit voliau,—Jesús amable,
quin llit volèu?
Quan vos nasquereu—era un Estable,
quan vos morireu—fou una crèu.

Avuy un altre—ne preteniau
dins nostres cors;
venú y fèusel—com lo voldriau,
mes no de palles—sinó de flors.

DÍA 30

Floret in ortu.

Les belleses del món són lo fullatge,
 Vos sóu la flor;
 Vos sóu la flor de nostre romiatge
 a un món millor.

A terra y Cel vostre perfúm cativa,
 Flor de Bethlèm;
 mes ¡ay de mí que fins a l'altra riba
 no us cullirèm!

DÍA 31

A María

A vostre Roser místich
 tot l'any vingut;
 a cullir una rosa
 cada matí.

Lo cullidor es vostre,
 vostre'l Roser,
 exes roses, María,
 ¿per qui han de ser?

Xica es la presentalla,
 l'amor es gran;
 oh dolça mare mía,
 prenèu lo ram.

Santuari de la Gleva, diada de Nadal de 1893.

SANT FRANCESCH

POEMA

SANT FRANCESC

ALS TERCARIS DEL

PATRIARCA SANT FRANCESCH

LO DERRER Y MÉS INÚTIL DE SOS GERMANS

Jacinto Verdaguer, Pvre.

J. M. J.

La cui mirabil vita
meglio in gloria del Ciel se cantarebbe.
(DANT, C. II.)

No sé pas si la ciutat de Vich, recolsada als Pirineus, té gayre semblança ab Assis, mal assegurada als peus del mont Subasio, y més allunyada de Roma que Vich de la capital de Catalunya. Mes es ben segur que al venirhi Sant Francesch, aquexa retirança era més oviradora. Tal vegada lo clima y la vegetació, que no són los de l'alta montanya ni los de la marina; potser la senzillesa, l'ayre del terrer y sobre tot la fonda y ben arrelada fè de sos pagesos, lo cativaren. Lo cert es que la tradició, que es la memoria dels paratges, nos lo pinta predicant de dia en la ciutat y cap al vespre cercant la soletat entre'ls arbres de vora lo cant de Roda y esllanguintse d'amor a la seva ombra. Aquexa tradició, entre les moltes que'ns restan com a petjades adorables de son itinerari per Espanya, es posada, per

sa boniquesa y aroma sagrat, a cap de llibre, per la autora de San Francisco, que es, dels escriptors espanyols de nostres dies, lo qui més y millor ha escrit del Sant. Sa frescor y sa exquisida bellesa m'inspiraren un idili, més tart premià en los Fochs Florals, que feu un de mos primers assaigs al obrir los ulls al món de la inspiració y al ram de la poesta més plahent a la meua ànima.

La font de Sant Francesch raja abundantament y sens estroncarse may, ab goig ho dich, dintre lo terme de mon poble nadu y no gayre lluny del camí que jo feya, sent estudiant, desde la casa de mos pares al Seminari, y ja de petit m'en sortia sovint per anar a beure ab aquella ayga, qu'em semblava més fresca y més dolça que la de les altres fonts, alguna cosa més. Allí, assegut en lo marge enervat, al peu del broll de l'ayga, sota'ls roures que l'ombrejan, girava'ls ulls a la capella humil de Sant Francesch s'hi moria, y'm semblava veurehi aparèixer aquella divina figura que, tractívola y amorosa, conversava fins ab les bestioles de la terra y ab los aucells del Cel. M'atreya irresistiblement sa fesomia tota celestial, que set centuries no's cançaren de mirar; son ayre viu, llest, sa estatura delicada y ben escayguda, sa cara fina y somrihenta, son front espayós y sos ulls mitg cechs de plorar la Passió de Jesucrist. M'afigurava veurel trampelar d'embriaguesa d'amor de Déu, ab los peus y mans segellats per maravellosos estigmes, y de son cor obert com per la llança de Longino, adollantse una font de sanch vermella y d'escalfor divina, que arrosava com una pluja de primavera ma terra estimada. Fo m'acostava a aquella divina aparició, y a cada pas m'en sentia més enamorat y cor-près.

Allí vaig fer pensament de descalçarme darrera séu y de cenyirme ab la corda seràfica; y com allavors no hi havia frares Menors a Espanya, resolguet anar a cercarlos en los

convents de l'Amèrica Espanyola, per ahont, ja ab un peu al estreb, estava examinat y admès y fins tenia la llicencia de ma bona mare, arrencada ab llàgrimes del cor; però no tindria la de Nostre Senyor, quan lo confés no m'hi dexà partir per no haver encara fet setze anys. No sent merexedor de comptarme entre sos fills de la primera Ordre, me feu tercerol, y haventme vingudes ensemps la vocació francescana y la vocació poètica, volguet seguirles totes dues fentme son trobador. Allí, entre aquells camps y roures, passejant de la font a la ermita y de la ermita a la font, vaig cullir les primeres flors d'aquesta pobra toya: lo Sant Francesch predicant als aucells, sos Desposoris ab la pobresa, la Impresió de les Llagues, poesta que ha sigut suplantada per altra, més propia d'aqueix passatge, que es ensemps lo Tabor y lo Gòlgota de sa vida, y alguns altres romanços inèdits fins avuy, ab la idea de ferne un romanceret. Com un somni fà oblidar l'altre y mon enteniment no es dels que llevan més d'una cullita al any, nous projectes literaris m'ho tragueren del cap y esperà, per rebrotarhi, sahor y dies més falaguers.

No ho eran pas gayre per mi los primers d'aquest any, sinó que, com a dies d'hivern, eran nuvolosos y rúfols y negre prelude de la tempesta que se m'acostava; mes recordám d'aquestes notes oblidades, no tant per distreurem dels frets que feyan y aprofitar lo temps, com per tractar, veure de més aprop y pendre concell del Apòstol de l'amor y del Evangelista de la pobresa y del menyspreu de sí meteix, que en los principis de la per ell anomenada sa conversió, fou desheretat de son pare, trahit per son meteix germà, esbroncat y escupit per sos amichs, y perseguit a colps de pedra y a grapats de fanch pèls noys del carrer, com un home faltat de judici; y, per últim, combatent la falsa sabiesa del món ab la follia de la Crèu, la copià tan bé en la seva ànima,

que meresqué portarne la imatge en lo seu còs. Ab lo refrigèri y lo bàlsam guaridor per mes ferides, no trigà'l Sant a enviarme alguna goteta d'inspiració.

Los romanços començats en la primavera de ma vida, s'acabaren y trobaren lo cayent de sos derrers versos; algunes notes que tenia en l'ayre, trobaren sa forma en poestes rimades o sense rimar: la obra s'anà axamplant y arrodonint, y, axò sí, lo que havia nat romancer, se tornà modest poema o com se vulla anomenar aquest enfilall de poestes francescanes. Ditzós de mi y ben nat si aquexos senzills quadros en vers tinguessen alguna llunyana retirança ab los de la valiosa galeria que pèls claustres del gran y malaguanyat convent del Dormitori de Sant Francesch pintà nostre Viladomat a principis de la passada centuria!

Tornant a Sant Francesch s'hi moria, la idea de que lo més dolç y poètic dels sants que es ensemps lo més dolç y lo més sant dels poetes, se refés y retornés de son amorós desmay ab l'ayga d'una font de la nostra terra, m'ha fet fantasiejar ple de goig moltes vegades, y preguntarme a mi meteix: ¿Quí sab si d'aquexa font, benclida per l'Extàtic de Assís, begué quelcòm més que un glop d'ayga l'extàtic vigatà, Sant Miquel dels Sants, qui a imitació seva, quatre segles après se revolcà mitg nù sobre uns arços, allí a la envista, a aquesta banda de Vich, sota l'anomenat Puig dels Juheus? ¿Quí sab si allí, ab tan inestimables recorts, begué la inspiració d'aquelles octaves castellanes, que posa tan amunt, aprop dels dictats de Ramon Llull y de Santa Teresa, nostre crítich Menéndez Pelayo? ¿Quí sab si d'aquex Pou, en part o partida, es brotada la poesta mística que en aquexa Plana y en tot Catalunya ha tinguda una eflorescència sens igual en nostres dies? ¿Quí sab si en eix Pou de vida bèu algún raig de la del esperit aquexa encontrada montanyesa, que, tancant ses portes als vents del dupte y

aescrehiment assecadors que bufan de totes bandes, segueix sent creyenta y cristiana y digna guardadora de tan divines llevors?

Aquexa font que adolla ses aygues en lo bell cor de la Plana de Vich, aqueix Pou de vida en que s'emmiralla lo cel de la nostra patria, es, per mi, un altre símbol hermostíssim de l'ànima de Sant Francesch, oberta a tots los hòmens, ahont la societat actual, que's mor decayguda y corsecada, trobaria, si hi vingués a beure, les dolces y veres aygues de la vida y la medecina de sos mals, ja que, a vessar per ses Cinch Llagues, es plena de Jesucrist, y Jesucrist es, com fou y serà sempre, l'únich remey, la via, la veritat y la vida de la humanitat malalta.

A SANT BONAVENTURA

DEL serafí encarnat per ben escriure,
caldría ser un altre serafí;
oh Vos en qui Francesch semblà reviure
tornèu a viure en mi.

Dexèumela, si us plàu, la vostra lira,
dexèume vostre cor,
y encès en la seràfica guspira,
al Sol d'Assís, que vostres cants inspira,
alçaré'l méu aletejant d'amor.

26 DE SETEMBRE DE 1182

L'Esglesia està, com Jesucrist en l'hort,
desflorida, cayent y en l'agonia:
los moros la despullan per mitg-día,
y un ós ferotge la garfeix pèl nort.
Ab mà cruel trayent sos fills del port,
bufa per tot lo vent de l'heretgia,
y'l vici y lo pecat que'l món congría
vermina són que ja devora al mort.
Déu atura lo llamp en sa mà esquerra,
mira les Llagues de son Fill Santíssim,
aquexes quatre fonts del paradís,
que encara poden retornar la terra:
y d'aquella mirada de l'Altíssim
naix Sant Francesch en la ciutat d'Assís.

Barcelona, 29 de Maig de 1895.

NAXEMENT DE SANT FRANCESCH

*Non dica Ascesi, che direbbe
corto, ma Orient.
No l'anomenèu Assis, ano-
menèula Orient.*

(DANT, XV.)

QUI es eix que acaba de nàixer
al punt de la mitja nit,
en una pobra Establía
d'un bou y un ase entremitg?
¿Es lo fill del Etern Pare
que a nàixer torna en Assís?
No es lo fill del Etern Pare,
mes ne porta'l sobrescrit;
no hi vermelleja sa rúbrica,
mes no hi trigarà a sortir.
No'l venen tres Reys a veure,

que hi venen tres pelegrins;
 no venen, no, de l'Arabia,
 que venen del Paradís.
 L'un dú a sa mare un missatge,
 l'altre al Sant fà de padrí,
 y'l terç demunt ses espatlles
 li fà una Crèu ab son dit,
 com per dirli que sa esposa,
 la Crèu divina, es aquí,
 que l'espera ab les cinch llagues,
 signe sagrat del Déu viu.
 Quan l'enjoyen exes roses
 semblarà un roser florit:
 predicarà com un àngel,
 viurà com un serafí,
 a predicar la pobresa,
 d'un sach anirà vestit.
 De Jesús humil dexeble,
 rès del món voldrà tenir,
 ni un troç de terra per jaure,
 ni una pedra per coxí.
 Exa nit en la Porciúncula
 los àngels cantan a mils,
 de pau y de gloria'l càntich
 que sols Bethlèm ha sentit.
 Festejan al Déu dels pobres,
 qui altra vegada somrú
 dintre l'ànima hont semblava
 desde llavors adormit.
 En exa nova Establía
 que canten fins al matí,
 pèl Calvari de l'Alberna
 que guarden tots los sospirs.

Entre cruels agonies
 quan allà'l vejan morir,
 elements, hòmens y àngels
 se diràn com ara aquí:
 —Nats tots dos en un pessebre,
 d'un meteix amor ferits,
 si no són bessons, ho semblan
 Sant Francesch y Jesucrist.—

PRELUDIS

DITXOSA ciutat d'Assís,
ditxosos màrgens d'Humbría,
que avuy lo Senyor vos tría
per terrenal Paradís.

Sols per guardarne l'entrada
tingué l'altre un Querubí:
aquest hi té un Serafi
sense l'espasa inflamada.

No n'allunya, no, als passants,
de tan fructíferes hortes,
ans de tant obrir les portes
s'hi esgalabra peus y mans.

Entrada'ns hi donaria
per son meteix cor obert,
si, per divinal encert,
tres grans portes no hi havia.

Les dues són per entrar
los jóvens y les donzelles
qui volen per les estrelles
les flors terrenes dexar.

La tercera es per qui visca
fora'l seràfich convent,
per tots los hòmens volent
que de Jesús lo sol isca.

Lo meteix Jesucrist es
d'aqueix hort l'arbre de vida
que de sa fruyta'ns convida
a alleugerirlo del pès.

Ja raja l'ayga que'l rega
de ses mans, peus y costat;
qui hi arribe assedegat,
que abaste fruyta y que bega.

Francesch es lo jardiner
d'eix paradís evangèlich,
hont trasplanta ab amor cèlich
les roses del alt roser.

La mirra amargosa hi planta
de la mortificació,
l'encens pur de l'oració
y l'arbre de la Crèu santa.

Lo seràfich hortolà:
—Venú a mon hort—nos crida:—
qui es mort cobrarà vida,
qui es vfu no morirà.—

A mils los hòmens hi venen,
y torna a regnar la Crèu,
y'ls qui no creyan en Déu
en son amor ja s'encenen.

Los cegos veuen la llum,
lo leprós se purifica,
y fins als morts vivifica
tan salutífer perfúm.

D'eix paradís de delícies
lo celestial Plantador
de dalt del séu mirador
se regala ab les primícies.

Tantes flors hi veu florir
y li arriba tanta flayre,
que hi baxarà abans de gayre
ramells de sants a cullir.

LO CAVALLER DE LA CREU

I

La flor dels jóvens d'Assís
se posa totes ses gales
y surt a córrer pèl camp
al sortirhi l'alba clara:
digna es la flor del verger,
digne es Francesch de sa patria.
—Que retxós!—diuen los nins.
—Que gentil!—diuen les dames.
Té rossos com un fil d'or
la cabellera y la barba,
de dolçor té plens los ulls
y d'amor té plena l'ànima.
N'es un volcà lo séu pit
que va a rompre ara abans ara:
no'n trigaràn a brotar
les primeres flamarades.

Son llavi sempre somrú,
 son esperit sempre canta;
 mes ay! ¿les seves cançons
 vers hont pendrà la volada?
 Al Cel li riuen estels
 com ulls de divina cara,
 y ací a la terra altres ulls
 ahont lo Cel s'emmiralla.
 L'amor, per volar al Cel,
 prou li daría ses ales;
 mes, lo món es tan bonich!
 De despedirsen li raca.
 En exa lluyta del cor,
 almoyna un vell li demana,
 un pobre vellet ferit
 en defensa de la patria.
 Semblantli poch son argent,
 ab ell sa vesta barata
 sa vesta de satí blanch
 ab la seva espellissada.
 Com Déu es bon pagador,
 no triga a darli la paga.
 Somnia veure un palau
 y al bell mitg una gran sala
 tota coberta d'estochs,
 guarnida d'osberchs y llances,
 ab una Crèu en quiscún,
 una Crèu vermella y blanca.
 Ja dfu a un guerrer que hi veu:
 —Per qui són aquexes armes?
 —Són per tu y per tos soldats,
 que entrarèu prompte en batalla.—

II

Sant Francesch no entén lo somni,
 però no'l pot oblidar:
 aquelles llances de ferre
 ja les voldría en son braç,
 aquells escuts en son colze,
 aquell caperó en son cap.
 Mes no són armes de ferre
 les que Déu posa en ses mans:
 li dona escut de pobresa,
 arnès de virginitat,
 y amor diví per espasa,
 oh qui'n morís traspasat!
 Lo penó que Déu li dona
 bé's pot dir penó reyal:
 té estampades les cinch llagues
 de Jesús crucificat.
 Dèls exèrcits de l'Esglesia
 l'ha elegit per capità;
 quan axequel' crit de guerra,
 guerra al món, dimoni y carn,
 veyent per terra ses portes
 tot l'infern tremolarà.

LO TRESOR

Simile es regnum cælorum thesauro abscondito.
 Lo regne del Cel es semblant a un tresor amagat.
 (MATH., 13, 44.)

MERCADER del Evangeli,
 qui us ensenya de comprar?
 ¿Vos n'ensenya vostre Pare,
 que tant ha mercadejat?
 Vos n'ensenya vostre Pare,
 mes no'l que en terra dexàu,
 sinó'l que al Cel vos espera,
 Jesucrist crucificat.
 Ell vos ensenya a la prima
 l'art de vendre y de comprar,
 estimant l'or y la plata
 com la pols del camí ral.
 Generós com es y pròdich,
 ell no us priva de donar,
 de dar un vestit de príncep

per una cota de sach,
 de dar un piló de terra
 per tot un cel estrellat.
 Mercader del Evangeli,
 com sabèu mercadejar!

Diu a un amich que l'estima
 que hi ha un tresor amagat,
 amagat dintre una cova,
 mes que sol hi vol entrar.
 L'amich a la porta's queda,
 y espera que esperaràs;
 com hi està tan bella estona
 y'n sol sortir masegat,
 creu que hi ha oberta una mina,
 hont estiga taupejant,
 sols per traure a flor de terra
 lo gran tresor soterrat.
 Bé hi desentranya la terra,
 mes la terra del séu cor;
 bé hi enfondeix una mina
 de son esperit al fons,
 y treballa que treballa
 nit y día a esclat de mort;
 mes dintre la polsaguera
 ja hi lluhenteja'l tresor,
 l'humilitat l'encoratja,
 li fà l'ullet lo perdó
 y li somriu com un iris
 de Jesús lo sant amor,
 la perla del Evangeli,
 de més valfa que'l món.

DESPOSORI
DE
SANT FRANCESCH Y LA POBRESA

Videant pauperes et latentur.
Que ho vejan y se'n gaudescan los pobres.
(PSALM. 68, 33.)

D'hermosos jóvens d'Assís
ab la companyia alegre
anava un día Francesch
en temps de sa juvenesa,
omplint los carrers de bruyt,
los ayres de canticela.
Lo séu front somniador
s'illumina ab una idea,
com un cel ennuvolat
que un raig de sol asserena,
y's queda en mitg del carrer
immòvil com una pedra.

Se n'adonan sos amichs;
ja li diu lo més burleta:
—Somnías pendre muller?
La somnías gayre bella?
—La somnío com un sol,
no n'hi ha un altra a la terra.—
L'esposa que a pendre va,
Jesucrist també l'ha presa.
Des que en somnis la vegé,
de nit y día la cerca,
la cerca per tot lo món
com entre'l fanch una perla.
No la cerca pèls palaus,
entre robes d'or y seda,
no entre càntichs y remor,
sinó plorant per les selves,
que li dú, pobra com es,
lo dot de la vida eterna.

Un día la Missa ohint,
a la paraula evangèlica
No portèu rès pèl camí,
neque virgam neque peram,
son amor se li apareix
com l'aurora en primavera:
va espellissada y humil,
mes té la cara de reyna;
li lladra'l goç infernal,
que lladra, mes no mossega;
mes los àngels li fan lloch,
los serafins reverencia
anomenantla sovint
de Jesucrist tresorera.

Ell vol ser son cavaller;
 se vesteix de sa llureya,
 se posa vestit de sach,
 que'l de marxant molt li pesa,
 tira enllà lo séu bastó,
 del rich calçat s'alleugera,
 y, dantli l'anell d'espòs,
 amorós l'abraça y besa.
 Jesucrist los beneheix
 entre milicies angèliques,
 y de les harpes del Cel
 rius d'armonía se'n vessan.
 ¡Oh venturós casament
 de Francesch y la pobresa!
 Fills hermosos n'exiràn
 com los tanys d'una olivera;
 de flors ompliràn lo Cel,
 de fruys lo Cel y la terra:
 si volèu comptarlos tots,
 del Cel comptàu les estrelles.

Puix diu que un boig ne fà cent,
 oh Francesch, flor de l'Humbría,
 vos que passareu per boig
 dàume vostra bogeria.

U N jove marxant d'Assís
 ha fet bancarrota:
 s'ha quedat sense diners,
 mes ayl sense bossa.
 Un príncep semblava ahir
 y avuy es un pobre,
 que a les fleques de Jesús
 va de porta en porta,
 dihent que per qui la pren
 com per qui la dona,
 la divina caritat
 del Cel es penyora.
 Es un sach lo séu vestit,
 un sach y una corda,
 que ha trobat ara tot just,
 y encara d'almoyna.
 Rumbeja'l rústech borràs
 com si fossen joyes:

si algú va més pobre que ell,
 ne té gran vergonya,
 y, com si'l restituís,
 son vestit li dona.
 Tot lo que falta als demés
 a Francesch li sobra.
 Desitjant fer reflorir
 la vida apostòlica,
 en l'edifici que fà
 de la gran reforma,
 la pobresa n'ha de ser
 la clau de la volta.
 De ser tingut com a boig
 poch o rès li importa:
 la bogeria dels sants
 es Déu qui la dona:
 qui un ram n'arriba a tenir,
 ha guanyat la joia.
 Francesch ha vist que en lo món
 tot es fumerola,
 y en les befes y menyspreus
 posa la seva honra.
 Y'ls vilipendis y afronts,
 l'insult y la mofa
 preu li semblan molt petit
 per comprar la gloria.

FRA SILVESTRE

DE Francesch es compatrici
 Silvestre lo sacerdot,
 mes la vida francescana
 no li fà pas gayre goig,
 però no'l dexe de petja
 qui'l ne farà ben devot.
 A la nit en somni horrible
 veu un drach esgarrafós
 a la ciutat donar voltes
 com fà a la ramada un llop.
 Fugíu, anyellets y ovelles,
 obríu los ulls, oh pastors,
 que ara abans ara lo monstre
 va a devorarvos a tots,
 Ell ne fuig a corre-cuyta,
 mes ja li urpeja'ls talons.
 Qui'l guardarà de sos garfis?
 Ahont trobarà socós?

Com una estrella en nit bruna
ovira a Francesch de colp,
sortintli una crèu dels llavis,
una crèu immensa d'or,
que abriga'l món ab sos braços
y arriba al Cel ab son front.

Quan se desperta del somni
no ovira lo monstre en lloch,
mes al séu sant compatrici
va a demanar lo cordó,
puix de la crèu d'or que ha vista
se vol posar a redós.

TANCREDO

Sequere me.
(MATH. 8, 22.)

SANT Francesch ja té onze apòstols,
hont lo dotzè trobarà?
¿Lo trobarà dins un claustre
com una espiga en son camp?
No'l cerca, no, dins un claustre,
sinó en mitg de la ciutat;
no'l cerca monjo ni asceta,
sinó vanitós soldat.
No haventlo vist ni en pintura,
li dona aquest Déu vos quart:
—Fà temps que portas espasa,
fà temps que dus elm daurat
y arreus d'argent y de ferre,
mes ja tot ho pots llençar.
Ton cinyell serà una corda,
ton hàbit més rich un sach,

tindràs la Crèu per espasa,
 per esperons pols y fanch.
 D'aquest món en lo desterro
 t'anirà, espero, tan mal,
 que, de bon grat o per força,
 al Cel t'hauràs de girar.
 Segueixme, que si fins ara
 soldat d'un rey has estat,
 soldat d'un rey de la terra,
 del Rey del Cel ja ho seràs.—
 Dit y fet: sens dir paraula,
 los arreus se va llevant,
 com a Jesús los apòstols
 seguint a qui l'ha cridat.
 Lo guerrer se torna frare,
 lo lleó un anyell manyach:
 ahir fi deyan Tancredo,
 avuy Angel de Reat.
 Si de nom li diuen Angel,
 també de fets hò serà,
 allistantse a la bandera
 d'aquest Serafi encarnat.
 Quan sent les passions humanes
 recorda que fou soldat;
 pujant al cim d'una serra
 tracta al infern de covart,
 y desafia als dimonis
 a batalla singular.

 LES TRES REGLES

Faciamus hic tria tabernacula.

Fem aquí tres tabernacles.

(MATH. 17, 4.)

Vés, adóbala, Francesch,
 la mía casa s'aterra,—
 digué un día Jesucrist,
 al amant de la pobresa.
 Per les cases del entorn
 va captant de pedra en pedra,
 y captant y feynejant
 reconstrueix tres esglesies.
 Les estima totes tres,
 més que totes la derrera,
 hont los àngels tot sovint,
 com es trono de sa Reyna,
 entre músiques suaus
 fan ohir sa canticela.

D'aquexa'n fà solixent
de la seràfica Regla,
escrini d'aqueix brillant,
petxina d'aquexa perla.

Un día, fenthi oració,
son esperit se desvetlla:
veu en son trono a Jesús
qui va a llençar tres sagetes,
tres sagetes com tres llamps
destruidors de la terra,
per capbussar son orgull,
per ofegar sa impuresa,
y volcar lo vedell d'or,
que es lo rey que més hi regna.
María, de genollons,
desarma sa ayrada dreta,
presentantli a Sant Francesch
ab hàbit de penitencia:
—Fill mèu, perdonèu al món,
apaguèu aquexes fletxes;
pêls tres vicis arrencar
Francesch fundarà tres Regles:
una de frares Menors,
altra de monges Claresses,
y altra de gent que durà
dintre del mon vida angèlica,
fent de llur casa un convent
y de llur cambra una cel·la:
ab lo bé s'atura'l mal,
la mar ab granets d'arena.—
Díu, y l'arbre Francescà
naix dintre l'hort de l'Esglesia,

en mitg d'eix nou paradís
com arbre de vida eterna.
Símbol de la Trinitat,
posa tres branques immenses,
ramats y pastors cobreix
ab un cabell de sa testa,
una encontrada ab un brot,
ab cada fulla una aldea,
donant a mitg món soplug,
desde'ls Llochs Sants fins a Amèrica.

LA CARROÇA DE FOCH

Beati pauperes.
Benaventurats los pobres.

Los dexebles de Francesch
no tenen capella encara,
ni capella ni casal:
sols tenen una barraca;
si llur tomba hagués de ser,
no la farfan més ampla.
Cabanya de Rivo Torto
bé't pots dir afortunada,
que en tu, després de Jesús,
tan sols la pobresa hi mana.
¿En tresors del Paradís
quin palàu del món te guanya?
¿Quins pobres s'han vistos may
tan rics dels bens de la gracia?
Com l'Evangeli han obert
al Sermó de la Montanya,
no tenen llit per dormir,
sols tenen un jaç de palla,

ni un troç de pà per menjar,
ni un troç de fusta per taula:
tenen un marge per chor,
un munt de pedres per ara,
per breviar una Crèu,
una Crèu de dues branques,
que adoran de genollons,
regantla sovint ab llàgrimes.

Avuy es fora Francesch,
les ploran ben amargantes:
se n'ha anat de bon matí
a predicar en sa patria,
y com l'estiman de cor
tots sospiran d'anyorança.
Tot orant y sospirant
la fosca nit los atrapa:
tots se giran cap a Assís
quan no oviran la Crèu santa.
Veuen venir a Francesch
muntat en carro de flama,
semblant lo carro de foch
sortint pèl portal de l'alba.
Dues voltes dona o tres
com demunt son níu una àliga,
dexant estela de foch
al mar de la volta blava.
Al revenir de l'esglay
los dexebles li demanan,
exa carroça de foch
si Elías li ha dexada
per tornar a encendre al món
lo cor dels hòmens, que's glaça.

LA PORCIUNCULA

DEL convent del Riu Tort en l'abeller
 ja no hi caben, Francesch, vostres abelles.
 ¿Hont trobarèu per elles
 un amorós rasser?
 D'un somris de Maria
 la Relligió Seràfica naxia:
 qui hi fà brotar les flors y les poncelles,
 li donarà un verger.

Dessota son mantell de pedreria
 y atzur, Ella us lo dona,
 dins l'Oratori séu, en la boscuria
 ahont sovint de bella nit ressona
 dels àngels la canturia.
 Portera celestial,
 la verge vos convida
 a entrar en eix portal
 per hont lo paradís cerca una exida.

¡Oh perla entre les perles excollida
 per lo diví Argenter,
 ab penes y treballs ja sóu polida,
 entrèu en l'àurea joya,

veníu, oh flor primera de la toya
 que Déu aquí's vol fer!

Vos serèu de la verge l'esculptor
 que, dintre l'obrador
 d'aqueix diví ermitatge,
 de mil sants nous cisellarèu l'imatge.

Del cel l'aprenentatge
 faràn en exa escola benehida
 reys y vassalls, treballadors y nobles.
 En exa font vindrán a beure'ls pobles
 les aygues de la vida.

Aqueix es lo castell
 hont vostres paladins vindrán a aprendre
 l'art de ferir les ànimes y encendre
 de l'amor de Jesús ab lo dardell.

Aqueix es lo Cenacle
 d'ahont, après d'ohir lo diví Oracle,
 los nous apòstols sortiràn, encesos,
 del Evangeli a predicar als pobres
 les màximes eternes oblidades.

Sentíu? Sentíu? Retrunyen les petjades
 dels qui a allistarse venen:
 a rua feta arriban los francesos,
 de cent en cent los espanyols e inglesos.

Diví Ganfaroner,
 vostra bandera alcèu, y al crit de guerra
 s'axecarà per Jesucrist la terra,
 tremolarà en son trono Llucifer.

LA BECADA

ORANT una nit Francesch
 li sembla ovirar engrunes,
 engrunetes de pà blanch
 sobre la terra perdudes.
 Com sa becada un aucell,
 les plega d'una a una
 per péxerles als petits
 de son nfu de la Porciúncula.
 En lo planell de la mà
 quan se les veu tan menudes,
 l'evangèlich tresorer
 té pôr de pèrdren alguna.
 Mes Nostre Senyor li dfu:
 —Aqueix engrunall ajunta,
 fesne unà Hostia de salut
 y donan a aquell que'n vulla:
 qui la prenga de bon grat
 serà cobert d'hermosura,
 y ho serà de lepra aquell
 qui malèvol la rebutja.—

Sense saber lo que són,
 ell les pasta y agromulla,
 mes al raig d'aquella vèu
 s'aclareix sa nit obscura:
 —Del Evangeli són mots,
 Francesch, aquexes engrunes,
 y es l'Hostia que n'han pastat
 la teva Regla querúbica,
 que daràs com pà del Cel
 a la terra, que'n dejuna,
 y ab ella's retornarà
 l'humanitat cor-cayguda.
 Tornarà a riure breçol
 lo que avuy es sepultura,
 y pèl Cel ressonaràn
 tritlleigs y cants d'*Al-leluia*.

LES TÓRTORES

Lo patriarca d'Assís,
 sortint de Roma,
 veu venir un infantó
 que hi duya tórtoras,
 lligadetes ab un fil
 d'ales y potes.
 Lligadetes quan les veu,
 tot s'acongoxa:
 —Germanetes del méu cor,
 que'n sóu d'hermoses!
 De todó l'alè teníu,
 peus de coloma.
 Infantó, bell infantó,
 donchs hont les portas?
 —A un aucellayre romà
 que me les compra.
 —¿L'aucellayre què'n vol fer,
 tan petitones?
 —Les tindrà en un gavial
 si no les ploma.

—Infantó, bell infantó,
 fesmen almoyna:
 jo'ls darè la llibertat
 que'ls es tan dolça.—
 Lo noyet es compassíu,
 lo nú li dona,
 y les tórtoras copsant
 ell les amoxa,
 en sa mànega y en son pit
 mentres les posa.
 —Germanetes—va dihent,—
 germanes tórtoras,
 ¿de dexarvos agafar
 com sóu tan totxes?
 Mes, veníu al méu convent,
 serèu mes hostes:
 quan jo cante cada jorn
 matines y hores,
 a mos psalms barrejarèu
 místiques trobes.
 Y lloharèm tots plegats
 al Déu dels pobres.
 Quan arriban al convent
 la nit s'acosta;
 clava en terra son bastó
 prop de la porta.
 Lo bastó, que era un bergàs
 prèu a una soca,
 per miracle en una nit
 alzina's torna:
 de la terra fins al cor
 arrels enfonza,
 mentres puja cap al Cel

brancada ombrosa,
 del alegre monestir
 real corona.
 L'endemà, al sortir lo sant
 ans que l'aurora,
 a les tórtres per n'ú
 l'alzina dona.
 Sant Francesch resa devall
 matines y hores,
 Sant Francesch les resa al pèu,
 demunt les tórtres,
 y's barreja als refilets
 suàu psalmodia,
 com a veus de violí,
 veus de viola.
 Mitg sortint al mirador
 de l'alta Glòria,
 entre exams de Serafins
 Déu los escolta.

SANT FRANCESCH S'HI MORÍA

I

LA plana de Vich
 d'ú que'n trau florida
 des que Sant Francesch
 l'amor hi predica,
 l'amor de Jesús,
 l'amor de Maria.
 Tan dolços amors
 lo cor li ferian;
 sortint de poblat,
 pèls boscos sospira;
 per boscos y camps
 que semblan d'Humbría
Mon Déu y mon tot,
 per aquell que us tinga,
Mon Déu y mon tot,
 que dolça es la vida!
 Més dolça es la mort
 si d'amor moria!—

Cada mot que d'ú
 aucells responfan:
 —Ay dolços amors,
 ay flor sense espinal—

Tot pregant, pregant,
 d'amor defallia:
 los braços en crèu,
 l'ullada esmortida,
 sembla un serafi
 que al Cel tornaria.
 Lo troba un pagès
 dessota una alzina;
 duya un cantiret,
 de beure'l convida.

Quan s'es retornat,
 Sant Francesch sospira:
 —Pagès, bon pagès,
 digàume per vida,
 ¿esta ayga d'hont es,
 que tant me delita?

—N'es ayga del Pou,
 de vora la via.

—Si es ayga del Pou,
 lo Pou es de vida,
 que ja'ls meus amors
 l'hauràn benehida.—

Y'ls aucells del bosch
 ab gran melodia:
 —Ay dolços amors
 ay flor de la vidal—

II

Ahont caygué'l Sant
 ara hi ha una ermita,
 la de *Sant Francesch*,
Francesch s'hi morta.
 De tantes que'n té
 n'es la més antiga.
 Un àngel d'amor
 hi canta y refila,
 de l'ermita al Pou,
 al Pou de la vida:
 n'es àngel de nit,
 rossinyol de dia,
 quan canta més dolç
 no falta qui ho diga,
 que es la vèu del Sant
 encara escoltívola:
 —Vigatans, venfú
 a l'ayga de vida:
 per la set d'amor
 de millò'n tenia,
 que'n són quatre fonts
 mes quatre ferides.—
 Vigatans, anèmhi,
 puix s'anyoraria,
 que'ls frares no hi són
 a cantar matines,
 ni hi venen a aplech
 la gent que hi venfan.
 ¡Jardí de virtuts,

dolça patria mia,
 claveller del Cel,
 com t'has desflorida!
 Seraff encarnat,
 ma terra us estima:
 quan del Cel estant
 benehfu l'ermita,
 benehfu los fills
 dels que l'han bastida,
 la ciutat de Vich,
 sos camps y masies,
 que si'ls benehfu
 tot refloriria,
 y ab los rossinyols
 d'aquexes verdices
 cantarèm pèl món
 eix cant de delicies:
 ¡Ay dolços amors,
 Jesús y María,
 qui al cor vos tindrà
 tindrà'l Cel en vidal

 LO TRESOR DE LA POBRESA

Beati pauperes.

Benaventurats los pobres.

FRA Masseo y Sant Francesch
 se'n van pèl camí de França.
 Ja arriban a una ciutat
 vora'l Tíber recolzada
 com pastoreta gentil
 rabejant sos peus en l'ayga.
 Almoyna hi van a captar
 quiscún per la seva banda;
 de la ciutat part d'amunt
 una font troban molt clara;
 vora la font hi ha un pedríc,
 ja tenen taula parada,
 posanthi los rosegons,
 los rosegons de llur capta.
 Sant Francesch es magrentí,
 magrentí y de poca ufana:
 les almoynes que ha trobat
 petitones són y magres.

Fra Masseo es escaygut,
alt de còs y bell de cara:
són los bocins que ha aplegat
bells y blanchs com la gelada.
Veyent axò Sant Francesch,
gran alegría mostrava:

—No som dignes d'eix tresor
ab que'l Senyor nos regala.

—¿Quin tresor, Pare, es aqueix,
si tot lo del món nos falta?

No'ns servexen los criats,
ni estàm a sota teulada:

per cadires tením rochs,
crespinells per estovalles.

—Lo gran tresor es aqueix—
li respòn lo Patriarca;—

rès tením aparellat

y rès de la vida'ns manca.

Vora exa font posà Déu
aquexa pedra per taula,
que per refer nostre còs
omplí de la seva gracia.

Tením lo món per palàu,

lo firmament per teulada,

tením la lluna de nit,

lo sol de día per llantia;

tením a Déu per sirvent,

mira, Masseo, si'ns ama!

¡Oh pobresa, oh gran tresor,
del Cel clau d'or rovelladal

¡Oh dolçor del paradís,
com ets pèls cors tan amarga!—

Després de la refecció
fan al temple una volada,
encesos d'amor de Déu,
per esbargir la seva ànima.
Aquell incendi d'amor
a Francesch surt a la cara;
ses paraules són de foch;
son alè de viva flama,
que enarbora a Fra Masseo
com ho faria una onada,
una onada de la mar
del gran amor que l'abrasa

LO NOY RESSUCITAT

Los mundans van hont se rfu,
 mes los sants van hont se plora:
 lo cor, quan està plorant,
 es quan a Déu més escolta.
 Lo porta-crèu de Jesús
 truca a una casa molt pobra
 al ferhi'l derrer badall
 un infant com una rosa.
 ¿Qui plorarà l'angelet
 si sa mareta no'l plora?
 Ay! Ella exuga sos ulls
 quan veu al Sant que s'acosta:
 ja que es son càlzer de fel,
 lo vol beure tota sola.
 Pren aquell tresor perdut,
 dintre una caixa lo posa,
 en la de cor de noguer
 hont del hort la fruyta estoja.
 Surt a rebre a Sant Francesch,
 que espera al pèu de la porta,

en un pedrîç assegut
 de verda sarment a l'ombra,
 enjorada de rahíms,
 de rahíms de perles rosses.
 —Què us daré jo, Frà Francesch?—
 somrihent li dfu la dona,
 mal-cobrint ab un somrís
 la gran dolor que l'afoga.—
 Si volguesseu un rahím,
 rosada mel ne degota.
 —Melosos estàn y aprop,
 mes jo voldria una poma,
 una poma per ma set,
 per la set que m'agullona.—
 Puja a cercar la millor,
 mes les llàgrimes li tornan,
 com torna l'ayga al torrent
 si's reventa la resclosa.
 La caixa li apar d'albat
 a punt de durlo a la fossa,
 mes al obrirla es un breç,
 puix lo noyet s'hi dexonda:
 té la cara com un sol,
 en cada galta una rosa,
 y per juguina gentil
 en cada mà té una poma
 que ofereix a Sant Francesch
 com un present de la gloria.
 Mes lo Sant ja no té set;
 sa set era d'altra cosa:
 de dar amichs a l'Amor,
 a l'Amor que'l cor li roba.

LO DESERTOR

UN aucell de sa niuada
 vol dexar a Sant Francesch:
 sa becada troba pobra,
 son bell nfu pobre y estret.
 Sant Francesch li díu:—No dexes
 l'eternitat per lo temps,
 a Jesucrist per los hòmens,
 y per la terra lo Cel.
 No te'n vajas, no te'n vajas.—
 La diable d'fuli:—Vés,—
 que fora d'exa clausura
 t'esperan vint y un plèrs.—
 Un día l'escolta massa,
 del hort salta la paret
 y l'hàbit de frare's lleva,
 com acostuma la serp,
 y'l dexa entre unes verdices
 per fugir camps a través.
 A l'ombra d'una olivera
 un home se li apareix

d'hermosíssima figura,
 de la vida en lo floret.
 Ses fesomtes angèliques
 recordan al Fill de Déu
 ensemps que sa parda túnica
 recorda la de Francesch.
 —Hont vas?—li díu, y ell contesta:
 —A vos no us importa rès.—
 Li ensenya'l jove unes llagues
 que esmaltan ses mans y peus,
 y en son pit una d'oberta
 per hont lo séu cor se veu.
 Si m'importa o no m'importa—
 li díu,—hont vas o d'hont vens,
 llegeixo en aquexes llagues
 que per tu rebí en la creu.
 Si no'm conexes encara,
 só Jesús de Nazareth.
 Tota la sanch de les venes
 la doní per amor téu,
 la sanch te doní y la vida,
 y't donas tu a Llucifer?—
 Lo frare càu llarch en terra
 ferit del penediment.
 Quan los sentits li retornan
 li ha retornat també'l seny,
 y cap al séu asceteri
 capdella lo camí fet.
 Quan es al pèu de la porta
 ja'n veu exir a Francesch,
 com lo pare del fill pròdich,
 ab cor y braços oberts.

 PREDICANT ALS AUCELLS

Va l'Apòstol del amor
 per una selva d'Italia:
 l' amor que sent per Jesús
 ja no cab dins la seva ànima.
 Ne parla als rius y a les flors,
 y pins y roures abraça.
 Es desterrat Seraff
 que del Cel sent anyorança.
 D'alegría tot cantant
 los aucellets l'acompanyan;
 los que trastejan pèl bosch
 voleyant de branca en branca;
 los que volan per lo Cel
 paran atents la volada.
 Francesch los vol predicar,
 sota un roure s'aturava.
 Sobre l'herba's posan uns,
 los altres sobre les mates,

los més estimats de tots
 demunt sos genolls y espatlla:
 cada brí d'herba'n porta un,
 cada arbre una nuvolada.
 —Germans aucellets—los díu,—
 lo Criador quant vos amal
 Sense sembrar ni segar
 tenu sempre en vostra taula
 la llevar d'herbeta humil,
 de la font la gota d'ayga,
 si en lo càlzer d'una flor
 ne volèu beure rosada.
 Com no filèu ni costú,
 Déu vos vesteix y vos calça;
 vostre vestit y calçat
 valen més que d'or y plata.
 Vos dona per llit un brot,
 una fulla per teulada,
 gentils boscuries per nfu,
 lo Cel y terra per gabia.
 Aucellets, los meus germans,
 lo Criador quant vos amal
 Amèulo, vosaltres, bé,
 que amor ab amor se paga;
 cantèuli a entrada de fosch,
 cantèuli a l'hora de l'alba
 d'amor la dolça cançó
 que'ls hòmens han oblidadal—
 Tot predicant als aucells
 Sant Francesch s'extasiava.
 Ells, per ferli reverencia,
 sos jolius capets abaxan,
 l'aureneta estira'l coll,

la perdú estira l'ala,
 alçant los ulls cap al sol
 obre son bech la calandria;
 fà l'aleta'l passarell,
 saltirons la cogullada,
 fent pujar y fent baxar
 sa cogulla francescana.
 Quan Francesch los beneheix,
 un sospir d'amor exhalan
 y algun diví rossinyol
 preludia ab la seva harpa.
 Del signe sagrat que fà
 pren la forma l'aucellada,
 que cantant se'n vola al Cel
 com una Crèu que s'hi axampla
 de llevant cap a ponent,
 de mitg.día a tramontana.
 Axí la Crèu de Jesús,
 que'l Màrtir d'amor abraça,
 serà duyta a tot lo món
 pèls fills de l'Ordre Seràfica,
 que, pobres com los aucells,
 ja entonan per monts y planes
 d'amor la dolça cançó,
 que'ls hòmens han oblidada.

GRECCIO

Amemus Puerum de Bethleem
 Estimèm al Infantó de Bethlèm.
 (SANT FRANCESCH.)

Ans de pujar lo nou Cruciferari
 de l'Alberna sagrat en lo Calvari,
 vol passar per Bethlèm,
 y del poble de Greccio en lo pessebre,
 lo vespre de Nadal, sobre la gebre
 vol veure al Ser Suprèm.

Vehina del convent s'obre una cova;
 per son desitg magnífica la troba:
 demunt de fè y pallús,
 sobre un remarge ixent de l'establía
 posa en mitg de Joseph y de María
 l'imatge de Jesús.

Per escalfar a qui de fret hi plora,
 de son breçol humil ferma a la vora
 una mula y un bou;

per adormirlo, si té sòn, ell canta,
y a sa vèu amorosa y ressonanta
lo breçolet se mou.

De daviques notes del psalteri
omple'l tuguri estret y l'hemisferi
lo tendre Serafi,
y, aydat per veus pregones y argentines,
descapdella solemnes les matines
com un capdell d'or fi.

Dels pobriçols d'Assis a la canturia
barrejan ses cançons en la boscuria
pagesos y pastors,
y en l'ayre altra se n'ou de més dolçura:
Gloria al Senyor altíssim en l'altura,
en terra pau y amors.

D'atxes y fochs la terra s'illumina,
de tant en tant alguna llum divina
baxant del firmament;
y lluna, estrelles, salmons y pires
entrelligan sos rastres de guspíres,
ríus d'or ab ríus d'argent.

Del Gall la missa pastoril comença;
tenen per volta la del Cel immensa;
per temple, l'univers;
per orga, l'alzinar y la roureda,
que avuy ab l'home y los aucells hospeda
los àngels a milers.

Obrint menys somnioses ses parpelles,
en lo cel blau aguaytan les estrelles
com ulls de serafins,
y l'espargim de la suàu rosada
acusa alguna llàgrima plorada
cantant hymnes divins.

Què aguaytan en la terra, què hi oviran?
A Aquell de qui al entorn los astres giran,
gran Astre de l'amor,
de la falda santíssima esmunyirse,
y de Francesch als braços adormirse,
breçat sobre son cor.

Se regala ab sos besos una estona,
y, après, servintli un pilastró de trona,
dejús d'un pinatell,
predica d'aquell Déu qui a nostra escoria
devalla avuy de la més alta gloria
per pujàrnoshi ab Ell.

Amèmlo—dñu,—amèmlo nit y día,
al Nadó celestial de l'establía;
amèmlo més y més,
al amorós Anyell diví adorable
lo nostre pit donèmi per estable,
lo nostre cor per breç.

LO VIOLÍ DE SANT FRANCESCH

DE Greccio en lo pessebre,
davant l'Infant diví,
ronca la cornamusa,
sona lo tamborí,
la flauta hi espigneja,
la flauta y lo flautí.

La pastorella dolça
Francesch la vol seguir.
No té ferrets ni gralla,
gralla ni bandolí.
Cull dos bastons que troba
llençats vora'l camí,
se'n posa un a l'espatlla
a tall de violí,
passant l'altre per sobre
com un arquet d'or fi.
Lo violí es de frexe,
l'arquet d'un brot de pí,
mes en ses mans sagrades
gran música'n sortí.
¿No n'ha d'exir de música,
si'ls toca un Serafi?

LO PELEGRÍ

I

LA diada de Nadal
diada es de gloria,
puix la festa de la nit
al día's perllonga.
Ja's coneix al refetor
quant mitg-día sona:
hi lluhenteja'l cristall,
los plats van en doyna.
Los conills fan bon costat
a la carn de ploma,
a la bresca'l brescalló,
lo bon ví a les dolces.
¿Què hi haurà que li desplaü,
puix Francesch es fora?
Al moment de benehir,
al portal se'ls mostra,
al portal del refetor
demanant almoyna.
Porta berret de romeu,
berret y valona,

que li dexà un pelegrí
arribat de Roma.
—Entrèu—díuli'l guardià,—
com a casa vostra.
Pelegrí, bon pelegrí,
exa taula es pobra,
mes ab vos compartirèm
lo que Déu hi posa.

II

Francesch entra al refetor,
y ab una escudella,
un rosegó pren del un,
del altre una seba,
del altre quatre fasols
a la vinagreta.
Díu a tots:—Déu vos ho pach,—
y s'assèu en terra.
Ja no riuen tant a plèr
los frares que reyan,
prenent per suàu avís
la seva ardidesa
d'entrar com a foraster
dintre casa seva.

III

S'axeca'l bon pelegrí,
y, après de les gracies,
a sos frares estimats
dolçament los parla:

—Avuy lo bon Jesuset
està sobre palles,
la pobresa predicant
com desde una càtedra.
Nosaltres que som fills seus,
seguíu ses petjades,
tenintnos per pelegrins
que anèm a la patria.
Lo que guanyarem al camp
no perdàm a taula
a la pobresa escarnint,
nostra sobirana.

* * *

Lo gloriós Sant Francesch
 es una pedra foguera:
 com té'l foch d'amor a dins,
 axís que'l tocan flameja,
 y en l'amor de Jesucrist
 voldría encendre la terra.

LA CIGALA

Lo convent es tan petit
 que una sarment l'engarlanda,
 hont un día al pich del sol
 s'ou cantar una cigala.

Zigaluzet.

Ja li crida Sant Francesch:
 —Vina, vina, oh ma germana;
 vina y canta una cançó
 al bon Déu que t'ha criada.—

Zigaluzet.

La cigala no fà'l sort,
 sobre sos dits se posava,
 y canta que cantaràs
 la cançó de la estiuada.

Zigaluzet.

Cada día al dematí
brunzidora redevalla;
quan vuyt dies són passats
ja li dñu tot amoxantla:

Zigaluzet.

—Cigaló, bon cigaló,
t'hem sentit una vuytada:
hont Déu te vulla ara vés
a puntejar la guitarra.—

Zigaluzet.

LA INDULGENCIA DE LES ROSES

Lo gloriós Sant Francesch
a son dolç Jesús li prega
que dels cors empedrehits
ne faça avuy cors de cera,
y's decante cap al Cel
lo ríu de gent que s'inferna.
Pregant per ells a Jesús
recorda sa prometença
d'obrirlos aquí'l tresor
de sa plenaria indulgencia.
Lo dimoni'l va temptant
ab pensaments de tristesa:
—Per què oras tota la nit?—
va dihentli a cau d'orella.—
Per què no allargas la són?
Per què no acursas la vetlla?
Tu abans d'hora't vols matar,
y ta Ordre es planta tendra:
no viurà gayre si's mor
lo jardiner que la rega.—
Francesch coneix l'enemich,

l'hàbit de pobre se lleva,
 y's revolca per la néu,
 per arços y romagueres.
 Menos blanca es exa néu
 Francesch, que l'ànima teva:
 de ta sanch ab los rubins
 per què la dexas vermella?
 Per què esgalabras ton còs,
 àngel hermós d'ignocencial
 La néu hont s'es revolcat
 li fà de càndida vesta,
 y l'esbarzer es un pom
 de roses blanques y veres,
 unes per dir son amor,
 les altres sa penitencia.
 Veu un vol d'àngels baxar
 com una pluja d'estrelles.
 —Vina—li diuen,—Francesch,
 vina a pregar dins l'esglesia:
 en trono de resplendor
 Déu y la Verge t'hi esperan.—
 S'hi encamina Sant Francesch
 entre milicies angèliques.
 Dintre un mitg-día de llum
 Jesucrist se li presenta.
 Sa cara està en la frescor
 de sa joventut eterna,
 sos llavis a punt d'obrir
 com mitg desclosa poncella.
 Jesucrist li sembla un sol,
 María la lluna plena,
 y ell, de genolls aterrat,
 humilment ses plantes besa.

—Oh Jesús—dñu,—mon amor,
 María, la mfa reyna;
 oh sol y lluna del Cel,
 que dèu la vida a la terra,
 per amor dels pecadors,
 per rentarlos de sa lepra,
 ¿quin día obrirhi voldrèu
 exa piscina evangèlica?
 —Lo día—respòn Jesús,—
 en que sortí de cadenes
 l'Apòstol a qui he donat
 les claus de la vida eterna.
 Y perque'l séu successor
 ma voluntat hi llegesca,
 fesli present d'aqueix ram
 de roses blanques y veres:
 les blanques són lo paper
 la rúbrica les vermelles.

Set centuries han passat
 d'aqueixa nit lluminosa,
 y encara al primer d'Agost,
 al caure'l sol a la posta,
 a les campanes d'Assís
 quan la dels àngels ennova
 de que l'amor ha obtingut
 de la justícia victoria,
 sobre lo món penedit
 del Cel se badan les portes,
 y'l Sant estigmatizat,
 dels roserars de la Gloria
 dexa ploure sobre'ls cors
 tota una pluja de roses.

IMPRESIÓ DE LES LLAGUES

Prou en Orient cercareu lo martyri,
 Francesch, mes no'l trobareu: no'n són dignes
 los glavis de Mahoma de donàrvoslo;
 lo bon Jesús, per qui'l voldau pendre,
 vos lo darà més dolç y salutífer,
 consemblant al martyri del Calvari.
 L'amor, l'amor que al mestre mal-feria,
 volent ser lo butxí de son dexeble,
 de sos fochs y sa fletxa armat devalla
 per ser avuy lo vostre victimari.
 Déu, per salvar lo món una altra volta,
 d'un holocauste nou vol ser pontífice,
 y vos ne sóu la víctima excollida.
 Pugèu, donchs, Isaac, a la montanya
 condigne altar de vostre sacrifici:
 Abraam, vostre pare, vos hi espera
 ab l'espasa flamígera arborada.

S'assèu a l'ombra d'una vella alzina
 a contemplar l'explèndit pahisatge

que's desplega a sos peus, y a la serena
 volta del Cel axeca'ls ulls plorosos,
 sos braços y son cor, que esclata en hymnes.
 A núvols los aucells baxan a vèurel,
 se posan en ses mans y en ses espatlles,
 ala-batent voltan sa testa hermosa,
 y ab refilets, redobles y murmuris,
 li donan la més dolça benvinguda.
 Encara que avesat a ses caricies,
 Francesch se'n maravella, y a Maseo
 y a Frà Lleó los díu:—Si estàn joyosos
 nostres germans los aucellets de vèurens
 en exa soletat que'ls era propia,
 es que Deu nos hi vol y'ns hi convida
 son amor y ses penes a cantarhi.—

De pins y abets fent sòlides columnes,
 sota l'esquey axeca un oratori
 de branques encreuades per ogives,
 per catifa suau líquens y espígol.
 Lluny dels hòmens allí y aprop dels àngels,
 vol traures, si de pols alguna volva
 aplegà per les vies de la terra.
 Desitjós de saber quin sacrifici
 serà a Deu més accepte, tres vegades
 obre'l llibre sagrat del Evangeli,
 y tres vegades a sos ulls plorosos
 la sagrada Passió's fa trobadiça.
 Prou lo capeix de Jesucrist l'oracle:
 com de sa vida l'imità en los passos,
 en morir en la Crèu ha de semblàrseli
 Té d'amargar lo gust ab l'abstinencia,
 té d'aflaquir son còs ab lo dejuni,

y ab los flagells s'ha d'ajovar y tòrcer
fins a ser lo fac-simil de son Mestre.

Com Ell en lo Jardí de les Olives,
dexa allí sos germans, y per la serra
s'encingla atormentada y grandiosa.
Són sa peanya'ls Apenins altívol:
apar que uns sobre'ls altres s'acurullan,
demunt de ses espatlles fentli un trono
hont sèu magestuós com una reyna.
Rodolan a sos peus l'Arno y lo Tíber
y sa testa d'estrelles se corona.

Déu estima exa serra, puix sensible
a la mort de son fil, com al Calvari,
sentí esquexar de sentiment y pena
son cor y ses graníques entranyes
en l'aspre terratrèmol, mentre'ls hòmens
ab la llança y los claus son còs obrían.
La Crèu ha fet en exa roca immensa
l'assaig de l'obra mestra dels miracles
que farà avuy en son millor dexeble;
ella ha esquexat eix promontori abrupte
abans d'obrir en purpurins esquexos
lo còs de Sant Francesch; ha fesa l'ara
abans d'obrir l'anyell expiatori.
Francesch contempla agenollat y extàtich
eix Montserrat de roques gegantines,
y de son cor les troba en consonancia.
Al unsson ab ell l'ayga suspira
dins la caverna ombrosa: 'ls degotiços
hont traspua y perleja són les llàgrimes
que barreja ab ses llàgrimes lo cingle.

Lo rondinar del vent entre les fulles,
lo remoreig dels boscos, lo monòton
bugonar del insecte y bronzidera,
li semblan los gemechs de la natura
per la mort de Jesús, y axís esclama
fent ressonar l'Alberna ab crits planívol:
—Oh dolç Jesús, oh vida de ma vida,
jo en llivertat y Vos en un patíbol?
¿Y Vos, que sóu l'amor y l'ignocencia,
volèu morir per mí, lo més indigne
dels malfactors que ha sostingut la terra?
Calía axò per expiar mes culpes?
Aucells qui refulàu en la verdiça,
no cantèu, no, girèu en plor mos càntichs,
plorèu ab la meva ànima que plora.
Altívol faigs y roures, ajupívos;
rompèu les vostres branques y tornèuvos
creus per honrar la de Jesús. ¡Oh timbes,
de son dolor ferides, commovèuvos,
y, com per una galta, dexèu córrer
de fil a fil lo brot de vostres llàgrimes!
Arbres, plorèm; plorèm, penyals y esplugues!
Y l'eco díu *plorèm* de cingle en cingle,
lo núvol díu *plorèm* a les estrelles,
y *plorèm* Cel y terra se responen.

Plora Francesch, y més son plor s'adolla
a son Amor quan s'afigura veure
que ab los llavis oberts de ses cinch llagues
li sembla dir:—Francesch, si tu m'estimas,
quina prova me'n donas? Si mon nunci
desitjas ser, hont es la teva insignia?
Si mon ganfaroner, hont ta llureya?

Al mirarse Francesch sens exes rúbriques,
de tigres repta y sense cor al hòmens,
que axí a son criador butxinejaren
y dexan vñu lo fill de Bernardoni.
Crida a la Crèu que vinga ja a sos braços:
li es poch rosarla ab llàgrimes sagnoses;
com Jesucrist, voldria unirse ab ella
fins a morir en íntima abraçada.
—¡Oh Amor, oh Amor, muyra com vos, li crida,
atravesat per vostra fletxa agudal
Ferume encara mès, vostre arch no'm planyga;
patir m'es dolç y lo morir m'es viure.
Díu, y, anegat en la riuada immensa
que'ls cels li abocan, afegeix:—Oh altíssim!
Y qui sóu Vos y qui só jo!—Se mira,
y's veu als ulls divins com una taca,
y avergonyit abaxa'ls ulls a terra,
de son no-rès perdut dintre l'abisme.
En lo pregón de la miseria al vèurel,
Déu demana a Francesch una penyora
de son amor:—¿Què us donaré—respòni,—
si tot vos ho he donat? Sols tinch est hàbit
puix mon còs y mon ànima són vostres.
—Escorcolla ton sí—Déu li contesta.
Y'n trau esbalahit, de una a una,
tres peces d'or, que Jesús pren y estoja.
Enlluhernat per l'esclatant misteri
de la bondat de Déu, Francesch s'hi enfonza
a si y a les tres Ordres de què es símbol.

Y la lluyta segueix dolça y terrible:
tantost volcat rodola per la terra,
Jacob batut pèls braços del Arcàngel,

tantost son esperit en sa volada
se'n dú son còs y tot, y l'enarbora
sobre'ls arbres més alts, y sobre'ls núvols.
Quan l'*Ovella de Déu* (1) lo pot atènyer,
besa y arrosa ab plors sos peus descalços,
com Sant Joan los de Jesús son mestre
quan estava morint en lo Calvari.

Francesch, eix es lo téu: a son seguici
munta, que ets lluny de l'aspra cima encara;
quan de l'Alberna al capdemunt arribes,
puja a la Crèu, que en ella t'obre'ls braços,
vestint-te del Déu màrtir ab la púrpura.
No es prou seguirli los sagnants vestigis,
espellant-te'ls genolls sobre les pedres
desde Getsemaní; com la Verònica,
no es prou sos ulls hermosos d'exugarli;
no es prou dar a son feix un colp d'espalla
com Simó Cirinèu: sens adjutori
te cal muntar del Gòlgota a la cima
a ser crucificat ab lo Déu-Home.

Mes l'hora va a sonar del sacrifici;
après de tantes vetlles y dejunis,
de tanta amor, defalliment y llàgrimes,
a punt està Francesch com l'aucell Fènix
demunt lo feix de mirra a punt d'encendre.
Sobre l'altar la víctima es extesa:
sols falta immolador, lo colp de glavi
y una ullada de sol per consumirla.

Vèusel allí, vèusel allí! En los ayres,
baxant cap a la terra encara fosca,

(1) Axí anomenava'l Sant a Frà Lleó

s'ovira un Serafi d'ales de flama;
 y ses ales cobrexen de misteri
 al Home-Déu, clavat per nostres culpes,
 de peus y mans, sobre la Crèu divina.
 Dins un núvol de gloria al ovirarlo,
 s'extremeix d'alegría; més al vèurel
 cobert d'estigmes y de sanch, daleja
 partir ab ell tan dolorós suplici.
 Lo Serafi s'acosta, y ab ses ales
 l'extreny, y, cremorós com un metèor,
 lo fereix ab un raig de sa hermosura
 que ensemps l'adolareix y emparadisa.
 Sobre l'altar explèndit de l'Alberna
 Jesús meteix, com sobirà pontfice,
 davant la mar, la terra y l'hemisferi,
 ses mans esgalbrades imponentli
 per sa copia viventa se'l consagra
 en son designi de salvar als hòmens.

Lo nostre sol no era prou pur per veure
 de la gracia divina aquell prodigi:
 calfa un jorn del qual Jesús fós l'astre.
 La claror celestial de sa presencia
 abriga'l mont Alberna y lo corona
 ab una alba millor que la del día.
 Veyentla exir tant d'hora, se desvetllan
 d'Arezzo los pastors y Casentino,
 y, com los de Bethlèm en la nit santa,
 s'agenollan y adoran al Altíssim,
 que llampegueja en aqueix gran misteri.

Les planes y turons, l'Arno y lo Tíber
 temen potser, que un nou volcà hi esclata.

Hi esclata, sí, com l'Etna y lo Vesuvi,
 mes es d'aquell amor que isqué en lo Gòlgota
 y, morgonant per sota mars y terres,
 d'Italia en lo bell cor avuy traspua,
 per vessar en lo món un nou incendi.

Torna Francesch del èxtasis sublime
 y del día a la llum que parpelleja,
 de son amor diví veu les cinch Llagues
 sobre sa carn metexa renadiues,
 com flors del Cel que en terra s'esbadellan.

¡Oh símil de Jesús, oh cristiforme
 Serafi, los incendis amorosos
 que per exes ferides respiravau
 los dos anys que durà la vostra vida,
 fèulos sentir de nou sobre la terra,
 que com llavors a refredarse torna,
 y a les nacions que de Jesús s'allunyan
 cridàules a son Cor amorostíssim
 ab la cèlica vèu de vostres llagues!

Madrid, Maig de 1895.

IN FOCO AMOR MI MISE

(L'AMOR M'HA POSAT DINS LO FOCH)

DE l'Alberna en la montanya
jo pujava un dematí;
a cada passa que dono,
ay, ay de mi,
a cada passa que dono
d'amor me sento morir.

Los pastorets ja me'n deyan,
—Què hi cercàu Vos per aquí?
—Bons pastorets, a quí cerco
per tot arrèu lo cerquí.
Lo cerquí de regne en regne,
del Pirene al Apení,
en les arenes d'Egipte
y en les vinyes d'Engaddí,

y sota les oliveres
del Hort de Getsemaní.
D'Aquell que'l méu cor estima
a tothom ne demaní;
ne demaní a la pobresa
que en vida y mort l'assistí,
als afadichs de l'apòstol,
y al panteig del pelegrí.
Si'l trobés per exes ombres
jo'l guardaría en mon sí
com un fascicle de mirra
cullideta en lo jardí.—
Los pastorets me responen:
—Vostre Aymador no es aquí.
Si es per l'afràu alterosa,
l'aucellet vos ho pot dir.—

—Aucellet que vas per l'ayre,
no veus pas al qui'm ferí?
Té la blancor de la perla,
ay, ay de mi,
té la blancor de la perla,
la vermellor del rubí.—
—Puja a la cima més alta
que'l Dijous Sant se partí:
jo, per pujar a la cima,
mes ales sento desdir.—
Per esgrahons de montanyes
a la cima me'n pugí;
dalt de la cima més alta
lo méu Aymador vegí
baxar ab braços extesos
en forma de Serafí.

Comença a tirarme fletxes,
 fletxes de plata y d'or fi;
 ab quiscuna de les fletxes
 una ferida m'obrí,
 fins que totes ses ferides,
                   ay, ay de mi,
 fins que totes ses ferides
 en mon còs les veig florir.

Barcelona, 20 de Juny de 1895.

LA CALANDRIA

A Sant Francesch li agrada tot aucell,
 sobre tot les aloses,
 les de plomatge pobriçó y burell
 com l'hàbit de ses Ordres.
 La llausetina de color groguís
 que's va tornant monyuda;
 la cogullada, que ab son monyo gris
 recorda sa cogulla.
 Les que ab llur vesta de burat cendrós
 recordan la mortalla,
 més ¡ay! la pols en que s'engruna'l còs
 quan se'n desniua l'ànima.
 La música calandria que alça'l vol
 cada matí ab l'aurora,
 y canta embadalida cap al sol
 amor que'l cor li roba.
 A sos dexebles d'eu Francesch:—Miràu,
 miràula com s'enfila:
 com més amunt se pert en lo Cel blau,
 més dolçament refila.
 Per uns granets que li donà'l Senyor,
 quina cançó li cantal
 Oh! cantèmi nosaltres psalms d'amor
 volant com la calandria.

LA CÍTARA ANGELICA

*Qui verè monachus est, nihil
reputat suum nisi citharam.*

(JOAQUÍM DE FLORA)

FRA Pacífich algún temps
de rey portava corona,
la portava de lloer
com era'l *Rey de les trobes*.
Tot cantant hymnes d'amor
com los aucells a l'aurora,
tocava lo violí,
lo violí o la viola,
la viola o l'harpa d'or,
que aymava com a una esposa.
Axí que sent a Francesch
llorers y cítara dona,
dona sos lays y son nom
per un hàbit y una corda.
Duya l'harpa al coll ahir,
avuy hi porta l'alforja,
y de castell en castell
se'n va a demanar almoyna.

Com es arbre de bon fruyt,
Sant Francesch vol la seva ombra:
quan son amor l'ha llagat,
sempre'l té a la seva espona.
Un día, malalt y trist,
del trobador se recorda:
—Germà Pacífich, lo món
no entén les divines coses.
¿Per què per càntichs profans
a Déu la música roba?
¿Per què l'harpa de Davit
per exes places se toca?
Per què'l psalteri en los balls?
Per què en lo teatre l'orga?
Ay! Mon cor està malalt
y la música'l retorna:
com díu que es filla del Cel,
del Cel deù ferli memoria.
Exa cítara que dus,
la toquesses una estonal
—De bon grat la tocaré,
però me'n dono vergonya:
los vehins me retrauràn
que he sigut *Rey de les trobes*;
diràn que si les dexí
no les dexí pas bé totes.—

De no sentirlo tocar
Sant Francesch ja s'aconhorta,
quan al peu del finestró
s'ou altra cítara dolça
sospirar amunt y avall
per entre'ls arbres de la horta.

Ses refilades gentils
 lo rossinyol les escolta,
 per tornàrleshi a cantar
 quan lo músich s'ia fora.
 Si la cítara es d'argent,
 es d'or la mà que la polsa,
 es la mà de serafí,
 la cítara de la Gloria.

La música es, per son mal,
 mel que hi cau de gota en gota,
 y per son cor n'es un ríu;
 apar que'l Cel s'hi aboca.
 Quan obehir ja no'l pot,
 Francesch al llit se recolza:
 —¡Déu méu, exclama, Déu méu,
 Déu méu y totes mes coses,
 demaní als hòmens consol,
 lo demaní ahont no's troba;
 a la font per ayga aní,
 quan tanta en la mar ne sobra;
 mes la mar m'ha vist sedent
 y m'ha anegat dins ses ones!
 ¡Déu méu y tots mos amors,
 Déu méu y totes mes coses!

L'ADEU A ASSIS

TOTA la llum vé del sol,
 vé de la mar tota l'ayga:
 l'amor de Déu es la mar
 d'hont vé l'amor de la patria.
 Bé us ho diria Francesch
 quan la vida se li acaba:
 se fà dur per caritat
 a sa Porciúncula aymada;
 començà de viure allí
 la vida dolça de l'ànima,
 y ahont començà la vida
 voldria també acabarla.
 En sa llitera agegut,
 en sa llitera de branques,
 desfigurat pèl dolor,
 rubricat ab les cinch Llagues,
 entre dexebles plorant
 y fills que restan sens pare,
 talment sembla Jesucrist
 quan al sepulcre devalla.
 Li venen a dar l'adéu
 la perdú y la calandria,

la tórtora sospirant,
 la merla tota endolada.
 L'anyell bela dins lo bosch,
 lo nin plora dins la casa.
 Lo sol, que's va aponentant,
 s'atura a vèurel encara,
 y li envía un raig de llum
 com aureola sagrada,
 que per la ciutat felç
 y per la Humbría s'axampla.
 Ploran la vila y la vall,
 lo firmament s'enlleganya:
 de sol com lo que se'ls pon
 no'n veurà la terra un altre!

Al perdre de vista Assís,
 díu que l'hi giren de cara:
 son cor està plè d'amor,
 sos ulls estàn plens de llàgrimes:
 —Mitg cego só de plorar,
 però vulch vèuret encara,
 benehida del Senyor,
 ciutat benaventurada,
 puix per tu y dintre de tu
 se salvaràn moltes ànimes.
 D'extraviats seràs nort,
 per molts naufrechs dolça taula;
 ab l'amor ab que t'estím
 sias de Déu estimada.—
 Axí plorava Jesús
 al veure la Ciutat Santa,
 quan hi baxava a morir
 lo diumenge de les palmes.

MORT DE SANT FRANCESCH

Mortem cantando suscepit.
 (CELANO, Vida del Sant.)

DEMUNT d'Assís lo sol se'n va a la posta,
 mes altre sol al occident s'acosta
 que no veurà l'aurora ressortir.
 Eix astre ha amorosida l'ampla terra,
 y ardent com may, al tramontar la serra,
 s'atura a illuminar y a benehir.

Estant Francesch en l'última agonía,
 no podent obehir tanta alegría,
 com al somrís de l'alba'l rossinyol,
 veyent l'ombra fugir davant l'immensa
 claror del etern díu que comença,
 entona'l *Càntich* celestial del Sol.

*
* * *

— Senyor omnipotent, Senyor altíssim,
vostra es tota llohança y tot honor;
vostre es l'encens de l'oració puríssim,
com es la flayre de qui féu la flor.

Alabat sia Déu, alabat sia
per lo sol resplendent nostre germà,
que obre sos ulls, que són los ulls del d'ia,
de vostre front reflexe sobirà.

Alabat sia Déu per les estrelles,
nostres germanes del jardí del Cel;
sia alabat per la regina d'elles,
de cara esblanquehida com lo gel.

Alabat sia Déu per l'ayga pura
que al firmament fà de polit mirall,
y d'exa humil y càndida l'altura
per enclotarse en la pregonia vall.

Senyor, llohat siàu pèls núvols negres,
per la serena de les nits d'istiu,
pèl vent tempestuós y ayres alegres,
respir ab que la vida sosteníu.

Llohat siàu, Senyor, pèl foch que dona
als membres frets la força, als ulls claror,
del firmament la cúpula corona,
y en los altars flameja com un cor.

Llohat siàu per nostra mare vella
la terra que en sos braços nos sosté,
nos abeura ab la llet de sa mamella,
y ab fruyt de ses entranyes nos mante

Llohat siàu, Senyor, per qui perdona
per vostre amor l'afront del enemich;
vos li teníu texida la corona,
y eternament serà lo vostre amich.

Llòheus, Senyor, la mort, nostra germana,
que de sa d'alla no eximeix ningú,
mes amorosa ab qui la té cristiana,
a la gloria a reviuire se la'n dú.

*
* * *

Axí canta aqueix cisne quan li arriba
l' hora de pendre'l vol vers l'alta riba;
sos fills omplen de plors lo monestir;
com un iris lo goig ríu en sa cara,
sa veu té força y melodia encara:
sols la trenca amorós algún sospir.

Fins a la mort fent a son còs la guerra,
tot despullat se fà posar en terra,
com son amat Jesús sobre la Crèu,
y en l'èxtasis del Cel, vers hont navega,
com lo blanch lliri son aroma, entrega
son esperit puríssim a son Déu.

Quan de son còs crucificat s'esbranca,
sobre una boyra lluminosa y blanca
en figura la veuen d'un estel,
que dexantnos, com via seguidora,
una estela de llum enlluhernadora,
a perdres puja en la blavor del Cel.

FUNERALS

TAN bon punt ell ha expirat,
se sent demunt del terrat
com una harpa eolia;
no es una harpa eolia, no:
són petits de reyetó,
passarells y aloses.

Començan de voltejar,
coloms en llur colomar,
en immensa roda,
que, mirada al fons dels cels,
en lo joyer dels estels
sembla una corona.

¿Són músichs angelicals
que baxan als funerals
a ferli una absoluta,
o gojayres voladors
que li cantan ses llahors
ab cèliques notes?

Dexebles del Serafi,
¿venen a exirli a camí
quan al Cel s'arbora,
per endúrsel en son vol,
al pujàrsen cap al Sol,
al Sol de la gloria?

¿Qui sab si al gran amich séu
li venen a dar l'adéu
o l'enhora bona,
y en sa entrada al Paradís
com les campanes d'Assís,
si cantan o ploran?

LO CORDÓ SERAFICH

AL trono d'hont la superbia
 feya caure a Llucifer,
 la tercera part dels àngels
 arrossegant al infern,
 com al més humil dels hòmens
 Déu hi pujava a Francesch.
 Y si aquell del Cel estimba
 tota una pluja d'estels,
 eix no hi puja sol, que hi puja
 dels catòlics ab un terç.
 De Jacob l'escala hermosa
 refeta es de nou per Déu;
 Angels hi pujan y baxan,
 al capdemunt lo més bell:
 veyent ses Llagues un dupta
 de si es Jesús o Francesch.
 No són d'or fi les baranes,
 ni'ls escalons són de argent:

sos escalons són de nusos,
 puix l'escala es de cordell.
 Ab ell se cenyiren Dant
 y Colóm lo genovès,
 aquest per trobar l'Amèrica,
 aquell per baxá al infern.
 Se'l cenyiren Miquel Angel,
 Murillo, Jiotto y Rafel,
 Sant Domingo y Sant Ignaci,
 Calaçans y Borromeus;
 de dos en dos los Lluisos,
 los Lluisos e Isabels;
 García Moreno'l màrtir,
 lo confessor Vianney.
 Sants y vèrgens se'l posaren,
 cardenals, papes y reys,
 y extrenygué regnes ab regnes,
 l'orient ab l'occident;
 ne feren son llaç los pobles
 y la terra son cinyell.
 ¡Oh seràfich Patriarca,
 lliguèula com altre temps,
 lliguèula ab aquexa corda
 ab que midareu lo Cell!
 Tornèu la pau entre'ls hòmens
 que la guerra enferotgeix,
 lliguèu los uns ab los altres
 y tots los hòmens a Déu.

ROMANCERET DE SANTA CLARA

I

L'ADÉU AL MÓN

DE les minyones d'Assís
Santa Clara es la més bella:
bé ho diuen prou los galans,
mes ella no galaneja.
Qui coneix l'Amor del Cel,
rebutja los de la terra;
qui ha trobada en son camí
del Evangeli la perla,
qui'l fi diamant ja té,
trepitja los grans d'arena.
Lo sant Diumenge del Ram

se vesteix com una reyna,
 son borceguí lluheix d'or,
 son brial d'or y de seda,
 y a cercar se'n va a la Sèu
 una palmiça beneyta.
 Lo bisbe, que es al altar,
 d'una a una les entrega,
 d'una garba que'n té al pèu
 vingudes ahir de Gènova.
 Vells caps blanchs y rossos nins
 hi pujan tots de filera,
 los pares ab sos infants,
 les mares ab ses poncelles.
 Ja palmiça tenen tots,
 sinó la més digna d'ella.
 Bé'n són d'hermosos sos ulls,
 mes ni'ls gosa alçar de terra.
 Lo bisbe quan veu axò,
 vers Clara'ls passos endreça,
 y posa en sos dits lo ram
 símbol de victoria eterna
 que ha de tenir sobre'l món
 aqueix àngel d'ignocencia,
 sobre'l món, dimoni y carn
 que perden l'hermosa presa.
 Tan bon punt toca sos dits,
 gran renòu hi ha en l'esglesia
 al veure en sa mà de néu
 reverdir la palma seca.

II

CAMBI DE NÍU

Lo diumenge es d'alegría,
 lo dilluns es de tristor:
 bé ho es pèls comtes de Sciffi
 lo dilluns de Passió.
 Sa pobra mare, Hortulana,
 que crià tan bella flor,
 quan en son test no la troba
 pensa trobarhi la mort
 y plora a llàgrima viva.
 Mes Clara no plora, no:
 ab lo vestit que ahir duya
 per desdonarse del món,
 de nit, quan sos pares dormen,
 com tórtora pren lo vol,
 al sentir en la roureda
 lo reclàm del séu Amor.
 Serafí de la Porciúncula,
 obre la porta a eix colóm:
 es un colóm de guiatge
 que te'n durà tot un vol.
 Si de nit truca a tes portes,
 de Clara porta lo nom
 exa estrella matutina
 que ha d'aclarir tot lo món.
 Sant Francesch canta les *laudes*
 ab sos dexebles a chors,

y de llum està l'esglesia
 com lo Cel pèl Juliol.
 Ella's trau la mantellina
 que li feya d'arrebòç,
 y, com ahí's d'exa veure
 gentil com un pom de flors,
 vestida ab totes ses gales,
 com verge esperant l'Espòs,
 ab la llantia provehida
 del oli sant del amor.
 Maria en l'altar li mostra
 d'infantívola faysó,
 y del cor ella ferida
 cau en terra de genolls,
 oferintse en holocauste
 en ares del diví Amor.
 Se desenjoya de cintes,
 arrecades y penjays,
 desfà'ls collarets de perles
 y enllà tira perles y or,
 los anells per la tarima,
 les joyes pèls escalons.
 Lo brocat y fina seda
 se tornan hàbit raspós,
 lo tapí tosca sandalia,
 lo cinyell rústech cordó.
 Axís ofereix ses trenes,
 nuhes de llaços y flors,
 a la estisora de plata
 com a la falç lo blat rós.
 Mentres li cauen en terra,
 los francescans en lo chor
 entonan l'epitalami

de l'ànima y del Espòs:
 —Vina princesa dels pobres,
 del Líbano y del Hermón:
 d'una plèyade de santes
 seràs l'estrella del jorn.
 Vina: seràs coronada,
 y ab quina corona d'or!

III

LO CENACLE

Lo Patriarca d'Assís
 en son níu de la Porciúncula
 convida a dinar avuy
 a sa filla més volguda.
 Per taula paran un drap
 demunt de la terra nuha,
 pà d'almoynes al entorn,
 vora escudelles de fusta,
 y un cantiret d'ayga al mitg
 entre dos paners de fruyta.
 Al benehirho Francesch
 apar que'l Cel ho perfuma,
 apar que'n s'a'l menjar,
 lo menjar y la beguda.
 Hi axeca sos dolços ulls
 ahont lo plor no s'exuga;
 se posa a parlar de Déu,

de Déu y de sa hermosura,
 de Déu y de son amor,
 de que son cor es una urna.
 A la terra'ls convidats
 no'n dexan caure una engruna,
 y aquella dolça escalfor
 a les ànimes traspua.
 Parlant del amor diví
 Sant Francesch se transfigura,
 y's transfiguran ab ell
 los que'n reben les espurnes.
 Los pren l'èxtasis a tots,
 apar que fins se'ls ne puja
 sobre ses ales de foch
 en ayrosa voladuria.
 Aquell foch dels esperits
 d'una aureola'ls circunda,
 que s'axampla y s'engrandeix
 y pèl Cel flameja y fuma.
 Los compatricis del Sant,
 los vehins de la Porciúncula
 creuen que esglesia y convent
 de les flames són pastura.
 Oydà! Si pastura'n són,
 aquexa flama es querúbica:
 ab ella'l Sant Esperit
 exes ànimes abrusa.
 Del pà ningú n'ha tastat,
 ningú de l'ayga ha beguda,
 mes lo dinar de Francesch
 digne ha sigut de sa cuyna:
 del Cel ha sigut lo pà,
 dels àngels la confitura.

IV

VOLADA

Santa Clara està en son llit,
 està en son llit encruxida,
 recordantse del altar
 y de Jesús que hi habita.
 Recordantse del altar
 per corporals lo llí fila.
 Sempre està alegre y rihent,
 sols per Nadal està trista,
 perquè aquella santa nit
 no pot anar a matines.
 Jesucrist se li apareix:
 —No plores, no, esposa mía:
 ne sentiràs de millors
 en lo nú d'hont ets exida.—
 Y, per los ayres volant,
 se la'n dú a Santa María.
 Quan torna a Sant Damià
 les monges del temple exfan;
 ja rodejan lo séu llit:
 —Oh estrella de nostre día,
 ¡com vos haguera plagut
 sentir les nostre matines!
 —Filles meves del méu cor,
 més belles les he sentides:
 les he sentides al Cel,
 al Cel de Santa María,

cantades pèls serafins,
 pèls serafins de l'ermita,
 al sò de flauta y ferrets,
 al cant de torts y cardines.
 Ell l'Evangelí ha cantat,
 mes ab vèu enterbolida,
 enterbolida de plors
 al pensar en l'Establía.
 Tan bon punt he combregat,
 encara que no'n só digna,
 ha posat sobre'l méu cor
 l'Infantó que al séu tenía.

V

LA CUSTODIA

Com ho farà Santa Clara?
 Com ho farà Santa Agnès?
 Les moros del Adriàtich
 posan siti a llur convent,
 y, escalant murs y finestres,
 l'assaltan com un castell.
 A dintre tot són pregaríes,
 a fora tot són renechs;
 a dintre, veus de la gloria,
 a fora, crits del infern;
 apar que tots los diables
 s'hi mogan en sometent.

A un colp de massa a la porta
 lo monestir s'extremeix:
 ab tres o quatre que'n dongan
 fins desdirà la paret.
 Com ho farà Santa Clara?
 Com ho farà Santa Agnès?
 Aquesta ordena en dos rengles
 aquell exèrcit novell,
 a cada monja per arma
 sols donantli un ciri encès;
 aquella trau del sagrari
 lo Santíssim Sagrament:
 —Jesús—dihentli amorosa,—
 únich astre de mon cel,
 per esposa puix m'heu presa,
 als serrahins no'm dexèu,
 y menys que a mi a ma germana
 que dú vostre nom d'Anyell,
 y menys que a ella a mes filles
 que voltejà l'esperver,
 en aquest níu de colomes
 hont nos covà Sant Francesch.
 De son colomar nadiues,
 són lliris de son verger.
 No dèu sos lliris als goços,
 ni ses perles als porcells.—
 De la gòtica custodia
 ne surt una dolça vèu:
 —No temas, Clara, no temas,
 mon colomar guardaré.—

Ab Jesucrist escudada,
 Santa Clara ja no tem.

Lo baxa cap a la porta
 entre llums, càntichs y encens.
 De pinta en ample al obrirla
 s'enlluhernan los infiels,
 y cauen de les finestres,
 relliscan de les parets,
 a cabussons uns ab altres
 ab escales y corcers,
 y fugint a corre-cuyta,
 com diables, de la Crèu.

VI

LA MORT

D'amor ferida està morintse Clara,
 s'està apagant la matutina estrella
 que illuminava ab sa claror divina
 tota la terra.

Plora, oh Assís, plora a Francesch ton àngel
 que al Cel tant d'hora de retorn vegeres!
 Plora a ton sol y a la que avuy veus pondre
 ta lluna plena.

Sense conhort ploran les seves filles;
 amatinant lo dol de l'orfanesa,
 voltan lo llit de qui les féu, sent pobra,
 del Cel hereves.

Quan lo colóm va a pendre la volada,
 de bat a bat miran obrir la cel-la,
 y, com exèrcit de la gloria, entrarhi
 càndides vèrgens.

Vé en mitg del ram la més gentil y hermosa
 emmantellada de l'albor naxenta:
 corona d'or lluheix y pedrería
 sobre sa testa.

S'acosta al llit, test de la rosa mustia,
 que'l raig de sol de sa mirada alegre,
 y, somrihentli ab lo somris dels àngels,
 l'abraça y besa.

Posantli après un rich mantó d'armini
 joyes, penjays y collarets de perles:
 —Anèm—li díu,—en tàlam de delícies
 mon Fill t'espera.

A la virgínea processó s'engrana,
 novell satèlit de l'empírea Reyna,
 y l'hemisferi, aquella nit, s'enjoya
 de nova estrella.

FRA MASSEU

*Oh humilitas.
Oh sublimitas.*

UN dexeble de Francesch
plora y prega en la montanya:
voldria de les virtuts
la més petita y més alta:
voldria l'humilitat
y día y nit la demana.
Jesucrist se li apareix
y amorós axí li parla:
—Frà Masseu, tu què'm daràs,
què'm daràs y't serà dada?
—Vos daré'ls ulls si'ls volèu,
vos daré'ls ulls de la cara.
—Frà Masseu, guarda tos ulls:
ja m'acontento ab les llàgrimes:
vetaquí l'humilitat,
vètela aquí dintre l'ànima.—

Desapareix Jesucrist,
mes dexa sa ànima rica,
rica d'aquella virtut
que es de totes la regina.
Ja té la joya del Cel,
mes Masseu fà com l'espiga:
com més grà porta y millor,
més a la terra s'inclina.

LO LLIRI DE SANT ANTONI

QUAN les primeres plantes s'adornaren
de llurs gentils poncelles,
així a Déu parlaren:

—Senyor, quan florirèm?—

y exa resposta matinal copsaren:

—Nadala, tu esbadéllat a Bethlèm,
quan l'Establí s'obre,

y enjoyaràs aquell breçol tan pobre.

Viola, tu, quan la Quaresma ofusca
les alegres colors de la capella,
te posaràs la barretina musca:

y tu, gentil Rosella,

te posaràs, per Pasqua, la vermella.

Vosaltres, gentils Roses,

d'una ullada de sol filles hermoses,
per lo mes de Maria,

com rosari de vèrgens amoroses,
engarlandàu la dolça Mare mia.

D'angèlica puresa testimoni,
tu, Lliri blanch, espera a Sant Antoni,

com ceptre d'ignocència,

per florir en sa mà y en ma presència

FRA GINEBRE

(JUNIPERO)

Stultus fiat ut sit sapiens.

(SANT PAU.)

L'apòstol Sant Pau ho díu:
lo què en lo món es ximplesa,
per Déu, que del món se ríu,
es sovint gran sabiesa.

La santa simplicitat
que en Frà Ginebre floria,
pèl Cel era santedat,
per la terra bogeria.

Los aplausos li fan pòr,
té l'or y argent per escoria,
los escarnis per honor,
los vituperis per gloria.

Si algún passant, quan lo veu,
 ab dicteris l'apedrega,
 si li tira algún menysprèu,
 amatent ell lo replega.

Y obrint l'alforja festú,
 com per copsar bones coses:
 —T'ramen força—li d'fu,
 d'exes pedres precioses.—

Es un ginebre florit
 que'ls convents omple d'essencies,
 es vert sempre, mes vestit
 ab hàbit de penitencia.

Als aucellets e infantons,
 a falta de perles fines,
 los regala ginebrons,
 per sí's guarda les espines.

Vivint ab lo cor al Cel,
 es un albat en la terra;
 ab son butxí més cruel
 es ab qui son cor s'aferra.

Comparable es a la flor
 de la gerda savoritja,
 que a tothom regala olor,
 y més a qui la trepitja.

Santa Clara, que l'ha vist,
 d'fu que es l'humil Frà Ginebre
 juguina de Jesucrist,
 de Jesucrist del pessebre.

Es Junípero un noy gran;
 quan Francesch d'Assís se'l mira,
 quan se'l mira ximplejant,
 axeca'ls ulls y sospira:

—Quins fills, Senyor, me donàul
 Mes, si algún altre us ne queda,
 de tals Ginebres, si us plau,
 donàume una ginebreda.

JACOPONI

JACOPONI l'advocat,
 quin plet al dimoni guanyal
 Com un gran sabi per tot
 era ahir rebut ab palmes,
 y com un jument avuy
 va per Todi a quatre grapes,
 duhent a l'esquena un bast
 y al llavi unes esmorralles.
 Escarnis cerca y afronts
 com los mundans or y plata;
 anomena bens als mals,
 a la fortuna desgracia,
 y aquell lo fà més content
 que li escup més a la cara.

Embogit corre pèl bosch
 tot vessant cançons y llàgrimes,
 recordantse de Jesús,
 que les plorà tan amargues.

Per tot lo cerca ab grans plors,
 per tot lo crida a veus altes;
 sovint creyentlo abraçar,
 s'abraça ab lo tronch dels arbres.
 Un día se li apareix
 y's diuen exes paraules:
 —Donchs quines ximpleses fas?
 —Vos me les heu ensenyades.

LA IMMACULADA CONCEPCIÓ

Sicut lilium.

I

DE genolls davant l'altar
 la nit de l'Immaculada,
 del èxtasis està prè
 un fill de l'Ordre seràfica.
 Sos ulls somreyan d'amor,
 d'amor son cor flamejava
 envers la Reyna del Cel
 tot axecant la volada,
 com s'axeca al sol que naix
 la cantadora calandria,
 cada batech un sospir,
 cada sospir un colp d'ala.
 ¡Oh dolça contemplació,
 menjar y beure de l'ànima,
 d'ençà que no's víu de tu,

que n'es la vida d'amargal
 L'esperit no puja a Déu,
 ni a la terra'l Cel s'abaxa,
 ni hi pujan dolços perfums,
 ni'n plouen fresques rosades.
 Lo cor, hont tu no entras may,
 es com un aucell sense ales;
 no axí'l cor del bon fraret,
 que les té ben desplegadas.
 María l'ha vist orar,
 amorosa se n'hi baxa
 en braços de serafins,
 de sants y vèrgens voltada,
 ab dotze estrelles al front,
 la lluna sota ses plantes.
 Quan arriba al temple sant,
 apar que hi apunte l'alba.
 Les paraules que li diu.
 no les sab dir llengua humana;
 són mes dolces que la mel,
 més ardentes que la flama,
 més falagueres que'l bés
 que l'oreig dona a l'alfàbrega.
 Quan n'ha omplert son esperit,
 Ella reprèn sa volada,
 dexantlo sol y plorant,
 sol y plorant d'anyorança,
 fet un altar lo seu pit,
 lo temple un vas de fragancia.
 Al entrarhi lo prior,
 —D'hont vé aqueix perfúm?—demana.—
 Som al bell cor del hivern
 y sembla de lliri d'ayga.

—No es de lliri d'ayga, no,
sinó dels que al Cel esclatan:
de sa puresa en senyal
li ha dexat la Verge santa,
que a visitarme ha vingut,
per sempre sia alabada.

II

Axò que eix Frà Menor de sa capella
digué, podía haverho dit del món.
¿Qui l'omple de perfúm, sinó es Aquella
de qui totes les flors germanes són?
L'olor de sa puresa immaculada
respira en lo convent y'l monestir,
entre'ls lliris y roses que eix Sol bada,
eix Sol que Cel y terra fà florir.
Se troba entre'ls perfums de l'ignocencia,
se troba en los incendis del amor,
se sent del Cant de Salomó en l'essencia,
com celestial unguent dintre un vas d'or.
Se sent prop de Gertrudis y Teresa,
de Domingo, d'Ignaci y de Benet;
lo sent qui sent l'olor de la puresa,
qui del fanch de la terra té'l cor net.
En l'enrunada ermita o asceteri
flayreja exa balsàmica sentor,
com en les cordes d'espallat psalteri
encara hi aleteja un psalm d'amor.
Los apòstols primers en Palestina,
los renadíus en lo soley d'Assís

un raig sentiren d'exa olor divina
que Adàm sentit havia al Paradís.
Lo gran Escoto la sentí quan queya
davant d'Ella, prenentla per escut:
—*Dignare me laudare te*—li deya,—
contra vostre enemich dàume virtut.—
Doblant la testa la marmòrea Imatge,
saluda a son egregi defensor,
qui ab dos cents arguments, plè de coratge,
desfà les nuvolades del error.
A la que vol per virginal Esposa
y per Mare dolcíssima'l bon Déu,
crear devía pura y tota hermosa:
conventa, devía, donchs ho feu.
Ab Duns Escoto l'univers sentía
lo perfúm d'aqueix Lliri celestial,
y exclamava postrantseli:—*Es Maria*
concebuda sens taca original.

Barcelona, Desembre de 1882.

GOIGS

DEL

BEAT DIEGO DE CADIZ

PUIX Jesús vos acompanya
com al séu conquistador:
*Fervent Apòstol d'Espanya,
inflamàu lo nostre cor.*

Ja dexavau per lo temple
les juguines del infant;
si de xich donàu exemple,
què farèu quan serèu gran?
Si tan d'hora sóu ja sant,
bé serèu de sants la flor:

Quan prenau per llureya
la dels Frares Caputxins,

per fora ja se us veyà
lo tresor que duyau dins.
Companyó dels serafins,
de Jesús imitador:

Per Nostre Senyor un día
son apòstol sóu nombrat,
donantvos quant vos calia
per lo vostre apostolat.
Pere y Pau hant abraçat
son humil germà *menor*:

Jesucrist desde'l sagrari
vos digué: — Acòstat a Mi, —
obligantvos a volarhi
ab ales de querubí.
¿Què us digué'l Senyor allí
dels secrets del séu amor?

Sóu apòstol del misteri
de la Santa Trinitat,
que, omplint de llum l'hemisferi,
en *tres sols* se us ha mostrat.
Lo Trissagi heu entonat
ab la terra y cels a chor:

Nostre Senyor vos envia
per salvar nostra nació
quan de França'l torb venia
de la gran Revolució:
vostra vèu sembla ressò
de la vèu del Salvador:

Vostra llenga es una espasa
que adolla per tot arrèu
lo foch diví que us abraza
parlant de l'amor de Déu;
com un profeta se us veu
rodejat de resplendor:

De la Divina Pastora
bé's podrà dir rabadà
qui a sa falda salvadora
milers d'ovelles tornà.
Oh! ab quin amor vos amà
Jescrist lo bon Pastor!

Los odis y banderies
arrencàu de soca-arrel,
sobre'ls pobles, com Elfes,
fent baxar un foch del Cel;
del torrent de vostre zel
fugen lo vici y l'error:

Increpant l'error y'l vici,
vostra vèu sembla tronar,
com la trompa del Judici
fent la terra tremolar.
Fèu los morts ressucitar,
del pobles despertador:

Ab cilici y disciplines
vostre còs tenfu sumís;
sempre crexen entre espines
les roses del Paradís;

vos sòu del roser d'Assís
que l'Espanya ompliu d'olor:

Tot vos servia d'escala
per pujàrvosen a Déu,
l'hora bona com la mala,
l'alabança y lo menyspreu:
viviau sobre la Crèu
com lo nostre Redemptor:

Curavau tota dolencia
del esperit y del còs,
dels uns erau providencia,
dels altres erau socós.
Penitent meravellós,
del gran Francesch seguidor:

Quan del séu amor ferida
tornavau l'ànima a Déu,
abraçavau, com en vida,
a Jesús clavat en crèu.
—Si us estimo, bé ho sabèu,
deyau a Nostre Senyor:

Quan al Cel vos ne pujareu,
n'isqueren en processó
mils ànimes que salvareu
ab vostra predicació.
Es cada una bell floró
de vostra corona d'or:

Al obrir la sepultura,
de sos ossos blanchs y fins

ne degota una sanch pura
com rosari de rubins.
De la gloria en los jardins
té la patria un altre llor:

D'Espanya Apòstol angèlich,
sembràuhi, del Cel estant,
de la fè lo grà evangèlich
que'l diable hi va arrencant.
Anàulo sempre arrosant
ab un raig de vostra amor:
*Fervent Apòstol d'Espanya,
inflamàu lo nostre cor.*

LO MON FRANCISCÀ

AQUELL qui suplantaria
en son trono a Llucifer,
o nom de França prenía,
d'Italia prenía'l ser,
d'Espanya una terra nova
que un Terciari li troba.
*Qui per frà qui per germà,
tot lo món es franciscà (1).*

L'Amèrica per Marchena,
per Isabel y Colón,
tres anells de la cadena
que lliga a Europa'l Nou Món,
la Concepció Immaculada
ne fà nostra Espanya amada.
*Qui per frà qui per germà,
tot lo món es franciscà.*

(1). Aqueix adagi se formaria en temps de la major expansió de la Ordre, que en 1624 arribà a comptar en ses tres branques d'observants, conventuals y caputxins, 213.000 religiosos y 73.000 monges, segons Algecira.

Fundà Ignaci terciari
de Jesús la relligió;
Llull ne duya'l vestuari,
Sant Domingo lo cordó;
la seràfica Teresa
n'heretà l'ànima encesa.
*Qui per frà qui per germà,
tot lo món es franciscà.*

L'encès Francisco de Paula
l'humil Sant Joan de Déu,
han inflammat en exa aula
cada hú l'exèrcit séu.
De caritat les germanes
ab Paul són franciscanes.
*Qui per frà qui per germà,
tot lo món es franciscà.*

De Margarida Maria
Francesch era'l guiador
quan als hòmens repartia
lo dolç fruyt del Sagrat Cor.
Dels petits es lo monarca,
dels pobrets lo patriarca.
*Qui per frà qui per germà,
tot lo món es franciscà.*

Al Dante lo'n fà l'idioma,
a Alonso Cano'l cisell,
a Lope lo'n fà la ploma,
a Frà Angèlich lo pinzell.

Del seràfich hort són palmes
Lleó Tretze, Pfo y Balmes.
*Qui per frà qui per germà,
tot lo món es franciscà.*

De Francesch es Palestina,
Jesús li dona per dot.
Sols la pobresa divina
tal tresor merèxer pot,
del llegat cruciferari
són Bethlèm, Siòn y'l Calvari.
*Qui per frà qui per germà,
tot lo món es franciscà.*

HYMNE

*Del Cel en lo viatge
feunos de gúta, oh Serafi encarnat;
feunos a vostra imatge,
oh imatge de Jesús crucificat.*

DITXOSA Assís, bella ciutat d'Humbría,
d'un día gran bé't poden dir Orient,
al Noy que naix avuy en ta Establía
puix li diràn lo Sol del Occident.
A vostres ulls es la pobresa hermosa
y enamorat li dàu lo vostre cor;
quan la prenèu per vostra cara esposa,
desde'l cel blau vos benehí'l Senyor.
—Pobres—dihèu,—prenèu de ma riquesa:
desheretat, seràs herèu del Cel;
petits del món, pujàu a ma grandesa;
lo més petit serà com un estel.—

Novell Adàm tornat a l'ignocència,
a vostra vèu fins lo Senyor acut;
la creació vos dona obediència,
refent lo llaç per lo pecat romput.
D'amor a ohir vostres cançons novelles
a vostra mà se'n baxan los aucells:
vos dels lleons ne fèu manses ovelles;
dels llops cruels ne fèu manyachs anyells.
L'amor de Déu era tot vostre estudi,
eix foch diví vos abrusava'l cor:
viure per vos era un hermós preludi
del Paradís, hont sols se víu d'amor.
Un gran concert per vos es la natura,
d'hont tots los sers fan una dolça vèu:
fèu un germà de cada criatura
ab l'univers per benehir a Déu.
D'Alberna'l cim per vos es un Calvari.
màrtir d'amor los àngels vos hi han vist:
si hi heu pujat la Crèu a copiarhi,
ne baxarèu fet altre Jesucrist.

FÍ DEL SEGÓN VOLÚM

TAULA

Págs.

LO SOMNI DE SANT JOAN

A sa Santedat lo Papa Lleó XIII: Dedicatoria.	9
Preludi.	11
Lo somni.	13
Lo cor obert.	15
Com gegant per empendre la carrera.....	19
Celistia.	21
I.—María.	22
II.—Sant Pau.	24
Com cèrvola ferida.....	26
III.—Sant Agustí.	27
IV.—Sant Ambrós.	29
V.—Sant Antiochus.	30
VI.—Sant Benet.	31
Joan encara somnia.....	33
VII.—Sant Bernat.	34
VIII.—Sant Francesch	36
Aqueix querubí terrestre.....	38
IX.—Sant Bonaventura.	39
X.—Ramón Llull.	41
XI.—Sant Domingo.	42

	<u>Págs.</u>
XI.—Lo Doctor angèlich.	43
XIII.—Sant Vicens Ferrer.	44
XIV.—Dant.	45
Ja la nit es menos bruna.	46
XV.—Santa Gertrudis.	47
XVI.—Santa Matilde.	49
XVII.—Santa Llutgarda.	50
Amorós es lo coxi.	52
XVIII.—Santa Catarina de Sena.	53
XIX.—Santa Magdalena de Pazzis.	55
Albada.	57
XX.—Sant Joan de la Crèu.	58
XXI.—Santa Teresa.	60
XXII.—Santa Rosa de Lima.	62
XXIII.—Sant Ignaci.	64
XXIV.—Sant Francisco Xavier.	66
XXV.—Lo Beat Pere Canissi.	68
XXVI.—Sant Lluis.	70
Sobre'l pit del Salvador.	71
XXVII.—Bernat Hoyos.	72
XXVIII.—Sant Felip.	74
XXIX.—Sant Miquel dels Sants.	76
XXX.—Mariàngela Astorch.	78
XXXI.—Sant Vicens de Paul.	79
Amorós es lo coxi.	81
XXXII.—Sant Francisco de Sales.	82
Sol ixent.	85
La Beata Margarida.	86
D'exa mar del amor cisne puríssim.	90
Apocalipsis.	91
Desvèllament.	95

SANTA EULARIA

A Santa Eularia.	101
Lletra-prefaci.	103
La perla.	115
Lo desert.	117
Comiat.	121
La fugida.	124
Barcino.	126
Martyri.	131
Crucifixió.	134

	<u>Págs.</u>
Sepeli.	136
Invenció.	142
La bandera de Santa Eularia.	146
Místich desposori.	150
A Santa Eularia en lo setge de Barcelona.	152
Raig de sol.	153
Flors del Cel. (Llegenda del Tibidabo).	155

ROSER DE TOT L'ANY

A la Verge del Roser.	165
Janer.	167
Febrer.	181
Març.	195
Abril.	209
Mes de les Flors.	220
Mes del Sagrat Cor de Jesús.	236
Juliol.	250
Agost.	266
Setembre.	281
Octubre.	297
Novembre.	312
Desembre.	327

SANT FRANCESCH

J. M. J.	347
A Sant Bonaventura.	353
26 de Setembre de 1182.	354
Naxement de Sant Francesch.	355
Preludis.	358
Lo cavaller de la crèu.	361
Lo tresor.	364
Desposori de Sant Francesch y la pobresa.	366
Un jove marxant d'Assís.	369
Frà Silvestre.	371
Tancredo.	373
Les tres regles.	375
La carroça de foch.	378
La Porciúncula.	380
La becada.	382
Les tórtores.	384

	<i>Págs.</i>
Sant Francesch s'hi moria.	387
Lo Tresor de la pobresa.	391
Lo noy ressucitat.	394
Lo desertor.	396
Predicant als aucells.	398
Greccio.	401
Lo violí de Sant Francesch.	404
Lo pelegrí.	405
Lo gloriós Sant Francesch.	408
La cigala.	409
La indulgència de les roses.	411
Impressió de les llagues.	414
In foco amor mi mise.	422
La calandria.	425
La cítara angélica.	426
L'adéu a Assís.	429
Mort de Sant Francesch.	431
Funerals.	434
Lo cordó seráfich.	436
Romanceret de Santa Clara.	439
I.—L'adéu al món.	439
II.—Cambi de níu.	441
III.—Lo cenacle.	443
IV.—Volada.	445
V.—La custodia.	446
VI.—La mort.	448
Frà Masseu.	450
Lo líiri de Sant Antoni.	452
Frà Ginebre (Junipero).	453
Jacoponi.	456
La Immaculada Concepció.	458
Goigs del Beat Diego de Càdiz.	462
Lo món franciscà.	467
Hymne.	470

*Aquest segón volùm de les Obres
Complertes de Mossen Jacinto
Verdaguer, s'ha acabat
d'estampar en casa de
la Vda. de Joseph
Cunill, lo dia 10
d'Octubre
de l'any
1905.*

